

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

<u>Nummer</u>	Inhoud	Bladzijde
	I <i>Mededelingen</i>	
	Commissie	
2001/C 37/01	Wisselkoersen van de euro	1
2001/C 37/02	Administratieve Commissie van de Europese Gemeenschappen voor de sociale zekerheid van migrerende werknemers — Omrekeningskoersen van de munteenheden in toepassing van Verordening (EEG) nr. 2615/79 van de Raad	2
2001/C 37/03	Communautaire kaderregeling inzake staatssteun ten behoeve van het milieu	3
2001/C 37/04	Steunmaatregelen van de Staten — Uitnodiging overeenkomstig artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag om opmerkingen te maken betreffende steunmaatregel C 65/2000 (ex N 679/2000) — Frankrijk — Aanloopsteun ten behoeve van kortevaartverbindingen ⁽¹⁾	16
2001/C 37/05	Steunmaatregelen van de Staten — Uitnodiging overeenkomstig artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag opmerkingen te maken betreffende steunmaatregel C 53/2000 (ex NN 38/2000) — Mines et Potasses d'Alsace (MDPA) ⁽¹⁾	22
2001/C 37/06	Steunmaatregelen van de Staten — Uitnodiging overeenkomstig artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag opmerkingen te maken betreffende steunmaatregel C 55/2000 (ex NN 5/2000) ten gunste van Mesacon Messelektronik GmbH, Dresden ⁽¹⁾	29
2001/C 37/07	Steunmaatregelen van de Staten — Uitnodiging overeenkomstig artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag opmerkingen te maken betreffende de drie volgende, niet aangemelde steunregelingen: C 58/2000 (ex NN 81/2000) — Fiscale steunmaatregelen in de vorm van een vrijstelling van de vennootschapsbelasting voor bepaalde nieuw opgerichte ondernemingen in de provincie Álava (Spanje); C 59/2000 (ex NN 82/2000) — Fiscale steunmaatregelen in de vorm van een vrijstelling van de vennootschapsbelasting voor bepaalde nieuw opgerichte ondernemingen in de provincie Guipúzcoa (Spanje); C 60/2000 (ex NN 83/2000) — Fiscale steunmaatregelen in de vorm van een vrijstelling van de vennootschapsbelasting voor bepaalde nieuw opgerichte ondernemingen in de provincie Vizcaya (Spanje) ⁽¹⁾	38
2001/C 37/08	Steunmaatregel van de Staten — Uitnodiging overeenkomstig artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag, opmerkingen te maken betreffende steunmaatregel C 57/2000 (ex NN 157/99) ten gunste van Valmont Nederland BV (ex Nolte), Nederland ⁽¹⁾	44

<u>Nummer</u>	Inhoud (vervolg)	Bladzijde
2001/C 37/09	Goedkeuring van de steunmaatregelen van de staten in het kader van de bepalingen van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag (Gevalen waartegen de Commissie geen bezwaar maakt) ⁽¹⁾	48
2001/C 37/10	Voorafgaande aanmelding van een concentratie (Zaak COMP/M.2277 — Degussa-Hüls/SKW Trostberg/Laporte) ⁽¹⁾	51
2001/C 37/11	Voorafgaande aanmelding van een concentratie (Zaak COMP/M.2294 — Etex Group/Glynwed Pipe Systems) ⁽¹⁾	52
2001/C 37/12	Voorafgaande aanmelding van een concentratie (Zaak COMP/M.2280 — BASF/Bertschi/Hoyer/VTGL/JV) — Zaak die in aanmerking kan komen voor een vereenvoudigde procedure ⁽¹⁾	53
2001/C 37/13	Voorafgaande aanmelding van een concentratie (Zaak COMP/M.2324 — Sanmina Corporation/AB Segerström & Svensson) — Zaak die in aanmerking komt voor de vereenvoudigde procedure ⁽¹⁾	54
<hr/>		
	II <i>Vorbereidende besluiten</i>	
	
<hr/>		
	III <i>Bekendmakingen</i>	
	Commissie	
2001/C 37/14	Oproep tot het indienen van voorstellen — Europees initiatief voor democratie en mensenrechten, uitgeschreven door de Europese Commissie — Steun aan de revalidatiecentra voor slachtoffers van foltering	55

⁽¹⁾ Voor de EER relevante tekst

I

(Mededelingen)

COMMISSIE

Wisselkoersen van de euro ⁽¹⁾**2 februari 2001***(2001/C 37/01)*

1 euro	=	7,4624	Deense kroon
	=	8,914	Zweedse kroon
	=	0,6364	Pond sterling
	=	0,9407	US-dollar
	=	1,4046	Canadese dollar
	=	108,43	Japanse yen
	=	1,5377	Zwitserse frank
	=	8,205	Noorse kroon
	=	79,65	IJslandse kroon ⁽²⁾
	=	1,6959	Australische dollar
	=	2,0895	Nieuw-Zeelandse dollar
	=	7,2763	Zuid-Afrikaanse rand ⁽²⁾

⁽¹⁾ Bron: door de Europese Centrale Bank gepubliceerde referentiekursen.

⁽²⁾ Bron: Commissie.

**ADMINISTRATIEVE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN VOOR DE SOCIALE ZEKERHEID
VAN MIGRERENDE WERKNEMERS**

**Omrekeningskoersen van de munteenheden in toepassing van Verordening (EEG) nr. 2615/79 van
de Raad**

(2001/C 37/02)

Artikel 107, leden 1, 2, 3 en 4, van Verordening (EEG) nr. 574/72 van de Raad

Referentieperiode: januari 2001

Toepassingsperiode: april, mei en juni 2001

	EUR	DKK	GBP	NOK	SEK	ISK	CHF
EUR	—	7,46415	0,634800	8,23552	8,90555	79,8559	1,52909
DKK	0,133974	—	0,0850465	1,10334	1,19311	10,69859	0,204858
GBP	1,57530	11,7583	—	12,9734	14,0289	125,797	2,40878
NOK	0,121425	0,906336	0,0770807	—	1,08136	9,69652	0,185670
SEK	0,112290	0,838147	0,0712814	0,924763	—	8,96699	0,171701
ISK	0,0125226	0,093470	0,00794932	0,103130	0,111520	—	0,0191481
CHF	0,653983	4,88143	0,415149	5,38589	5,82408	52,2244	—

1. Volgens Verordening (EEG) nr. 2615/79 is de koers voor de omrekening in een nationale munteenheid van bedragen die in een andere nationale munteenheid luiden, de door de Commissie berekende koers op basis van het maandgemiddelde gedurende de in punt 2 vermelde referentieperiode van de wisselkoersen van deze munteenheden die voor de toepassing van het Europees Monetair Stelsel ter kennis van de Commissie worden gebracht.

2. De referentieperiode is:

- de maand januari voor de omrekeningskoersen die met ingang van 1 april daaropvolgend moeten worden toegepast,
- de maand april voor de omrekeningskoersen die met ingang van 1 juli daaropvolgend moeten worden toegepast,
- de maand juli voor de omrekeningskoersen die met ingang van 1 oktober daaropvolgend moeten worden toegepast,
- de maand oktober voor de omrekeningskoersen die met ingang van 1 januari daaropvolgend moeten worden toegepast.

De omrekeningskoersen van de munteenheden worden bekendgemaakt in het tweede *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* (C-reeks) van de maanden februari, mei, augustus en november.

Communautaire kaderregeling inzake staatssteun ten behoeve van het milieu

(2001/C 37/03)

A. INLEIDING

1. In 1994 heeft de Commissie de communautaire kaderregeling inzake staatssteun ten behoeve van het milieu ⁽¹⁾ vastgesteld, waarvan de geldigheidsduur op 31 december 1999 verstreek. Overeenkomstig de bepalingen van punt 4.3 van de kaderregeling heeft de Commissie de kaderregeling in 1996 herzien en geconcludeerd dat de kaderregeling niet behoefde te worden gewijzigd vóór het verstrijken ervan. Op 22 december 1999 heeft de Commissie besloten de geldigheidsduur van deze kaderregeling te verlengen tot 30 juni 2000 ⁽²⁾. Op 28 juni 2000 heeft de Commissie besloten de geldigheidsduur van deze kaderregeling nogmaals te verlengen tot 31 december 2000 ⁽³⁾.
2. Sinds de vaststelling van deze kaderregeling hebben de maatregelen op milieugebied een verdere ontwikkeling doorgemaakt, op initiatief van de lidstaten en de Gemeenschap, maar ook op mondiaal niveau, met name ten gevolge van het Protocol van Kyoto. Zo nemen de lidstaten steeds vaker maatregelen in de energiesector, in vormen die tot dusver weinig gebruikt werden, zoals belastingverlagingen en -vrijstellingen. Voorts is er een tendens tot ontwikkeling van nieuwe vormen van productiesteun. De vaststelling van een nieuwe kaderregeling lijkt daarom noodzakelijk om de lidstaten en de ondernemingen in kennis te stellen van de criteria die de Commissie hanteert ter beoordeling of de door de lidstaten voorgenomen steunmaatregelen met de gemeenschappelijke markt verenigbaar zijn.
3. Overeenkomstig artikel 6 van het EG-Verdrag moeten de doelstellingen van het milieubeleid in het bijzonder met het oog op het bevorderen van een duurzame ontwikkeling worden geïntegreerd in het beleid van de Commissie inzake het toezicht op overheidssteun in de milieusector. Het mededingingsbeleid is geen tegenpool van het milieubeleid; maar de eisen inzake milieubescherming moeten worden geïntegreerd in de omschrijving en uitvoering van het mededingingsbeleid, in het bijzonder met het oog op het bevorderen van een duurzame ontwikkeling ⁽⁴⁾.
4. Dat de dwingende vereisten op milieugebied op de lange termijn in aanmerking moeten worden genomen, wil nog niet zeggen dat elke steunmaatregel moet worden goedgekeurd. Hierbij moet rekening worden gehouden met de betekenis van de steunmaatregel voor een duurzame ontwikkeling en een volledige toepassing van het beginsel dat de vervuiler betaalt. Bepaalde steunmaatregelen vallen ontegenzeggelijk in deze categorie, vooral wanneer hiermee een hoger niveau van milieubescherming kan worden bereikt zonder dat dit ten koste gaat van de internalisering van de

kosten. Andere maatregelen hebben daarentegen niet alleen negatieve gevolgen voor het handelsverkeer tussen lidstaten en de mededinging, maar kunnen indruisen tegen het beginsel dat de vervuiler betaalt en kunnen een duurzame ontwikkeling afremmen. Dit kan ook gelden voor sommige steunmaatregelen die er uitsluitend op gericht zijn de aanpassing aan nieuwe communautaire normen te bevorderen.

5. In deze kaderregeling zal de Commissie vaststellen in welke mate en in welke omstandigheden steunmaatregelen noodzakelijk kunnen zijn om de bescherming van het milieu en de duurzame ontwikkeling veilig te stellen zonder een onevenredig negatieve invloed uit te oefenen op de mededinging en de economische groei. Dit onderzoek moet worden gevoerd in het licht van de lessen die kunnen worden getrokken uit de werking van de in 1994 vastgestelde kaderregeling en van de wijzigingen die sindsdien in het milieubeleid zijn ingevoerd.

B. DEFINITIE EN TOEPASSINGSGBIED

6. Het begrip milieubescherming: in het kader van de onderhavige kaderregeling verstaat de Commissie onder milieubescherming elke maatregel die gericht is op de preventie of het herstel van aantastingen van de natuurlijke omgeving of de natuurlijke hulpbronnen, dan wel op de aanmoediging van een rationeel gebruik van die hulpbronnen.

De Commissie is van mening dat energiebesparende maatregelen en maatregelen die het gebruik van hernieuwbare energiebronnen bevorderen, eveneens in de categorie maatregelen ten behoeve van de bescherming van het milieu vallen. Onder energiebesparende maatregelen worden meer bepaald maatregelen verstaan die de ondernemingen in staat stellen het energieverbruik in hun productiecycclus te verminderen. De aanpassing en de vervaardiging van machines of van vervoermiddelen die minder natuurlijke hulpbronnen verbruiken, vallen niet onder deze kaderregeling. Maatregelen in fabrieken of andere productie-installaties die gericht zijn op een hogere veiligheid of een betere hygiëne, zijn belangrijk en kunnen eventueel in aanmerking komen voor bepaalde steunmaatregelen, maar vallen niet onder deze kaderregeling.

Het begrip internalisering van de kosten: In dit document wordt onder internalisering verstaan dat ondernemingen alle met de bescherming van het milieu verbonden kosten in hun productiekosten moeten opnemen.

Het beginsel „de vervuiler betaalt”: volgens dit beginsel moeten de kosten van het bestrijden van de vervuiling voor rekening komen van degenen die de vervuiling hebben veroorzaakt.

Vervuiler: degene direct of indirect schade toebrengt aan het milieu of de voorwaarden schept die deze schade veroorzaken ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ PB C 72 van 10.3.1994, blz. 3.

⁽²⁾ PB C 14 van 19.1.2000, blz. 8.

⁽³⁾ PB C 184 van 1.7.2000, blz. 25.

⁽⁴⁾ De wil van de Commissie om het milieubeleid te integreren in de andere beleidsvormen is eveneens bevestigd in haar „Rapport van Keulen inzake de integratie van de milieudimensie in het beleid” van 26 mei 1999 en in haar Verslag aan de Europese Raad over de integratie van milieuzorg en duurzame ontwikkeling in het communautaire beleid (SEC(1999) 1941 def.).

⁽⁵⁾ Aanbeveling van de Raad van 3 maart 1975 betreffende de toekenning der kosten en het optreden van de overheid op milieugebied, (PB L 194 van 25.7.1975, blz. 1).

Correcte prijsstelling: betekent dat in de prijzen van goederen of diensten de externe kosten verwerkt zijn die verband houden met de negatieve gevolgen voor het milieu van de productie en het op de markt brengen van die goederen of diensten.

Communautaire norm: verplichte communautaire norm waarbij de op milieugebied te bereiken normen zijn vastgesteld, alsmede de verplichting de beste beschikbare technische middelen te gebruiken die geen excessieve kosten meebrengen („best available techniques” of „BAT”).

Hernieuwbare energiebronnen: de hernieuwbare niet-fossiele energiebronnen: windenergie, zonne-energie, geothermische energie, golfenergie, getijdenenergie, waterkrachtinstallaties met een vermogen van minder dan 10 MW en biomassa, waarbij biomassa is gedefinieerd als producten van de land- en bosbouw, plantaardig afval van de landbouw, de bosbouw en de levensmiddelenindustrie, onbehandeld houtafval en kurkafval (7).

Elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen: elektriciteit opgewekt in installaties die uitsluitend gebruikmaken van hernieuwbare energiebronnen, alsook de elektriciteit die met hernieuwbare energiebronnen is opgewekt in hybride installaties die, in het bijzonder als noodvoorziening, ook met conventionele energiebronnen werken (8).

Milieubelasting: een heffing wordt als milieuheffing beschouwd wanneer de heffingsgrondslag is gerelateerd aan een duidelijk negatief milieueffect. Een heffing kan echter ook als milieuheffing worden beschouwd wanneer er een minder duidelijk, maar niettemin waarneembaar positief milieueffect van uitgaat. In het algemeen moeten de lidstaten zelf het veronderstelde milieueffect van de heffing aantonen (9).

(6) Het begrip „beste beschikbare technische middelen” („BAT”) is in de communautaire wetgeving ingevoerd bij Richtlijn 76/464/EEG van de Raad van 4 mei 1976 betreffende de verontreiniging veroorzaakt door bepaalde gevaarlijke stoffen die in het aquatisch milieu van de Gemeenschap worden geloosd (PB L 129 van 18.5.1976, blz. 23) en is, in licht gewijzigde vorm, overgenomen in Richtlijn 84/360/EEG van de Raad van 28 juni 1984 betreffende de bestrijding van door industriële inrichtingen veroorzaakte luchtverontreiniging (PB L 188 van 16.7.1984, blz. 20). In Richtlijn 96/61/EG van de Raad van 24 september 1996 inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (PB L 257 van 10.10.1996, blz. 26) (de „IPPC-richtlijn”), is dit concept bevestigd en verder ontwikkeld. Tot het toepassingsgebied van de „IPPC-richtlijn” behoren installaties die een groot verontreinigingspotentieel hebben. Voor nieuwe installaties of ingrijpende wijzigingen van een bestaande installaties is de richtlijn sinds november 1999 van toepassing. Bestaande installaties moeten vóór oktober 2007 voldoen aan de regels van de „IPPC-richtlijn”. Tot aan deze datum blijven de bepalingen betreffende de „BAT” van de beide richtlijnen van toepassing. In de regel worden de concrete normen, dat wil zeggen de maximale emissie- of verbruikswaarden op basis van het gebruik van de beste beschikbare technische middelen, niet door de Gemeenschap, maar door de nationale autoriteiten vastgesteld.

(7) Deze definitie komt uit het voorstel van de Commissie voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bevordering van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen op de interne elektriciteitsmarkt (PB C 311 E van 31.10.2000, blz. 320). Zodra deze richtlijn door het Parlement en de Raad is vastgesteld, zal de Commissie de definitie uit de definitieve tekst toepassen.

(8) Dezelfde opmerkingen gelden als bij voetnoot 7.

(9) Milieubelastingen en -heffingen in de gemeenschappelijke markt COM(97) 9 def. van 26 maart 1997.

7. **Toepassingsgebied:** De onderhavige kaderregeling is van toepassing op steunmaatregelen (10) die erop gericht zijn de milieubescherming te verzekeren in alle door het EG-Verdrag bestreken sectoren, met inbegrip van die waarvoor specifieke communautaire regelingen op het gebied van staatssteun gelden (bewerking van staal (11), scheepsbouw, automobielenindustrie en de sectoren synthetische vezels, vervoer en visserij), met uitzondering van de activiteiten die onder de Communautaire richtsnoeren voor staatssteun in de landbouwsector (12) vallen. De bepalingen van deze richtsnoeren zijn van toepassing op de sectoren visserij en aquacultuur, zonder afbreuk te doen aan het bepaalde in Verordening (EG) nr. 2792/1999 van de Raad van 17 december 1999 tot vaststelling van de uitvoeringsbepalingen en voorwaarden voor de structurele acties van de Gemeenschap in de visserijsector (13) en in de Richtsnoeren voor het onderzoek van steunmaatregelen in de sectoren visserij en aquacultuur (14). Steunmaatregelen ten behoeve van onderzoek en ontwikkeling op milieugebied vallen onder de Communautaire kaderregeling inzake staatssteun voor onderzoek en ontwikkeling (15). Evenzo is de Commissie van mening dat steunmaatregelen ten behoeve van opleidingen in de milieusector onvoldoende specifiek zijn om een verschillende behandeling te rechtvaardigen. De Commissie zal derhalve deze steunmaatregelen toetsen aan Verordening (EG) nr. 68/2001 van de Commissie van 12 januari 2001 betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag op opleidingssteun (16).

Op grond van artikel 3 van Beschikking nr. 2496/96/EGKS van de Commissie van 18 december 1996 houdende communautaire regels voor steun aan de ijzer- en staalindustrie (17) zal steun voor milieubescherming in de staalindustrie tot het verstrijken van het EGKS-Verdrag worden getoetst aan de criteria van de communautaire kaderregeling inzake staatssteun ten behoeve van het milieu, bekendgemaakt in *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* C 72 van 10 maart 1994.

De onderhavige kaderregeling is niet van toepassing op de „gestrande kosten” (stranded costs), waarvoor specifieke regels zullen worden vastgesteld (18). De Commissie herinnert eraan dat krachtens Verordening (EG) nr. 69/2001 van de Commissie van 12 januari 2001 betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag op de minimis-steun (19) steun waarvan het bedrag over een periode van drie jaar voor een onderneming niet uitgaat boven 100 000 EUR niet onder artikel 87 valt. Die verordening is evenwel niet van toepassing op de sectoren landbouw, visserij, vervoer en de sectoren die onder het EGKS-Verdrag vallen.

(10) De onderhavige kaderregeling is niet gericht op een gedachtewisseling over het begrip staatssteun. Dit begrip vloeit voort uit artikel 87, lid 1, van het Verdrag en de rechtspraak van het Hof van Justitie en het Gerecht van eerste aanleg.

(11) Binnen de perken van het bepaalde in punt 7, derde alinea.

(12) PB C 28 van 1.2.2000, blz. 2.

(13) PB L 337 van 30.12.1999, blz. 10.

(14) PB C 100 van 23.7.1997, blz. 12. De Commissie herinnert eraan dat de onderhavige kaderregeling enkel betrekking heeft op steun ten behoeve van het milieu, waarbij de toepasselijkheid van overige communautaire regels inzake staatssteun onverlet wordt gelaten, binnen de beperkingen inzake cumulering waarvan sprake in punt 74 van de onderhavige kaderregeling.

(15) PB C 45 van 17.2.1996, blz. 5.

(16) PB L 10 van 13.1.2001, blz. 20.

(17) PB L 338 van 28.12.1996, blz. 42.

(18) Onder gestrande kosten worden de kosten verstaan die ondernemingen moeten dragen ten gevolge van verplichtingen die zij in het verleden zijn aangegaan, maar die zij niet langer kunnen nakomen in verband met de liberalisering van de betrokken sector.

(19) PB L 10 van 13.1.2001, blz. 30.

C. BELEID VAN TOEZICHT OP STEUNMAATREGELEN EN MILIEUBELEID

8. In de jaren zeventig en tachtig was het communautaire milieubeleid voornamelijk gericht op een corrigerende behandeling van problemen. Er werd vooral de klemtoon gelegd op de invoering van normen die betrekking hadden op de voornaamste onderdelen van het milieubeleid.
9. Het vijfde communautaire actieprogramma voor het milieu: „**Op weg naar duurzame ontwikkeling**” dat in 1993 is vastgesteld⁽²⁰⁾, breekt in zekere zin met die benadering. De klemtoon wordt gelegd op de noodzaak voortaan een langetermijnpolitiek te voeren met het oog op een duurzame ontwikkeling. Er wordt naar gestreefd de ontwikkeling van de Europese economie op lange termijn te verzoenen met de vereisten inzake milieubescherming. Zoals uitdrukkelijk is bepaald in artikel 6 van het EG-Verdrag, zoals gewijzigd bij het Verdrag van Amsterdam, mag het communautaire optreden niet langer beperkt blijven tot een reactie op milieuproblemen, maar moeten de eisen inzake milieubescherming reeds worden geïntegreerd in de omschrijving en uitvoering van het beleid en het optreden van de Gemeenschap en moeten de sociaal-economische actoren worden aangemoedigd tot een actieve deelname.
10. In artikel 174 van het Verdrag is tevens bepaald dat het milieubeleid van de Gemeenschap gebaseerd moet zijn op het beginsel dat de vervuiler betaalt. De kosten die verband houden met de bescherming van het milieu moeten evenals de andere productiekosten worden gedragen door de ondernemingen. Om een dergelijk beleid te kunnen voeren moet de Gemeenschap gebruik kunnen maken van een reeks instrumenten: regelgeving, en met name de vaststelling van normen, maar ook vrijwillige afspraken of economische instrumenten.
11. In 1996 heeft de Commissie een voortgangsverslag over het vijfde communautaire actieprogramma inzake het milieu opge maakt. In dit verslag wordt vastgesteld dat de algemene strategie en de doelstellingen van het vijfde programma geldig blijven. Er is onmiskenbaar vooruitgang geboekt met de integratie van de milieudimensie en de duurzame ontwikkeling in de verschillende communautaire beleidsvormen. Er is echter nog steeds geen sprake van een echte attitudewijziging bij alle betrokkenen: politieke besluitvormers, ondernemingen en burgers. Ten aanzien van de milieuproblemen moet het begrip gedeelde verantwoordelijkheid worden ontwikkeld en moet elke burger bewust worden gemaakt van het belang van de inzet.
12. Voorts heeft de Commissie in 1999 een algemene evaluatie van het vijfde actieprogramma vastgesteld. In het verslag wordt geconstateerd dat, hoewel het vijfde actieprogramma bij de betrokken partijen, burgers en beleidsmakers in andere sectoren het besef heeft doen toenemen dat ook zij actief milieudoelstellingen moeten nastreven, er in het algemeen minder vooruitgang geboekt is bij het ombuigen van economische en maatschappelijke trends die schadelijk zijn voor het milieu.
13. In de evaluatie wordt voorts opgemerkt dat het steeds duidelijker wordt „dat schade aan het milieu kosten meebrengt voor de samenleving als geheel en, omgekeerd, dat milieuactie baten kan opleveren in de vorm van economische groei, werkgelegenheid en concurrentievermogen”, alsmede dat „het van cruciaal belang [is] te komen tot een daadwerkelijke toepassing van het beginsel dat de vervuiler betaalt en van het beginsel dat alle milieukosten volledig moeten worden geïnternaliseerd”⁽²¹⁾.
14. Het beleid van de Commissie inzake het toezicht op staatssteun ten behoeve van het milieu dient derhalve te beantwoorden aan een dubbel vereiste:
- enerzijds moet de mededinging op de markten worden gewaarborgd en moeten de voltooiing van de interne markt en een groter concurrentievermogen van de ondernemingen worden bevorderd;
 - anderzijds moet het beleid garanderen dat de eisen inzake milieubescherming worden geïntegreerd in de omschrijving en de uitvoering van het mededingingsbeleid, in het bijzonder met het oog op het bevorderen van duurzame ontwikkeling. In dit kader is de Commissie van mening dat het internaliseren van de milieukosten een prioritaire doelstelling is. Die doelstelling kan met verschillende middelen worden bereikt, onder meer door instrumenten die gebaseerd zijn op de marktwerking of instrumenten die op regelgeving zijn gebaseerd. Deze middelen zijn het meest geschikt om de hierboven beschreven doelstellingen te bereiken.
15. De internalisering van de kosten draagt bij tot een juiste prijsstelling, omdat de deelnemers aan het economische verkeer zich bij de besteding van hun financiële middelen laten leiden door de prijzen van de goederen en diensten die zij willen verwerven. In het voortgangsverslag over het vijfde communautaire actieprogramma wordt beklemtoond dat een dergelijke juiste prijsstelling niet bereikt is, omdat de prijzen de ecologische kosten niet weergeven. Het ontbreken van een juiste prijsstelling beperkt de mogelijkheden om de burger bewust te maken van hetgeen er op het spel staat en werkt een overmatige exploitatie van de natuurlijke hulpbronnen in de hand.
16. Een juiste prijsstelling in alle fasen van het economische proces is het beste middel om alle deelnemers aan het economische verkeer bewust te maken van de kosten van milieubescherming. Naast de potentieel negatieve gevolgen voor het handelsverkeer en de mededinging druisen de steunmaatregelen in het algemeen in tegen deze doelstelling van een juiste prijsstelling, omdat zij bepaalde ondernemingen in staat stellen hun kosten kunstmatig te drukken en de kosten van milieubescherming aan het zicht van de consument te onttrekken. Bepaalde steunmaatregelen kunnen op termijn derhalve ten koste gaan van de doelstelling van een duurzame ontwikkeling.
17. De communautaire kaderregeling inzake staatssteun ten behoeve van het milieu die de Commissie in 1994 heeft vastgesteld, past in dit communautaire beleid. Het beginsel dat de vervuiler betaalt en de aan de ondernemingen opgelegde verplichting de milieukosten te dragen, pleiten in het algemeen a priori tegen de toekenning van steun aan de ondernemingen.
18. In de kaderregeling is evenwel bepaald dat steunmaatregelen in twee gevallen gerechtvaardigd kunnen zijn:
- in bepaalde specifieke omstandigheden is een volledige internalisering van de werkelijke kosten nog niet mogelijk en kunnen steunmaatregelen, als „**tijdelijke wisseloplossing**”, ondernemingen ertoe aanzetten zich aan te passen aan de normen;

⁽²⁰⁾ PB C 138 van 17.5.1993, blz. 1.

⁽²¹⁾ Het milieu in Europa: Wat zijn de vooruitzichten? De algemene evaluatie van het beleidsplan en actieprogramma van de Europese Gemeenschap op het gebied van het milieu en duurzame ontwikkeling „Op weg naar duurzame ontwikkeling”. COM(1999) 543 def. van 24.11.1999.

- b) de steunmaatregelen kunnen eveneens **een stimulans** zijn die de ondernemingen meer bepaald aanmoedigt de normen te overtreffen of extra investeringen uit te voeren hun installaties minder vervuילend te maken.
19. In de in 1994 vastgestelde kaderregeling inzake staatssteun ten behoeve van het milieu was de Commissie van mening dat een totale internalisering van de werkelijke kosten in bepaalde gevallen nog niet mogelijk was en dat steunmaatregelen tijdelijk onontbeerlijk konden zijn. Sinds 1994 hebben zich echter de volgende wijzigingen voorgedaan:
- a) sinds de vaststelling van het vijfde communautaire programma voor het milieu, dat reeds gebaseerd is op het beginsel dat „de vervuiler betaalt”, en op de internalisering van de werkelijke kosten, hebben de ondernemingen zeven jaar gehad om zich aan de geleidelijke tenuitvoerlegging van dit beginsel aan te passen;
- b) in het verslag van de Commissie van 1997 over de voortgang van het vijfde programma en de algemene evaluatie van 1999 is bevestigd dat de werkelijke kosten in de prijs moeten worden verwerkt en dat een beroep moet worden gedaan op de marktinstrumenten om een wezenlijke vooruitgang te boeken op weg naar een beter milieu;
- c) het gebruik van marktinstrumenten en van een correcte kostprijs wordt eveneens aangemoedigd in het Protocol van Kyoto inzake klimaatveranderingen.
20. Derhalve is de Commissie van mening dat steunverlening niet langer de veronachtzaming van de werkelijke kosten mag compenseren. Teneinde op lange termijn rekening te houden met milieueisen is een correcte prijsstelling noodzakelijk en moeten de milieubeschermingskosten volledig in de kostprijs worden verwerkt. Om die reden is de Commissie van mening dat steunverlening niet langer gerechtvaardigd is bij investeringen die alleen bedoeld zijn om zich te conformeren aan bestaande of nieuwe technische normen van de Gemeenschap. De Commissie is evenwel van oordeel dat om tegemoet te komen aan de specifieke moeilijkheden die kleine en middelgrote ondernemingen („KMO's”) ondervinden, in de mogelijkheid dient te worden voorzien dat deze ondernemingen steun krijgen om zich aan te passen aan nieuwe communautaire normen gedurende een periode van drie jaar te rekenen vanaf de vaststelling van de betrokken normen. Steunmaatregelen kunnen daarentegen nuttig zijn wanneer zij een stimulans zijn om een hoger beschermingsniveau te bereiken dan vereist is volgens de communautaire normen. Dit is het geval wanneer een lidstaat besluit nationale normen vast te stellen die strenger zijn dan de communautaire normen, waardoor een hoger beschermingsniveau wordt bereikt. Hetzelfde geldt wanneer een onderneming in milieubescherming investeert en daarmee de strengste geldende communautaire normen overtreft, of wanneer er geen communautaire normen zijn.
21. Steunverlening heeft evenwel geen stimulerend effect wanneer alleen bestaande of nieuwe communautaire technische normen worden nageleefd. Deze normen maken deel uit van het gemene recht, dat de ondernemingen moeten naleven, en er mag geen steun worden verleend om de ondernemingen aan te sporen de wet na te leven ⁽²²⁾.

⁽²²⁾ Met uitzondering van KMO's, zoals bepaald in punt 20 van de onderhavige kaderregeling.

Het bijzondere geval van de energiesector en de belastingverlagingen

22. Sinds de goedkeuring van de kaderregeling van 1994 heeft de energiesector ingrijpende wijzigingen ondergaan, waarmee rekening moet worden gehouden.
23. Bepaalde lidstaten hebben heffingen die gunstige gevolgen sorteren inzake milieubescherming, ingevoerd of voorbereid, of kunnen voornemens zijn dergelijke heffingen in te voeren. Soms worden aan bepaalde categorieën ondernemingen vrijstelling of verlaging van heffingen toegekend om te vermijden dat zij in een moeilijke concurrentiepositie terechtkomen. De Commissie is van mening dat die maatregelen steunmaatregelen kunnen vormen in de zin van artikel 87 van het Verdrag. De negatieve aspecten van die steunmaatregelen kunnen echter worden gecompenseerd door de positieve gevolgen van de invoering van heffingen. Dientengevolge is de Commissie van mening dat afwijkingen onder bepaalde voorwaarden en voor een beperkte periode aanvaardbaar kunnen zijn indien zij noodzakelijk zijn om heffingen in te kunnen voeren of te handhaven die van toepassing zijn op alle producten. Deze periode kan tien jaar duren wanneer aan de voorwaarden is voldaan. Bij het verstrijken van die periode van tien jaar behouden de lidstaten de mogelijkheid om de betrokken maatregelen opnieuw bij de Commissie aan te melden die in haar analyse dezelfde aanpak kan volgen, evenwel rekening houdend met de gunstige resultaten inzake verbetering van het milieu.
24. De maatregelen van de lidstaten ten gunste van hernieuwbare energiebronnen en warmtekrachtkoppeling zijn de laatste jaren eveneens toegenomen en het gebruik van die energiebronnen wordt door de Gemeenschap aangemoedigd wegens de belangrijke milieuvoordelen ervan. De Commissie is derhalve van mening dat maatregelen ten gunste van hernieuwbare energiebronnen en warmtekrachtkoppeling onder bepaalde voorwaarden aanvaardbaar zijn ook al vormen zij staatssteun. Met name moet de Commissie zich ervan vergewissen of deze steunmaatregelen niet strijdig zijn met andere bepalingen van het Verdrag of van de afgeleide wetgeving.
- #### D. RELATIEF BELANG VAN STEUNMAATREGELEN TEN BEHOEVE VAN HET MILIEU
25. Uit de gegevens die in het kader van het achtste overzicht van de steunmaatregelen in de Europese Unie ⁽²³⁾ zijn ontvangen, blijkt dat steun ten behoeve van het milieu tussen 1996 en 1998 gemiddeld slechts 1,85 % uitmaakte van het totale steunbedrag dat aan de be- en verwerkende industrie en de dienstensector werd toegekend.
26. In de periode 1994-1999 werd de overgrote meerderheid van de steun ten behoeve van het milieu toegekend in de vorm van subsidies. De andere vormen van steun (zachte leningen, overheidsgaranties enz.) worden verhoudingsgewijs weinig gebruikt.
27. Met betrekking tot de sectoren waarin de steun wordt toegekend, wordt vastgesteld dat de steun in de energiesector gedurende de laatste periode 1998/1999 is toegenomen, waarbij het zowel gaat om steun ten behoeve van energiebesparingen als om steun voor het gebruik van nieuwe of hernieuwbare energiebronnen, met name in de vorm van milieuheffingen.

⁽²³⁾ COM(2000) 205 def. van 11.4.2000.

E. ALGEMENE VOORWAARDEN VOOR DE GOEDKEURING VAN STEUNMAATREGELEN TEN BEHOEVE VAN HET MILIEU

E.1. Investeringssteun

E.1.1. Tijdelijke investeringssteun ten behoeve van KMO's om deze in staat stellen zich aan te passen aan nieuwe communautaire normen

28. Gedurende een periode van drie jaar, te rekenen vanaf de goedkeuring van nieuwe communautaire normen, kan investeringssteun ten behoeve van KMO's worden goedgekeurd om deze te laten voldoen aan de nieuwe normen. Deze steun mag maximaal 15 % bruto van de in aanmerking komende kosten bedragen.

E.1.2. Algemene voorwaarden voor de goedkeuring van investeringssteun voor de aanpassing aan en het overtreffen van de normen

29. Steun voor investeringen die ondernemingen in staat stellen de toepasselijke communautaire normen te overtreffen, kan worden toegekend tot een maximum van 30 % bruto van de voor steun in aanmerking komende investeringskosten, zoals deze in punt 37 zijn gedefinieerd. Deze voorwaarden gelden ook wanneer ondernemingen investeren bij ontstentenis van verplichte communautaire normen, of wanneer ondernemingen moeten investeren om zich aan te passen aan nationale normen die strenger zijn dan de toepasselijke communautaire normen.

E.1.3. Investerings op energiegebied

30. Investerings ten behoeve van energiebesparingen, zoals gedefinieerd in punt 6, worden gelijkgeschakeld met investeringen ten behoeve van het milieu. Deze investeringen spelen namelijk in economisch opzicht een belangrijke rol voor het bereiken van de communautaire doelstellingen op milieugebied⁽²⁴⁾. Deze investeringen kunnen dus aanspraak maken op investeringssteun tegen het basistarief van 40 % van de in aanmerking komende kosten.

31. Investerings ten behoeve van warmtekrachtkoppeling komen eveneens in aanmerking voor toepassing van deze kaderregeling, indien kan worden aangetoond dat de betrokken maatregelen gunstig zijn voor de bescherming van het milieu, omdat het conversierendement⁽²⁵⁾ bijzonder hoog is, omdat het energieverbruik door deze maatregelen wordt beperkt of omdat het productieproces minder schadelijk is voor het milieu. De Commissie zal meer bepaald rekening houden met het soort primaire energie dat in het productieproces wordt gebruikt. Voorts moet rekening worden gehouden met het feit dat de betere benutting van energie dankzij warmtekrachtkoppeling een prioriteit op milieugebied is⁽²⁶⁾. Deze investeringen kunnen dus aanspraak maken op investeringssteun tegen het basistarief van 40 % van de in aanmerking komende kosten.

⁽²⁴⁾ Actieplan voor energie-efficiëntie in de Europese Gemeenschap. COM(2000) 247 def. van 26.4.2000.

⁽²⁵⁾ Met „conversierendement” wordt bedoeld de verhouding tussen de hoeveelheid primaire energie die gebruikt wordt om secundaire energie op te wekken en de hoeveelheid secundaire energie die daadwerkelijk wordt geproduceerd. Dit rendement wordt als volgt berekend: (geproduceerde elektrische energie + geproduceerde thermische energie) / gebruikte energie.

⁽²⁶⁾ Resolutie van de Raad van 18 december 1997 betreffende een communautaire strategie voor de bevordering van warmtekrachtkoppeling (PB C 4 van 8.1.1998, blz. 1).

32. Investerings ten behoeve van hernieuwbare energie worden gelijkgesteld met investeringen ten behoeve van het milieu die bij afwezigheid van verplichte normen worden gedaan. Hierbij moet ook in aanmerking worden genomen dat maatregelen ten behoeve van deze energiebronnen eveneens tot de prioriteiten van de Gemeenschap op milieugebied behoren⁽²⁷⁾. Het gaat hierbij om langetermijnmaatregelen die maximaal moeten worden aangemoedigd. Investerings ten behoeve van deze energiebronnen komen dan ook in aanmerking voor het basissteunpercentage van 40 % van de subsidiabele kosten.

De Commissie is van mening dat ook het gebruik gestimuleerd moet worden van installaties voor hernieuwbare energie, waarmee een gehele gemeenschap (bijvoorbeeld een eiland of een agglomeratie) in een stelsel van zelfvoorziening bevoorrad kan worden. Investerings die in dit verband worden gedaan, kunnen in aanmerking komen voor een verhoging van 10 procent bovenop het basistarief van 40 % van de subsidiabele kosten.

De Commissie is van oordeel dat wanneer de lidstaten kunnen aantonen dat investeringssteun ten behoeve van hernieuwbare energiebronnen onmisbaar is, zij steun mogen toekennen die kan oplopen tot het totale bedrag van de in aanmerking komende kosten. Deze installaties kunnen dan niet voor enige andere vorm van ondersteuning in aanmerking komen.

E.1.4. Verhoging voor ondernemingen die in steungebieden zijn gevestigd

33. In gebieden die voor steun in aanmerking komen op grond van nationale steunregelingen ten behoeve van de regio's, kunnen ondernemingen steun ontvangen die wordt toegekend ten behoeve van de regionale ontwikkeling. Teneinde deze ondernemingen aan te moedigen bijkomende milieuinvesteringen te verrichten moeten zij, in voorkomend geval, in aanmerking kunnen komen voor een hoger steunbedrag om rekening te houden met de milieu-investering die in overeenstemming met punt 29 is uitgevoerd⁽²⁸⁾.

34. In de gebieden die voor steun in aanmerking komen, wordt het maximale milieusteunpercentage dat van toepassing is op de daarvoor in aanmerking komende kosten, zoals gedefinieerd in punt 37, als volgt vastgesteld.

In steungebieden is het maximale steunpercentage de hoogste van de volgende twee mogelijkheden:

- a) ofwel het basistarief dat van toepassing is op investeringssteun ten gunste van het milieu, meer bepaald 30 % bruto (algemeen stelsel), of 40 % bruto (voor energiebesparingen, voor investeringen ten behoeve van hernieuwbare energiebronnen en voor investeringen ten behoeve van warmtekrachtkoppeling) of 50 % bruto (voor investeringen ten gunste van hernieuwbare energiebronnen die een gehele gemeenschap bevoorraden), te verhogen met 5 procent bruto voor gebieden die onder artikel 87, lid 3, onder c, vallen en 10 procent bruto voor gebieden die onder artikel 87, lid 3, onder a, vallen⁽²⁹⁾.

⁽²⁷⁾ Resolutie van de Raad van 8 juni 1998 betreffende duurzame energiebronnen (PB C 198 van 24.6.1998, blz. 1).

⁽²⁸⁾ Deze verhogingen worden niet toegepast wanneer de staat de investeringssteun toekent op grond van punt 32, derde alinea (steun ten bedrage van 100 % van de in aanmerking komende kosten).

⁽²⁹⁾ De investeringen in de steungebieden komen voor investeringssteun in aanmerking indien voldaan is aan de voorwaarden uit de richtsnoeren inzake regionale steunmaatregelen, (PB C 74 van 10.3.1998, blz. 9).

- b) ofwel het regionale-steunpercentage, vermeerderd met 10 procent bruto.

E.1.5. *Verhoging voor KMO's*

35. Voor kleine en middelgrote ondernemingen die de in de punten 29 tot en met 32 bedoelde investeringen doen, kan de steun worden verhoogd met 10 procent bruto⁽³⁰⁾. De definitie van KMO's die in deze kaderregeling wordt gebruikt, is ontleend aan de toepasselijke communautaire teksten⁽³¹⁾.

De genoemde verhogingen voor steungebieden en voor KMO's kunnen worden gecumuleerd, maar het maximale milieusteunpercentage mag in geen geval meer bedragen dan 100% bruto van de voor steun in aanmerking komende kosten. De KMO's kunnen niet in aanmerking komen voor een dubbele verhoging krachtens de bepalingen die van toepassing zijn op regionale steunmaatregelen, enerzijds, en de bepalingen die van toepassing zijn op milieugebied, anderzijds⁽³²⁾.

E.1.6. *Relevante investeringen*

36. De betrokken investeringen zijn investeringen in gronden (wanneer deze absoluut noodzakelijk zijn om aan de milieudoelstellingen te voldoen), gebouwen, installaties en uitrustingen, welke erop gericht zijn vervuiling of hinder te beperken of te beëindigen of de productiemethoden aan te passen met het oog op de bescherming van het milieu.

Ook uitgaven voor technologieoverdracht in de vorm van de verwerving van octrooien en van exploitatielicenties of licenties voor al dan niet geöctrooieerde technische kennis kunnen voor steun in aanmerking komen. Deze immateriële activa moeten evenwel aan de volgende voorwaarden voldoen:

- a) zij moeten als activa kunnen worden afgeschreven;
- b) zij moeten tegen marktvoorwaarden zijn verworven van ondernemingen waarin de verwerver geen directe of zijdelingse zeggenschap uitoefent;
- c) zij moeten in het actief van de ondernemingsbalans zijn opgenomen en voor ten minste vijf jaar, te rekenen vanaf de datum van toekenning van de steun, bij de begunstigde blijven en worden geëxploiteerd, tenzij deze immateriële activa overeenstemmen met duidelijk achterhaalde technieken. Indien de activa in de loop van deze vijf jaar worden doorverkocht, moet de opbrengst van deze verkoop worden afgetrokken van de voor steun in aanmerking komende kosten en moet in voor-

komende gevallen het bedrag van de steun in zijn geheel of gedeeltelijk worden terugbetaald.

E.1.7. *Voor steun in aanmerking komende kosten*

37. Alleen de extra investeringskosten die noodzakelijk zijn voor het verwezenlijken van de milieudoelinden komen voor steun in aanmerking.

Dit houdt in dat wanneer de investeringskosten voor de bescherming van het milieu niet gemakkelijk kunnen worden gescheiden van de totale kosten, de Commissie rekening zal houden met objectieve en doorzichtige berekeningsmethoden, zoals bijvoorbeeld de kosten van een investering die in technisch opzicht vergelijkbaar is, maar waarmee niet hetzelfde niveau van milieubescherming kan worden bereikt.

In ieder geval moeten de in aanmerking komende kosten worden berekend, exclusief de voordelen van een eventuele capaciteitsverhoging, de kostenbesparingen gedurende de eerste vijf jaar van de gebruiksduur van de investering en de extra bijproducten gedurende diezelfde periode van vijf jaar⁽³³⁾.

Op het gebied van hernieuwbare energie zijn de investeringskosten die voor steun in aanmerking komen, in de regel de extra kosten die ten laste van de onderneming komen ten opzichte van een traditionele installatie voor de opwekking van energie van dezelfde capaciteit.

In het geval van aanpassing van KMO's aan nieuwe communautaire normen, omvatten de voor steun in aanmerking komende kosten de extra investeringskosten om het voor de nieuwe communautaire normen vereiste beschermingsniveau te bereiken.

In het geval van aanpassing aan nationale normen die bij ontstentenis van communautaire normen zijn vastgesteld, omvatten de voor steun in aanmerking komende kosten de extra investeringskosten om het voor de nationale normen vereiste beschermingsniveau te bereiken.

In het geval van aanpassing aan nationale normen die strenger zijn dan de communautaire normen, omvatten de voor steun in aanmerking komende kosten de extra investeringskosten om het beschermingsniveau te bereiken dat de communautaire normen overtreft. Kosten die verband houden met investeringen om het door de communautaire normen vereiste beschermingsniveau te bereiken, komen niet voor steun in aanmerking.

Bij ontstentenis van normen komen de investeringskosten in aanmerking die noodzakelijk zijn om een milieubeschermingsniveau te bereiken dat hoger is dan het niveau dat zonder enige milieusteun door de betrokken onderneming of ondernemingen zou worden bereikt.

⁽³⁰⁾ Deze verhogingen worden niet toegepast wanneer de staat de investeringssteun toekent op grond van punt 32, derde alinea (steun ten bedrage van 100 % van de in aanmerking komende kosten).

⁽³¹⁾ Aanbeveling van de Commissie van 3 april 1996 betreffende de definitie van de kleine en middelgrote ondernemingen (PB L 107 van 30.4.1996, blz. 4).

⁽³²⁾ De investeringen door KMO's komen in aanmerking voor investeringssteun, op grond van Verordening (EG) nr. 70/2001 van de Commissie van 12 januari 2001 betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag op staatssteun voor kleine en middelgrote ondernemingen (PB L 10 van 13.1.2001, blz. 33).

⁽³³⁾ Betreffen de investeringen uitsluitend milieubescherming zonder dat dit enige andere economische baten oplevert, dan worden geen aanvullende verminderingen in rekening gebracht voor de vaststelling van de in aanmerking komende kosten.

E.1.8. Sanering van vervuilde industrieterreinen

38. De investeringen die ondernemingen verrichten om de aantasting van het milieu te herstellen door sanering van vervuilde industrieterreinen, kunnen binnen de werkings-sfeer van deze kaderregeling vallen ⁽³⁴⁾. Het gaat hierbij om aantasting van de kwaliteit van de bodem en het oppervlakte- of grondwater ⁽³⁵⁾.

Wanneer vaststaat wie de vervuiler is, dient deze, overeenkomstig het aansprakelijkheidsbeginsel en bij ontstentenis van staatssteun, de sanering te financieren. Het begrip „de vervuiler” wordt omschreven in het in elke lidstaat toepasselijke recht, onverminderd de vaststelling van communautaire voorschriften ter zake.

Wanneer de vervuiler niet bekend is of niet aansprakelijk kan worden gesteld, kan de persoon die belast is met de sanering van het terrein, voor deze werkzaamheden steun krijgen ⁽³⁶⁾.

De steun voor het saneren van vervuilde locaties kan tot 100 % van de in aanmerking komende kosten bedragen, vermeerderd met 15 % van de kosten van de werkzaamheden. De voor steun in aanmerking komende kosten zijn gelijk aan de kosten van de werkzaamheden, verminderd met de waardevermindering van het terrein.

Het totale bedrag van de steun kan in geen geval hoger zijn dan de daadwerkelijke uitgaven van de onderneming.

E.1.9. Verhuizing van ondernemingen

39. De Commissie is van mening dat verhuizingen van ondernemingen naar nieuwe locaties in de regel niet onder de noemer milieubescherming vallen en derhalve geen aanleiding geven tot de toekenning van steun uit hoofde van de onderhavige kaderregeling.

De toekenning van steun kan echter gerechtvaardigd zijn wanneer een onderneming in een stedelijke omgeving of een Natura 2000-zone overeenkomstig de wet een activiteit uitoefent die een aanzienlijke vervuiling meebrengt en, wegens die locatie, haar vestigingsplaats verlaat om zich in een geschikter gebied te vestigen.

Hiervoor moet cumulatief aan de volgende criteria worden voldaan:

a) de verandering van locatie moet ingegeven zijn door milieuoverwegingen en het gevolg zijn van een administratief of gerechtelijk bevel tot verhuizing, en

⁽³⁴⁾ De Commissie herinnert eraan dat saneringsactiviteiten die door de overheid worden verricht als dusdanig buiten de werkings-sfeer van artikel 87 van het Verdrag vallen. Er kan evenwel een staatssteunprobleem ontstaan wanneer de terreinen na de sanering ervan onder hun marktwaarde worden overgedragen aan ondernemingen.

⁽³⁵⁾ Voor de sanering van vervuilde locaties worden alle uitgaven die door de onderneming worden gedaan om het terrein te saneren, beschouwd als in aanmerking komende investeringen ongeacht of zij boekhoudkundig als een vast actief kunnen worden geboekt.

⁽³⁶⁾ Het begrip „persoon die belast is met de sanering” laat de aansprakelijkheid voor de vervuiling onverlet.

b) de onderneming moet aan de strengste milieunormen voldoen die in het nieuwe vestigingsgebied gelden.

De onderneming die aan deze voorwaarden voldoet, kan in aanmerking komen voor investeringssteun overeenkomstig de in punt 29 vervatte bepalingen. Voorts is punt 35 betreffende de toekenning van een verhoging voor KMO's van toepassing.

Bij de vaststelling van het bedrag van de bij steunmaatregelen voor de verhuizing van ondernemingen in aanmerking komende kosten zal de Commissie enerzijds rekening houden met de opbrengst van de verkoop of verhuring van de verlaten installaties en terreinen alsook met de eventuele onteigeningsvergoeding, en anderzijds met de kosten van de koop van een terrein, de bouw of de koop van nieuwe installaties, tot een capaciteit die gelijk is aan die van de achtergelaten installaties. In voorkomende gevallen kunnen andere voordelen die verband houden met de verplaatsing van de installaties, meer bepaald de voordelen die voortvloeien uit een met de verplaatsing gepaard gaande verbetering van de gebruikte technologie, alsook de boekhoudkundige voordelen die verband houden met de waardering van de installaties, in aanmerking worden genomen. Investeringskosten die verband houden met een eventuele capaciteitsuitbreiding, kunnen bij de berekening van de in aanmerking komende kosten die recht geven op milieusteun, niet in aanmerking worden genomen.

Wanneer het administratieve of gerechtelijke besluit waarin de verhuizing wordt gelast, tot gevolg heeft dat een huurovereenkomst voor terreinen of gebouwen vroegtijdig wordt beëindigd, kunnen de eventuele dwangsommen welke door de onderneming verschuldigd zijn wegens de ontbinding van de overeenkomst, voor de berekening van de in aanmerking komende kosten in aanmerking worden genomen.

E.1.10. Algemene bepalingen

40. Er kan geen investeringssteun worden verleend voor het overtreffen van communautaire normen of voor investeringen bij de afwezigheid van dergelijke normen wanneer er slechts sprake is van naleving van reeds vastgestelde maar nog niet van toepassing zijnde communautaire normen. Een onderneming kan slechts in aanmerking komen voor steun om zich aan te passen aan nationale normen die strenger zijn dan de communautaire normen of steun ontvangen bij ontstentenis van communautaire normen wanneer zij zich aan de nationale normen heeft aangepast op de in die norm vastgestelde uiterste datum. Voor investeringen die na deze datum plaatsvinden, kan geen steun worden verleend ⁽³⁷⁾.

E.2. Steun aan KMO's voor advisering op milieugebied

41. Adviesdiensten spelen een belangrijke rol voor KMO's, omdat zij hierdoor in staat worden gesteld vooruitgang te boeken op het gebied van de milieubescherming. De Commissie is daarom van mening dat hiervoor steun kan worden toegekend overeenkomstig de bepalingen van Verordening (EG) nr. 70/2001 ⁽³⁸⁾.

⁽³⁷⁾ Het in dit punt bepaalde doet geen afbreuk aan hetgeen in punt 28 werd bepaald inzake steun voor KMO's.

⁽³⁸⁾ Genoemd in voetnoot 32.

E.3. Exploitatiesteun

E.3.1. *Regels inzake exploitatiesteun ten behoeve van afvalbeheer en energiebesparing*

42. De volgende regels zijn van toepassing op twee categorieën exploitatiesteun:

a) steun voor afvalbeheer wanneer dit beheer in overeenstemming is met de hiërarchische classificatie van de beginselen van afvalbeheer ⁽³⁹⁾;

b) steun op energiebesparingsgebied.

43. Wanneer dergelijke steun noodzakelijk blijkt, moet deze worden beperkt tot een strikte compensatie voor de meerkosten van de productie ten opzichte van de marktprijs van de betrokken producten of diensten ⁽⁴⁰⁾. Deze steun moet ook tijdelijk zijn en in beginsel in de tijd afnemen, om een prikkel te vormen om binnen een redelijke termijn het beginsel van een correcte prijsstelling na te leven.

44. De Commissie is van mening dat de onderneming in de regel zelf de kosten van verwerking van industrieel afval moeten betalen, overeenkomstig het beginsel dat „de vervuiler betaalt”. Exploitatiesteun kan evenwel noodzakelijk blijken ingeval nationale normen worden vastgesteld die verder gaan de toepasselijke communautaire normen of ingeval nationale normen worden vastgesteld bij onstentenis van communautaire normen, hetgeen voor de ondernemingen resulteert in een tijdelijk verlies van hun concurrentiepositie op internationaal niveau.

De ondernemingen die exploitatiesteun ontvangen voor de verwerking van al dan niet industrieel afval, moeten deze verwerking financieren naar gelang van de hoeveelheid afval die zij produceren, en/of de verwerkingskosten ervan.

45. Voor al deze vormen van exploitatiesteun is de duur beperkt tot vijf jaar in het geval van degressieve steun. De intensiteit kan in het eerste jaar tot 100 % van de extra kosten bedragen, maar moet lineair afnemen tot een nulniveau aan het einde van het vijfde jaar.

46. Voor niet-degressieve steun is de duur tot vijf jaar beperkt, en is de intensiteit beperkt tot maximaal 50 % van de extra kosten.

⁽³⁹⁾ De classificatie is vastgesteld in de communautaire strategie voor het afvalbeheer, COM(96) 399 def. van 30.7.1996. In deze mededeling herinnert de Commissie eraan dat het afvalbeheer een van de prioritaire doelstellingen van de Gemeenschap is, met name met het oog op de vermindering van de gevaren voor het milieu. Het concept van terugwinning van afval moet vanuit een drievoudige oogpunt worden beschouwd: hergebruik, recyclage en terugwinning van energie. Kan de productie van bepaalde soorten afval niet worden voorkomen, dan dient dit te worden teruggewonnen en veilig te worden verwijderd.

⁽⁴⁰⁾ Onder „de productiekosten” moeten de kosten worden verstaan zonder steun, maar met inbegrip van een normale winst.

E.3.2. *Bepalingen die gelden voor alle exploitatiesteun in de vorm van belastingverlaging of -vrijstelling*

47. Bij de invoering uit milieuoverwegingen van belastingen op bepaalde activiteiten kunnen de lidstaten het noodzakelijk achten tijdelijke uitzonderingen voor bepaalde ondernemingen vast te stellen, met name wegens het ontbreken van harmonisatie op Europees niveau of in verband met tijdelijke risico's van verlies van concurrentievermogen van bepaalde ondernemingen. Dergelijke uitzonderingen vormen in het algemeen exploitatiesteun in de zin van artikel 87 van het EG-Verdrag. Bij de beoordeling van deze maatregelen moet met name worden nagegaan of de belasting gebaseerd is op een communautair besluit, dan wel op een autonoom besluit van de lidstaat.

48. Wanneer aan de belasting een autonoom besluit van de lidstaat ten grondslag ligt, kunnen de betrokken ondernemingen grote moeilijkheden ondervinden bij een aanpassing op korte termijn aan de nieuwe fiscale lasten. In deze hypothese kan een tijdelijke uitzondering voor bepaalde ondernemingen gerechtvaardigd zijn om een aanpassing aan de nieuwe fiscale situatie mogelijk te maken.

49. Wanneer de belastingheffing op een communautaire richtlijn berust, kunnen zich twee gevallen voordoen:

a) de lidstaat past voor bepaalde producten een hoger belastingtarief toe dan het door de richtlijn voorgeschreven minimumtarief en kent een uitzondering voor bepaalde ondernemingen toe, die hierdoor een lager tarief betalen, dat evenwel ten minste gelijk is aan het door de richtlijn voorgeschreven minimum. De Commissie is van mening dat een tijdelijke uitzondering in deze hypothese gerechtvaardigd kan zijn om de ondernemingen in staat te stellen zich aan te passen aan de hogere belasting en milieuvriendelijker te werk te gaan;

b) de lidstaat heft op bepaalde producten belasting tegen het door de richtlijn voorgeschreven minimumtarief en kent voor bepaalde ondernemingen een uitzondering toe, waardoor deze ondernemingen onderworpen zijn aan een lagere belasting dan het minimumtarief. Indien de betrokken richtlijn een dergelijke uitzondering niet toelaat, vormt deze uitzondering een steunmaatregel die met artikel 87 van het EG-Verdrag onverenigbaar is. Indien de richtlijn deze uitzondering wel toelaat, kan de Commissie deze als met artikel 87 verenigbaar aanmerken, voorzover de uitzondering noodzakelijk is en de reikwijdte daarvan niet onevenredig aan de nagestreefde doelstellingen van de Gemeenschap is. De Commissie zal een bijzonder belang hechten aan een strikte beperking van dergelijke uitzonderingen in de tijd.

50. In het algemeen moeten de fiscale maatregelen in belangrijke mate bijdragen tot de bescherming van het milieu. Nagegaan moet worden of de uitzonderingen of vrijstellingen naar hun aard de nagestreefde algemene doelstellingen geen nadeel berokkenen.

51. Deze uitzonderingen kunnen exploitatiesteun vormen die volgens de volgende modaliteiten kan worden toegepast:

1. Wanneer een lidstaat uit milieuoverwegingen een **nieuwe belasting** invoert in een sector of over producten waarvoor geen fiscale harmonisatie op communautair niveau heeft plaatsgevonden, of wanneer de voorgenomen belasting van de lidstaat hoger is dan het bij de communautaire norm vastgestelde tarief, is de Commissie van mening dat een vrijstellingsbesluit voor een duur van tien jaar en zonder degressiviteit gerechtvaardigd kan zijn in twee gevallen:

- a) wanneer aan deze vrijstellingen de voorwaarde wordt verbonden dat er overeenkomsten worden gesloten tussen de betrokken lidstaat en de begunstigde ondernemingen, waarbij de ondernemingen, of de ondernemersverenigingen, zich ertoe verbinden de milieudoelstellingen te verwezenlijken tijdens de geldigheidsduur van de vrijstellingen, of wanneer de ondernemingen toezeggen vrijwillige akkoorden van dezelfde strekking te sluiten. Deze overeenkomsten of toezeggingen kunnen met name betrekking hebben op een verlaging van het energieverbruik, een beperking van de uitstoot, of op andere maatregelen ten gunste van het milieu. De inhoud van deze overeenkomsten moet door elke lidstaat via onderhandelingen met de ondernemingen worden vastgesteld en zal bij de aanmelding van het steunvoornemen door de Commissie worden beoordeeld. De lidstaat moet een concrete follow-up organiseren van de verwezenlijking van de door de betrokken ondernemingen of verenigingen van ondernemingen aangegane verbintenissen. De door de lidstaat en de ondernemingen of verenigingen van ondernemingen gesloten overeenkomsten dienen te voorzien in sancties bij niet-naleving van de verbintenissen.

Deze bepalingen zijn ook van toepassing wanneer een lidstaat aan een belastingvermindering voorwaarden verbindt die hetzelfde effect hebben als voormelde akkoorden of verbintenissen;

- b) deze vrijstellingen behoeven niet afhankelijk te zijn van het sluiten van overeenkomsten tussen de lidstaat en de begunstigde ondernemingen indien aan de volgende alternatieve voorwaarden is voldaan:

— wanneer de verlaging betrekking heeft op een communautaire heffing, moet het bedrag dat na de verlaging daadwerkelijk door de ondernemingen wordt betaald, hoger zijn dan het communautaire minimum, en minstens zo hoog dat de ondernemingen worden aangespoord inspanningen te leveren voor de verbetering van de milieubescherming;

— wanneer de verlaging betrekking heeft op een nationale heffing die is ingevoerd bij ontstentenis van een communautaire heffing, moeten de begunstigden van de verlaging niettemin een aanmerkelijk deel van de nationale heffing betalen.

2. De bepalingen in bovenstaand punt 51.1 kunnen worden toegepast op **bestaande heffingen** indien aan de beide onderstaande voorwaarden is voldaan:

- a) de betrokken heffing moet een merkbaar positief effect sorteren op het gebied van de milieubescherming;
- b) de uitzonderingen ten gunste van de begunstigde ondernemingen moeten zijn ingevoerd bij de goedkeuring van de heffing of moeten noodzakelijk zijn wegens een aanzienlijke wijziging van de economische omstandigheden die de ondernemingen in een bijzonder moeilijke concurrentiepositie plaatst. In dit laatste geval mag het bedrag van de belastingverlaging de verhoging van de kosten welke voortvloeit uit de gewijzigde economische omstandigheden, niet overschrijden. Wanneer deze kostenverhoging verdwijnt, moet de belastingverlaging eveneens worden opgeheven.

3. De lidstaten kunnen eveneens prikkels verlenen voor de invoering van elektriciteitsopwekkingsprocessen die gebruik maken van traditionele energie, zoals bijvoorbeeld gas, maar tot een veel hogere energie-efficiëntie leiden dan de traditionele opwekkingsprocessen. In dit geval is de Commissie van mening dat volledige ontheffing voor een periode van vijf jaar, bij ontstentenis van degressiviteit, gerechtvaardigd kan zijn voorzover rekening wordt gehouden met de gunstige effecten van dergelijke technieken voor de bescherming van het milieu en de gebruikte primaire energie de ongunstige gevolgen voor het milieu aanzienlijk vermindert. Uitzonderingen met een duur van tien jaar kunnen eveneens worden toegestaan overeenkomstig de in de punten 51.1 en 51.2 vastgestelde voorwaarden.

52. Wanneer een bestaande belasting aanzienlijk wordt verhoogd en de lidstaat van oordeel is dat voor bepaalde ondernemingen uitzonderingen noodzakelijk zijn, worden de in punt 51.1 vastgestelde voorwaarden voor nieuwe belastingen, op analoge wijze toegepast.

53. Wanneer de verlagingen betrekking hebben op een belasting waarvoor harmonisatie op communautair niveau heeft plaatsgevonden, en wanneer de voorgenomen belasting van de lidstaat lager is dan of gelijk is aan het communautaire minimumtarief, is de Commissie van mening dat vrijstellingen van lange duur niet gerechtvaardigd zijn. In dit geval moeten de eventuele vrijstellingen voldoen aan de in de punten 45 en 46 vastgestelde voorwaarden en is in elk geval een uitdrukkelijke goedkeuring nodig om te kunnen afwijken van het communautaire minimumtarief.

In alle gevallen van belastingvermindering behoudt de lidstaat de mogelijkheid exploitatiesteun toe te kennen op de in de punten 45 en 46 genoemde voorwaarden.

E.3.3. **Voorwaarden voor exploitatiesteun ten behoeve van hernieuwbare energiebronnen**

54. Exploitatiesteun ten behoeve van de productie van energie uit hernieuwbare bronnen vormt in het algemeen steun ten gunste van het milieu die in aanmerking komt voor toepassing van de bepalingen van de onderhavige kaderregeling.

55. De Commissie is van mening dat voor deze steun bijzondere regels kunnen worden vastgesteld, omdat deze energiebronnen in bepaalde gevallen moeilijk kunnen concurreren met de traditionele energiebronnen. Hierbij moet ook in aanmerking worden genomen dat het beleid van de Gemeenschap gericht is op de verdere ontwikkeling van deze energiebronnen, met name uit milieuoverwegingen. Steun kan vooral nodig zijn wanneer deze energie met de beschikbare technische procédés niet voor een eenheidsprijs kan worden geproduceerd die vergelijkbaar is met de eenheidsprijs van traditionele energie.
56. In dezelfde hypothese kan exploitatiesteun gerechtvaardigd zijn om het verschil tussen de productiekosten van de energie uit hernieuwbare energiebronnen ten opzichte van de marktprijs van deze energie te dekken. De vorm van deze steun kan variëren naargelang de betrokken energiebron en de door de lidstaten gekozen modaliteiten. Overigens zal de Commissie bij de beoordeling letten op de concurrentiepositie van de betrokken energiebron.
57. De lidstaten kunnen steun toekennen voor het gebruik van hernieuwbare energiebronnen onder de volgende voorwaarden:

E.3.3.1. Optie 1

58. Op het gebied van hernieuwbare energie zijn de investeringskosten per eenheid bijzonder hoog en hebben zij doorgaans een bepalende invloed op de totale kosten voor de ondernemingen en laten deze vaak geen ruimte voor een concurrerende prijsvoering op de markten waar zij hun energie verkopen.
59. Om beter rekening te kunnen houden met dit beletsel voor de intrede van hernieuwbare energie op de markt, kunnen de lidstaten ook steun toekennen die het verschil tussen de productiekosten van de energie uit hernieuwbare bronnen en de marktprijs voor de betrokken energiebron compenseren. De eventuele exploitatiesteun kan slechts worden toegekend voor de afschrijving van de installaties. Voor de extra energie die door de betrokken installatie wordt geproduceerd, kan geen enkele vorm van steun worden verleend. De steun kan echter eveneens een billijke vergoeding van het kapitaal dekken wanneer de lidstaten kunnen aantonen dat dit onontbeerlijk is, meer bepaald wegens de zwakke concurrentiepositie van bepaalde hernieuwbare energiebronnen.

Voorts moet bij de bepaling van het bedrag van de exploitatiesteun rekening worden gehouden met de eventuele investeringssteun die reeds aan de betrokken onderneming is uitgekeerd voor de bouw van haar installatie.

De precieze bepalingen betreffende de steun die door een lidstaat zijn vastgesteld, en met name de wijze van berekening van het steunbedrag, moeten gedetailleerd worden uiteengezet in de steunregelingen die bij de Commissie worden aangemeld. Indien deze regelingen door de Commissie worden goedgekeurd, moet de betrokken lidstaat deze bepalingen en berekeningswijze vervolgens toepassen bij de toekenning van steun aan ondernemingen.

60. In tegenstelling tot de meeste andere hernieuwbare energiebronnen zijn de investeringskosten bij biomassa relatief lager, maar de exploitatiekosten zijn hoger. Dientengevolge

kan de Commissie exploitatiesteun aanvaarden die de investeringskosten overstijgt wanneer de lidstaten kunnen aantonen dat de totale kosten van de ondernemingen na afschrijving van de installaties, nog steeds hoger liggen dan de marktprijs van de energie.

E.3.3.2. Optie 2

61. De lidstaten kunnen steun toekennen voor hernieuwbare energiebronnen door marktmechanismen te gebruiken zoals groene certificaten of systemen van aanbestedingen. Dergelijke regelingen bieden aan alle producenten van energie uit hernieuwbare energiebronnen de mogelijkheid zijdelings baat te vinden bij een gegarandeerde vraag naar de energie die zij produceren, tegen een prijs die boven de marktprijs voor gewone energie ligt. De prijs voor groene certificaten wordt niet vooraf vastgesteld, maar komt tot stand door de wet van vraag en aanbod.
62. Ingeval deze regelingen staatssteun behelzen, kunnen zij door de Commissie worden goedgekeurd voorzover de lidstaten kunnen aantonen dat de steun onontbeerlijk is om de levensvatbaarheid van het gebruik van de betrokken hernieuwbare energiebronnen veilig te stellen, hij in het algemeen geen overcompensatie ten gunste van het gebruik van dergelijke energiebronnen meebrengt, noch de producenten die energie uit hernieuwbare bronnen produceren, demotiveert hun concurrentiekracht te verhogen. Ten einde na te gaan of aan de voorwaarden is voldaan, is de Commissie voornemens deze steunregelingen goed te keuren voor periodes van tien jaar. Aan het einde van een dergelijke periode moet een balans worden opgemaakt om na te gaan of een voortzetting van de ondersteuning noodzakelijk is.

E.3.3.3. Optie 3

63. De lidstaten kunnen exploitatiesteun toekennen ten behoeve van nieuwe installaties voor de opwekking van hernieuwbare energie, berekend op basis van de externe kosten die aldus worden vermeden. De externe kosten die worden vermeden, zijn de milieukosten die de samenleving had moeten dragen indien dezelfde hoeveelheid energie was geproduceerd door een productie-installatie die met klassieke energiebronnen werkt. Deze kosten zullen worden berekend op basis van het verschil tussen de externe kosten die de producenten van hernieuwbare energie maakten doch niet betaalden, en de externe kosten die de producenten van niet-hernieuwbare energie maakten doch niet betaalden. Om deze berekeningen uit te voeren moet de lidstaat een berekeningsmethode gebruiken die internationaal erkend is, en aan de Commissie is meegedeeld. De lidstaat zal met name een vergelijkende, berekende en gekwantificeerde kostenanalyse moeten verstrekken, met een evaluatie van de externe kosten van concurrerende energieproducenten, zodat wordt aangetoond dat de steun daadwerkelijk een compensatie is van de niet-gedekte externe kosten.

In ieder geval mag het bedrag van de aldus aan de producent van hernieuwbare energie toegekende steun niet meer dan 5 eurocent per kWh bedragen.

Overigens moet het deel van het door de producenten ontvangen steunbedrag dat hoger is dan de steun welke wordt verleend in bovenstaande optie 1, verplicht opnieuw worden geïnvesteerd in ondernemingen uit de sector hernieuwbare energie. De Commissie zal dit steunbedrag in aanmerking nemen wanneer voor deze activiteit staatssteun wordt verleend.

64. Om de samenhang tussen optie 3 en de algemene mededingingsregels te behouden, moet de Commissie er zeker van kunnen zijn dat de steun niet resulteert in een mededingingsdistorsie die het gemeenschappelijk belang schaadt. Met andere woorden, de Commissie moet de zekerheid hebben dat de steun zal resulteren in een reële algemene ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen ten koste van klassieke energiebronnen — en niet eenvoudig in een verschuiving van marktaandeelen tussen diverse hernieuwbare energiebronnen. Daarom dient aan de volgende voorwaarden te worden voldaan:

- a) de steun die in het kader van deze optie wordt toegekend, moet deel uitmaken van een stelsel waarbij de ondernemingen uit de sector hernieuwbare energiebronnen op voet van gelijkheid worden behandeld;
- b) het stelsel dient erin te voorzien dat bij de toekenning van de steun zich geen discriminatie voordoet tussen de ondernemingen die dezelfde soort hernieuwbare energie produceren;
- c) dit stelsel moet om de vijf jaar door de Commissie worden gecontroleerd.

E.3.3.4. Optie 4

65. De lidstaten behouden de mogelijkheid exploitatiesteun toe te kennen overeenkomstig de in de punten 45 en 46 vervatte algemene bepalingen betreffende exploitatiesteun.

E.3.4. Voorwaarden voor exploitatiesteun ten behoeve van warmtekrachtkoppeling

66. De Commissie is van oordeel dat exploitatiesteun voor warmtekrachtkoppeling gerechtvaardigd kan zijn wanneer de in punt 31 bedoelde voorwaarden zijn vervuld. Deze steun kan worden toegekend aan ondernemingen die de openbare distributie van warmte en elektriciteit verzorgen, wanneer de productiekosten van de elektriciteit of de warmte hoger zijn dan de marktprijs ervan. In deze omstandigheid kan exploitatiesteun worden toegekend op de in de punten 58 tot en met 65 vervatte voorwaarden. Om vast te stellen of de steun onontbeerlijk is, zal rekening worden gehouden met de kosten en de inkomsten die het gevolg zijn van de productie en de verkoop van de warmte en de elektriciteit.

67. Onder dezelfde voorwaarden kan exploitatiesteun worden toegekend ten gunste van het industriële gebruik van warmtekrachtkoppeling wanneer daadwerkelijk is aangetoond dat de kostprijs van een op grond van deze techniek geproduceerde energie-eenheid hoger is dan de marktprijs van een traditionele energie-eenheid. De normale rendabiliteit van de installatie mag in de productiekosten vervat zijn, maar de eventuele voordelen die de onderneming uit de warmteproductie put, moeten van de productiekosten worden afgetrokken.

F. BELEID, MAATREGELLEN EN INSTRUMENTEN TER BEPERKING VAN DE UITSTOOT VAN BROEIKASGASSEN

68. Het door de lidstaten en de Gemeenschap ondertekende Protocol van Kyoto bepaalt dat de ondertekenaars zich ertoe verbinden dat zij hun uitstoot van broeikasgassen in de periode 2008-2012 zullen hebben beperkt of verminderd. Voor de gehele Gemeenschap is de doelstelling de uitstoot van deze gassen met 8 % te verminderen ten opzichte van het niveau van 1990.

69. De doelstellingen van de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen kunnen door de lidstaten en de Gemeen-

schap als respectieve partijen worden verwezenlijkt door enerzijds gemeenschappelijke en op communautair niveau gecoördineerde beleidsmaatregelen ⁽⁴¹⁾ te nemen, met inbegrip van economische instrumenten, en anderzijds gebruik te maken van de bij het Protocol van Kyoto zelf ingestelde instrumenten, namelijk de verhandelbare uitstootrechten, de gezamenlijke uitvoering en het mechanisme van schone ontwikkeling.

70. Bij ontstentenis van een communautaire tekst op dit gebied, en onverminderd het recht van initiatief van de Commissie met betrekking tot een dergelijke tekst, staat het aan elke lidstaat het beleid, de maatregelen en de instrumenten te definiëren die hij wenst te gebruiken om zich te richten naar de in het kader van het Protocol van Kyoto onderschreven doelstellingen.

71. De Commissie is van mening dat bepaalde middelen die de lidstaten gebruiken om zich naar de doelstellingen van dit Protocol te voegen, staatssteun kunnen zijn. Het is evenwel voorbarig de voorwaarden waaronder dergelijke maatregelen kunnen worden goedgekeurd, vast te stellen.

G. RECHTSGRONDSLAG VAN DE UITZONDERING VOOR ALLE STEUNVOORNEMENS DIE DOOR DE COMMISSIE WORDEN ONDERZOCHT

72. Binnen de grenzen en op de voorwaarden die in deze kaderregeling zijn aangegeven, keurt de Commissie steunmaatregelen ten gunste van het milieu goed overeenkomstig het bepaalde in artikel 87, lid 3, onder c), van het EG-Verdrag voor „steunmaatregelen om de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid (...) te vergemakkelijken, zonder dat de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt daardoor zodanig worden veranderd dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad”.

73. Steunmaatregelen die de verwezenlijking van belangrijke projecten van Europees belang tot doel hebben op gebieden waar de bescherming van het milieu prioriteit heeft en die vaak een gunstig effect hebben buiten de grenzen van de betrokken lidstaat of lidstaten, kunnen worden toegestaan op grond van de uitzondering van artikel 87, lid 3, onder b), van het EG-Verdrag. Voorwaarde is echter dat de steun onmisbaar is voor de verwezenlijking van het project en dat het om een concreet, nauwkeurig omschreven en in kwalitatief opzicht belangrijk project gaat, dat een voorbeeldige en duidelijk aanwijsbare bijdrage tot het gemeenschappelijke Europese belang levert. Bij de toepassing van deze uitzondering kan de Commissie steun goedkeuren tot een hoger niveau dan de voor toepassing van artikel 87, lid 3, onder c), vastgestelde plafonds.

H. CUMULERING VAN STEUN UIT VERSCHILLENDE BRONNEN

74. De in deze kaderregeling vastgestelde steunplafonds zijn van toepassing ongeacht of de betrokken steun volledig dan wel gedeeltelijk met staatsmiddelen of met communautaire middelen wordt gefinancierd. De steunmaatregelen welke krachtens de onderhavige kaderregeling worden goedgekeurd, kunnen niet worden gecumuleerd met andere steunmaatregelen in de zin van artikel 87, lid 1, van het Verdrag, noch met andere communautaire financiering, indien een dergelijke cumulering tot gevolg heeft dat de steunintensiteit het in deze kaderregeling vastgestelde niveau overschrijdt.

⁽⁴¹⁾ Zie voor nadere bijzonderheden over de gemeenschappelijke en gecoördineerde beleidsmaatregelen met name „Vorbereitung van de uitvoering van het Protocol van Kyoto”, COM(1999) 230 van 19.5.1999.

Wanneer steunmaatregelen ten behoeve van verschillende doelstellingen betrekking hebben op dezelfde in aanmerking komende kosten, geldt het gunstigste steunplafond.

I. DIENSTIGE MAATREGELEN IN DE ZIN VAN ARTIKEL 88, LID 1, VAN HET EG-VERDRAG

75. De Commissie zal de lidstaten overeenkomstig artikel 88, lid 1, van het Verdrag de volgende dienstige maatregelen voorstellen met betrekking tot hun bestaande steunmaatregelen.
76. Om de Commissie in staat te stellen de toekenning van omvangrijke steun in het kader van goedgekeurde regelingen en de verenigbaarheid van deze steun met de gemeenschappelijke markt te beoordelen, zal zij de lidstaten als dienstige maatregel in de zin van artikel 88, lid 1, voorstellen dat deze elk voornemen om uit hoofde van een goedgekeurde regeling, investeringssteun te verlenen, van tevoren bij haar aanmelden wanneer de in aanmerking komende kosten meer dan 25 miljoen EUR bedragen en de steun het bruto-subsidie-equivalent van 5 miljoen EUR overschrijdt. De aanmelding dient te geschieden met behulp van het formulier naar het model in de bijlage.
77. Voorts zal de Commissie de lidstaten als dienstige maatregel in de zin van artikel 88, lid 1, voorstellen hun bestaande steunregelingen ten behoeve van het milieu vóór 1 januari 2002 met de onderhavige kaderregeling in overeenstemming te brengen.
78. De Commissie zal de lidstaten uitnodigen haar binnen één maand na de ontvangst van het in de punten 74 en 75 bedoelde voorstel van dienstige maatregelen mee te delen dat zij zich naar deze bepalingen zullen voegen. Indien een antwoord uitblijft, zal de Commissie ervan uitgaan dat de betrokken lidstaat niet met het voorstel instemt.
79. De Commissie herinnert eraan dat deze kaderregeling, met uitzondering van de overeenkomstig Verordening (EG) nr. 69/2001⁽⁴²⁾ als de minimis-steun aangemerkte maatregelen, geen afbreuk doet aan de aanmeldingsverplichting van de lidstaten op grond van artikel 88, lid 3, van het EG-Verdrag die betrekking heeft op alle steunregelingen, alle wijzigingen van die regelingen alsook op elke individuele steunmaatregel die buiten de goedgekeurde regelingen aan ondernemingen wordt verleend.
80. De Commissie is voornemens de goedkeuring van elke toekomstige regeling te toetsen aan de naleving van de bepalingen van deze kaderregeling.

J. TOEPASSING VAN DE KADERREGELING

81. De onderhavige kaderregeling is van toepassing met ingang van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*. De toepassing van de kaderregeling eindigt op 31 december 2007. De Commissie kan deze, na raadpleging van de lidstaten, vóór 31 december 2007 wijzigen om gewichtige redenen die verband houden met het mededingingsbeleid, het milieubeleid, of op grond van andere terreinen van het communautaire beleid of internationale verplichtingen.
82. De Commissie zal de bepalingen van deze kaderregeling toepassen op alle aangemelde steunvoornemens waarover zij zich na de bekendmaking van de kaderregeling in het *Publicatieblad* uitspreekt, zelfs wanneer deze voornemens voorafgaand aan de bekendmaking zijn aangemeld.

Voor niet-aangemelde steunmaatregelen zal de Commissie:

- a) de bepalingen van de onderhavige kaderregeling toepassen indien de steun is toegekend na de bekendmaking van deze kaderregeling in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*;
- b) in alle andere gevallen de kaderregeling toepassen die op het moment van toekenning van de steun van kracht is.

K. INTEGRATIE VAN HET MILIEUBELEID IN DE OVERIGE KADERREGELINGEN OP HET GEBIED VAN OVERHEIDSSTEUN

83. Op grond van artikel 6 van het Verdrag moeten „de eisen inzake milieubescherming worden geïntegreerd in de omschrijving en uitvoering van het beleid en het optreden van de Gemeenschap, als bedoeld in artikel 3, in het bijzonder met het oog op het bevorderen van duurzame ontwikkeling”. Bij de vaststelling of herziening van andere communautaire kaderregelingen op het gebied van overheidssteun zal de Commissie nagaan in hoeverre beter rekening kan worden gehouden met deze eisen. In dit verband zal de Commissie nagaan of het nuttig zou zijn van de lidstaten te verlangen dat zij bij de aanmelding van elk omvangrijk steunvoornemen een studie over de effecten daarvan op het milieu verstrekken, ongeacht de betrokken sector van activiteiten.

⁽⁴²⁾ PB L 10 van 13.1.2001, blz. 30.

BIJLAGE

AANVULLENDE INLICHTINGEN DIE IN DE REGEL MOETEN WORDEN VERSTREKT IN DE KENNISGEVING VAN STEUNMAATREGELEN TEN BEHOEVE VAN HET MILIEU OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 88, LID 3, VAN HET VERDRAG**(Steunregelingen, verlening van steun op grond van een goedgekeurde regeling en ad hoc-steunverlening)**

Gegevens die moeten worden toegevoegd aan de algemene vragenlijst van onderdeel A, bijlage II, van het schrijven van de Commissie van 2 augustus 1995 aan de lidstaten betreffende kennisgevingen en gestandaardiseerde jaarlijkse verslagen.

1. Doelstellingen

Gedetailleerde beschrijving van de doelstellingen van de maatregel en het type milieubescherming dat daarmee wordt bevorderd.

2. Beschrijving van de maatregel

Gedetailleerde beschrijving van de maatregel en van de begunstigden.

Beschrijving van de totale investeringskosten en de kosten die voor steun in aanmerking komen.

Indien de betrokken maatregel reeds in het verleden is toegepast, welke resultaten zijn daarmee op milieugebied behaald?

Indien de maatregel nieuw is, welke resultaten worden daarvan op milieugebied verwacht, en op welke termijn?

Voor steunmaatregelen die wegens het overtreffen van normen worden toegekend, moet worden aangegeven wat de toepasselijke norm is en in welk opzicht met de betrokken maatregel een aanzienlijk beter niveau van milieubescherming kan worden bereikt.

Voor steunmaatregelen die worden toegekend terwijl er geen verplichte normen zijn, moet worden aangegeven hoe de voor steun in aanmerking komende kosten zijn.

STEUNMAATREGELEN VAN DE STATEN

Uitnodiging overeenkomstig artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag om opmerkingen te maken betreffende steunmaatregel C 65/2000 (ex N 679/2000) — Frankrijk — Aanloopsteun ten behoeve van kortevaartverbindingen

(2001/C 37/04)

(Voor de EER relevante tekst)

De Commissie heeft de Franse Republiek bij schrijven van 22 december 2000, dat na deze samenvatting in de authentieke taal is weergegeven, in kennis gesteld van haar besluit tot inleiding van de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag ten aanzien van een deel van genoemde steunregeling.

De Commissie heeft besloten geen bezwaar te maken tegen bepaalde andere delen van genoemde steunregeling, die in de op deze samenvatting volgende brief zijn beschreven.

Belanghebbenden kunnen hun opmerkingen over de aspecten van de betrokken steunregeling ten aanzien waarvan de Commissie de procedure inleidt, door deze binnen een maand vanaf de datum van deze bekendmaking te zenden aan:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Energie en vervoer
Directoraat G — Zeevervoer
Wetstraat 200
B-1049 Brussel
Fax (32-2) 295 30 76.

Deze opmerkingen zullen ter kennis van de Franse Republiek worden gebracht. Een belanghebbende die opmerkingen maakt, kan, met opgave van redenen, schriftelijk verzoeken om vertrouwelijke behandeling van zijn identiteit.

SAMENVATTING

1. Procedure

Bij schrijven nr. 2769 van 13 oktober 2000 hebben de Franse autoriteiten de Commissie in kennis gesteld van het plan voor de genoemde steunmaatregel. Deze kennisgeving is op 27 oktober 2000 geregistreerd onder nummer N 679/2000.

Voorafgaand daaraan hadden de Franse autoriteiten de grote lijnen van dit plan uiteengezet tijdens een informele bilaterale vergadering op 27 september 2000.

2. Beschrijving van het deel van de steunmaatregel ten aanzien waarvan de Commissie de procedure inleidt

Met de regeling voor aanloopsteun voor kortevaartverbindingen wordt beoogd de start van nieuwe scheepvaartverbindingen over korte afstanden te bespoedigen. Daartoe is met name voorzien in een geleidelijk afnemende bijdrage in de exploitatiekosten voor een duur van maximaal drie jaar. Deze steun bedraagt maximaal 30 % van de subsidiabele exploitatiekosten. Bovendien is er ook een absoluut maximum vastgesteld: 1 miljoen EUR in het eerste jaar, $\frac{2}{3}$ van het in het eerste jaar verleende bedrag in de loop van het tweede jaar en $\frac{1}{3}$ van hetzelfde bedrag in het derde jaar.

Er kan enkel steun worden verleend voor projecten die in het kader van een partnerschap van meerdere organisaties uit de vervoersketen en cargadoors worden geëxploiteerd. De projec-

ten moeten worden ingediend door in Frankrijk of elders in de Gemeenschap gevestigde rechtspersonen met een publiek- of privaatrechtelijk statuut. De financiële transparantie dient te worden gewaarborgd door oprichting van een afzonderlijke juridische entiteit, die als ontvanger van de steun optreedt.

De gesubsidieerde projecten moeten tot doel hebben de realisatie van een verbinding over zee over korte afstand tussen twee of meer Franse havens of tussen Franse havens en havens elders in de Gemeenschap. Bij deze projecten mogen ook andere vervoerswijzen een rol spelen (gecombineerd vervoer).

De subsidiabele kosten zijn omschreven in artikel 5, lid 1, van Verordening nr. 2196/98 van de Raad (¹).

De beoogde steun mag worden gecumuleerd met communautaire financiële bijstand voor maatregelen ten behoeve van het gecombineerd vervoer in de zin van die verordening.

De Franse autoriteiten verwachten dat het aantal gesubsidieerde projecten minder dan tien per jaar zal bedragen.

De Commissie zal aan het eind van elk jaar een lijst krijgen waarop de projecten waaraan uit hoofde van de betrokken regeling steun is verleend en de hoogte van de steun worden vermeld.

(¹) Verordening (EG) nr. 2196/98 van de Raad van 1 oktober 1998 betreffende de toekenning van communautaire financiële bijstand voor maatregelen ten behoeve van het gecombineerd vervoer (PB L 277 van 14.10.1998, blz. 1).

Voor de beoogde steunmaatregel, die van 2001 tot 2003 loopt, is een budget van 4 miljoen EUR per jaar uitgetrokken.

De Commissie wijst erop dat de aangemelde steunmaatregel onder artikel 87, lid 1, van het Verdrag valt.

Aangezien de betrokken maatregelen de ontwikkeling van bepaalde scheepvaartdiensten moeten bevorderen, dient de verenigbaarheid ervan met het Verdrag te worden beoordeeld op basis van de uitzondering van lid 3, onder c), van genoemd artikel.

In de Communautaire richtsnoeren betreffende overheidssteun voor het zeevervoer⁽²⁾ heeft de Commissie duidelijk gemaakt welke benadering zij in dezen volgt en onder welke voorwaarden staatssteun in deze sector kan worden toegestaan. Algemeen gesproken mogen de steunregelingen geen negatieve gevolgen hebben voor de economieën van andere lidstaten en dient te worden vastgesteld dat er geen gevaar bestaat van concurrentievervalsing tussen de lidstaten in een mate die indruist tegen het gemeenschappelijk belang. Bovendien moeten zij altijd beperkt blijven tot hetgeen strikt noodzakelijk is om de doelstelling ervan te bereiken en dienen zij op transparante wijze te worden verleend. Voorts moet rekening worden gehouden met het cumulatieve effect van alle door de overheden verleende steun.

Het is de bedoeling dat met behulp van deze richtsnoeren kan worden bepaald welke staatssteunprogramma's zijn toegestaan om de belangen van het communautair zeevervoer te steunen. In punt 2.2 wordt toegelicht dat niet alleen rekening mag worden gehouden met de doelstellingen instandhouding van de werkgelegenheid in de Gemeenschap, behoud van de maritieme knowhow van de Gemeenschap en verhoging van de veiligheid, maar ook met andere doelstellingen van het Gemeenschappelijk vervoersbeleid, zoals de realisatie van een raamwerk voor duurzame mobiliteit en, binnen de grenzen van dat raamwerk, de bevordering van de korte vaart en de optimale ontwikkeling van deze wijze van vervoer.

In haar mededeling over de ontwikkeling van de korte vaart⁽³⁾ heeft de Commissie de nadruk gelegd op de betekenis van deze wijze van vervoer voor de bevordering van duurzame en veilige mobiliteit, voor de versterking van de cohesie binnen de Unie en voor de verhoging van de doeltreffendheid van het vervoer bij een intermodale aanpak. Tevens heeft zij erkend dat de bevordering van de korte vaart op alle niveaus moet gebeuren, d.w.z. zowel op communautair, als op nationaal of regionaal niveau.

De Commissie heeft steun verleend aan een groot aantal projecten op het gebied van de korte vaart, hetzij uit hoofde van het vierde kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling, hetzij in het kader van proefprojecten op het gebied van gecombineerd vervoer (PACT) dan wel op basis van de MEDA-

verordening of ten laste van het EFRO. Desondanks wordt de ontwikkeling van deze vervoerswijze ernstig belemmerd door de hoge aanloopkosten van nieuwe projecten.

De betrokken steunregeling moet in dit licht worden gezien. Het doel is de PACT-steun van de Gemeenschap aan te vullen met een nationaal programma voor de financiering van aanvullende projecten, waarvan sommige niet voor een bijdrage van de Gemeenschap in aanmerking komen omdat er enkel nationale organisaties bij zijn betrokken.

Toch moet de Commissie nagaan of de voorwaarden van de regeling niet tot een dusdanige concurrentievervalsing leiden dat het algemeen belang geschaad wordt.

Omdat de steun bestemd is voor de financiering van operationele maatregelen in verband met de start van nieuwe kortevaartverbindingen, stelt de Commissie vast dat het gaat om exploitatiesteun die in principe niet verenigbaar is met het Verdrag⁽⁴⁾. Dergelijke steun kan slechts bij wijze van uitzondering worden toegestaan⁽⁵⁾.

De Commissie merkt op dat in het onderhavige geval de geplande steunmaatregelen een maximale duur van drie jaar en een degressief karakter hebben. Volgens de Commissie is een maximumduur van drie jaar redelijk om de levensvatbaarheid van de projecten te garanderen.

De looptijd komt voorts overeen met de maximumduur van de communautaire bijdragen voor PACT-projecten. Wat de hoogte van de steun betreft meent de Commissie dat vanwege de combinatie van de twee maxima voor de steunintensiteit — zowel in absolute termen als in procenten van de exploitatiekosten — enerzijds en het degressieve karakter van de steun anderzijds, het effect van de maatregelen op de concurrentie in de sector beperkt blijft. Zij constateert voorts dat de beperking van het steunbedrag tot 30 % van de subsidiabele kosten overeenkomt met de maximale steunintensiteit voor PACT-projecten.

Om in aanmerking te komen voor de in artikel 87, lid 3, onder c), bedoelde uitzondering, dienen de maatregelen in kwestie evenwel strikt in verhouding te staan tot het beoogde doel en mogen zij de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt niet zodanig veranderen dat het gemeenschappelijk belang daardoor wordt geschaad.

Wat dit betreft meent de Commissie dat de beoogde exploitatiesteun strookt met haar beleid ten gunste van de korte vaart. De Commissie is er evenwel nog niet van overtuigd dat toepassingsvoorwaarden garanderen dat deze maatregelen noodzakelijk zijn en strikt in verhouding staan tot het beoogde doel. De twijfels van de Commissie hebben met name betrekking op de volgende punten:

(2) PB C 205 van 5.7.1997.

(3) Mededeling van de Commissie aan de Raad, aan het Europees Parlement, aan het Economisch en Sociaal Comité en aan het Comité van de regio's — De ontwikkeling van de korte vaart in Europa — Een dynamisch alternatief in een duurzame vervoersketen — Tweede tweejaarlijks voortgangsrapport, COM(1999) 317 def.

(4) Zie met name de besluiten tot inleiding van de procedure ex artikel 93, lid 2, in de zaken C 2/97 van 20.1.1997 (PB C 93 van 22.3.1997) en C 21/98 van 4.5.1999 (PB C 227 van 28.8.1999).

(5) Zie Communautaire kaderregeling inzake staatssteun ten behoeve van het milieu (PB C 72 van 10.3.1994), Richtsnoeren inzake regionale steunmaatregelen (PB C 74 van 10.3.1998) en Communautaire richtsnoeren voor staatssteun in de landbouwsector (PB C 28 van 1.1.2000).

- a) de beoogde maatregelen moeten ertoe bijdragen dat het aandeel van het wegverkeer daalt ten gunste van de integratie van het zeevervoer over korte afstand in de intermodale keten van vervoersdiensten van deur tot deur. Zij mogen er evenwel niet toe leiden dat er verschuivingen optreden tussen naburige havens of tussen vervoerswijzen die eveneens een positieve rol spelen in het beleid op het stuk van duurzame mobiliteit, zoals de spoorwegen of de binnenvaart. Momenteel biedt de beoogde steunregeling daarvoor onvoldoende garanties;
- b) om de financiële transparantie van de steunregeling te waarborgen, de controle erop door de nationale autoriteiten en de Commissie te vergemakkelijken en het risico van kruis-subsidiëring te kunnen uitsluiten, dient de rechtspersoon die de steun ontvangt te beschikken over een aparte boekhouding aan de hand waarvan de geldstromen met betrekking tot de geselecteerde projecten duidelijk kunnen worden geïdentificeerd. De geplande steunregeling biedt op dit punt onvoldoende duidelijkheid;
- c) de selectieprocedure moet garanderen dat alleen op termijn levensvatbare projecten die een wezenlijke bijdrage tot de ontwikkeling van de korte vaart kunnen leveren, voor exploitatiesteun in aanmerking komen. De beoogde steunregeling maakt onvoldoende duidelijk welke selectiecriteria de Franse autoriteiten hiervoor zullen aanleggen. De Commissie meent dat het in het geval van een project voor een scheepvaartverbinding tussen een Franse haven en een haven in een andere lidstaat met het oog op de levensvatbaarheid op termijn noodzakelijk is dat de Franse autoriteiten zich ervan vergewissen dat de autoriteiten van die andere lidstaat een positief oordeel geven over het project. Voorts mogen de toepassingsvoorwaarden van de steunregeling geen onderscheid maken op grond van nationaliteit tussen de diverse exploitanten in de vervoersketen en de cargadoors. De Commissie meent dat een communautaire aanbesteding borg zou staan voor de transparantie en gelijke behandeling van de betrokken exploitanten. Bovendien is het wenselijk duidelijker te maken wat onder „nieuwe kortevaartverbindingen” wordt verstaan;
- d) omdat met de exploitatiesteun enkel wordt beoogd de start te vergemakkelijken van korte-vaartverbindingen die op termijn commercieel levensvatbaar zijn, meent de Commissie dat dergelijke steun in principe niet zou mogen worden gecumuleerd met financiële compensaties voor de nakoming van openbare dienstverplichtingen die voor dezelfde verbindingen zijn opgelegd. De huidige regeling sluit deze mogelijkheid niet uit.

Gezien het voorgaande heeft de Commissie twijfels over de verenigbaarheid van de exploitatiesteun ten behoeve van de start van korte-vaartverbindingen met artikel 87, lid 3, onder c), van het Verdrag.

Conclusie

Gelet op bovenstaande overwegingen verzoekt de Commissie Frankrijk in het kader van de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag binnen een maand vanaf de datum van ontvangst van dit schrijven opmerkingen te maken en alle dienstige inlichtingen te verstrekken voor de beoordeling van

de steunmaatregel. Zij verzoekt uw autoriteiten onverwijld een afschrift van deze brief aan de potentiële begunstigen van de steunmaatregel te doen toekomen.

TEKST VAN DE BRIEF

„Par la présente, la Commission a l'honneur d'informer la République française que, après avoir examiné les informations fournies par les autorités françaises sur le régime d'aides en objet, elle a décidé de ne pas soulever d'objections à l'égard des aides destinées à financer des études de faisabilité et d'ouvrir la procédure prévue à l'article 88, paragraphe 2, du traité CE à l'encontre des aides destinées à financer les mesures opérationnelles liées au démarrage de lignes de transport maritime à courte distance.

Procédure

- 1) Par note n° 2769 du 13 octobre 2000, les autorités françaises ont notifié à la Commission le projet de régime d'aides en objet. Cette notification a été enregistrée le 27 octobre 2000 sous le numéro N 679/2000.

Préalablement, les autorités françaises avaient présenté les grandes lignes de ce projet au cours d'une réunion bilatérale informelle du 27 septembre 2000.

Description détaillée de l'aide

- 2) Le régime d'aides au démarrage de lignes de transport maritime à courte distance vise à accélérer le lancement de nouvelles lignes maritime à courte distance. Il envisage à cet effet deux types de mesures:
 - a) une aide destinée à financer des études de faisabilité préalable au lancement des lignes en question, à concurrence de 50 % au maximum du montant de l'étude;
 - b) une aide dégressive d'une durée maximale de trois ans, destinée à financer les mesures opérationnelles elles-mêmes. Cette aide est plafonnée à 30 % des dépenses opérationnelles éligibles. Elle est également soumise à un plafond en valeur absolue: 1 million d'euros la première année, les deux tiers du montant octroyé la première année au cours du second exercice budgétaire et un tiers de ce même montant la troisième année.
- 3) L'aide ne pourra bénéficier qu'à des projets associant, dans le cadre d'un partenariat opérationnel, plusieurs acteurs de la chaîne de transports ainsi que les chargeurs. Les projets seront présentés par des personnes morales françaises ou communautaires, publiques ou privées. La transparence financière sera assurée par la constitution d'une entité juridique séparée, récipiendaire de l'aide.
- 4) Les projets bénéficiaires doivent viser la création d'une ligne maritime à courte distance entre deux ou plusieurs ports français ou entre des ports français et communautaires. Ces projets peuvent intégrer également d'autres modes de transport que le transport maritime.

5) Concernant les mesures opérationnelles, les dépenses éligibles sont celles visées à l'article 5, paragraphe 1, du règlement (CE) n° 2196/98 du Conseil ⁽⁶⁾, à savoir:

- a) les coûts de location, de *leasing* ou d'amortissement des unités de transport — camions, remorques, semi-remorques, avec ou sans tracteur, caisses mobiles, conteneurs de 20 pieds et plus;
- b) les coûts de location, de *leasing* ou d'amortissement et de l'adaptation nécessaire pour mener à bien l'action envisagée, en ce qui concerne le matériel roulant (y compris les locomotives) ainsi que les navires de navigation intérieure et maritime, sous réserve, en ce qui concerne les navires de navigation intérieure, du respect des règles spécifiques en matière d'assainissement structurel de la navigation intérieure;
- c) les dépenses d'investissement ou les coûts de location, de *leasing* ou d'amortissement dans les matériels qui permettent le transbordement entre les voies ferrées, les voies navigables, la voie maritime et les routes;
- d) les coûts d'utilisation des infrastructures ferroviaires, de navigation intérieure et maritime, à l'exception des redevances portuaires et des coûts de transbordement;
- e) les dépenses relatives à l'exploitation commerciale de techniques, de technologies ou de matériels préalablement testés et validés, notamment la technologie d'information de transport;
- f) les coûts concernant les mesures relatives à la formation du personnel et à la diffusion des résultats du projet ainsi que les coûts des mesures d'information et de communication prises pour faire connaître à l'industrie des transports concernée les nouveaux services de transport combiné qui ont été mis en place.

Les dépenses et/ou les coûts visés aux points a), b), c) et e) sont éligibles à condition que le ou les bénéficiaires du soutien s'engagent à garder les matériels faisant l'objet du soutien sur l'axe concerné pendant la durée du contrat.

- 6) L'aide n'est remboursable qu'en cas d'utilisation frauduleuse.
- 7) L'aide envisagée peut être cumulée avec une aide communautaire au titre des actions à caractère innovateur en faveur du transport combiné, au sens du règlement (CE) n° 2196/98 susmentionné.
- 8) Les autorités françaises estiment que le nombre de projets bénéficiaires devrait être inférieur à dix par an.

⁽⁶⁾ Règlement (CE) n° 2196/98 du 1er octobre 1998 relatif à l'octroi de soutiens financiers communautaires à des actions à caractère innovateur en faveur du transport combiné (JO L 277 du 14.10.1998, p. 1).

9) La Commission sera informée à la fin de chaque année de la liste des projets ayant bénéficié d'une aide au titre du présent régime et du montant de celle-ci.

10) Le régime d'aides envisagé, applicable de 2001 à 2003, est doté d'une enveloppe budgétaire annuelle évaluée à 4 millions d'euros.

Appréciation de l'aide

11) Aux termes de l'article 87, paragraphe 1, du traité, sauf dérogations prévues par le présent traité, sont incompatibles avec le marché commun, dans la mesure où elles affectent les échanges entre États membres, les aides accordées par les États ou au moyen de ressources d'État sous quelque forme que ce soit qui faussent ou menacent de fausser la concurrence en favorisant certaines entreprises ou certaines productions.

12) La Commission note que le régime d'aides notifié est financé au moyen de ressources d'État et bénéficie à des entreprises individuelles en réduisant les coûts que celles-ci auraient normalement dû supporter pour réaliser les mesures envisagées. Ces entreprises étant des opérateurs sur le marché du transport maritime à courte distance, qui constitue une activité économique de caractère international ouverte à la concurrence des autres opérateurs communautaires, le critère de l'affectation des échanges entre États membres peut être présumé rempli dans le cas d'espèce. Par conséquent, le régime d'aides en question relève du champ d'application de l'article 87, paragraphe 1, du traité.

13) Les paragraphes 2 et 3 de l'article 87 prévoient certaines dérogations à l'interdiction visée au paragraphe 1.

La Commission considère qu'aucune des dérogations prévues au paragraphe 2 ne s'applique au régime d'aides en question.

Concernant le paragraphe 3, la Commission considère que ce régime visant à faciliter le développement de certains services de transport maritime, c'est au regard de la dérogation prévue au point c) qu'il convient d'en apprécier la compatibilité.

14) Dans ces orientations communautaires sur les aides d'État au transport maritime ⁽⁷⁾, la Commission a précisé son approche et les critères selon lesquels les aides d'État peuvent être autorisées dans ce secteur. D'une façon générale, les systèmes d'aide ne doivent pas jouer au détriment des économies d'autres États membres et il doit être établi qu'ils ne risquent pas de fausser la concurrence entre les États membres dans une mesure contraire à l'intérêt commun. Les aides d'État doivent toujours être limitées à ce qui est strictement nécessaire pour atteindre leur objectif, et elles doivent être octroyées d'une manière transparente. L'effet cumulatif de toutes les aides octroyées par les pouvoirs publics doit toujours être pris en considération.

⁽⁷⁾ JO C 205 du 5.7.1997.

- 15) Lesdites orientations visent à déterminer quels programmes d'aides d'État peuvent être mis en place pour soutenir les intérêts maritimes communautaires. Il y est précisé, au point 2.2, que, à côté des objectifs relatifs à la sauvegarde de l'emploi communautaire, à la préservation du savoir-faire maritime de la Communauté et à l'amélioration de la sécurité, d'autres objectifs de la politique commune en matière de transports, tels la mise en place d'un cadre communautaire pour la mobilité durable et, à l'intérieur de ce cadre, la promotion des transports maritimes à courte distance et le développement maximal de ce type de transport, peuvent également être pris en considération.
- 16) Dans sa communication sur le développement du transport maritime à courte distance⁽⁸⁾, la Commission souligne le rôle de ce mode de transport pour favoriser une mobilité durable et sûre, renforcer la cohésion au sein de l'Union européenne et améliorer l'efficacité du transport dans une approche intermodale. Elle reconnaît également que la promotion du transport maritime à courte distance doit être faite à tous les niveaux, tant communautaire que national ou régional.
- 17) La Commission a apporté son soutien à un grand nombre de projets relatifs au transport maritime à courte distance, soit au titre du quatrième programme-cadre de recherche et de développement, soit au titre des actions pilotes en faveur du transport combiné (PACT), soit encore au titre du règlement MEDA ou du FEDER. Toutefois, le développement de ce mode de transport se heurte notamment à l'obstacle majeur que représente l'importance des coûts de lancement de nouveaux projets.
- 18) Le régime d'aides en objet s'inscrit dans ce contexte. Son objectif est de compléter, par un programme national, les interventions communautaires au titre du PACT, en finançant des projets additionnels, dont certains ne seraient pas éligibles aux interventions communautaires parce qu'ils ne font intervenir que des opérateurs nationaux.

Toutefois, la Commission doit s'assurer que ses modalités ne conduisent pas à des distorsions de concurrence contraire à l'intérêt commun. Il convient à cet égard de distinguer les deux types de mesures envisagées:

- 19) Concernant les aides destinées à financer des études de faisabilité préalables, la Commission constate qu'elles se situent à un stade préalable au lancement des projets et considère qu'elles ne peuvent, dès lors, entraîner des distorsions de concurrence excessives sur le marché du transport maritime à courte distance.

Les études envisagées facilitent l'identification des projets viables à terme, susceptibles de contribuer réellement au

développement du transport maritime à courte distance, que la Commission entend promouvoir. C'est pourquoi elle finance des études de faisabilité, tantôt spécifiques au transport maritime à courte distance, tantôt comportant un volet relatif à ce mode de transport, au titre des différents programmes et fonds mentionnés ci-dessus.

Le nombre d'études susceptibles de bénéficier des financements communautaires est cependant limité par les contraintes budgétaires, de sorte qu'un financement national peut s'avérer nécessaire pour compléter les financements communautaires.

Par ailleurs, la Commission a déjà autorisé des aides d'État destinées à financer différentes études dans le secteur des transports⁽⁹⁾. Le financement d'études de faisabilité, comparables à celles envisagées dans le cas d'espèce, a été autorisé dans le domaine du transport combiné lorsque l'intensité des mesures d'aides n'excédait pas le plafond prévu par le règlement (CE) n° 2196/98 précité⁽¹⁰⁾. À cet égard, la Commission relève que les aides envisagées, qui incluent notamment le financement d'études relatives à des projets ayant une dimension de transport combiné, sont plafonnées à 50 % du montant de l'étude et n'excèdent donc pas le plafond prévu par le règlement (CE) n° 2196/98. La Commission considère que ce plafond de 50 % du montant de l'étude doit également s'appliquer lorsque l'étude en question bénéficie d'un financement communautaire au titre des différents programmes et fonds susvisés.

Au vu des considérations qui précèdent, la Commission considère que les aides destinées à financer des études de faisabilité préalables à la création de nouvelles lignes de transport maritime à courte distance facilitent le développement du secteur en cause, sans altérer les conditions des échanges dans une mesure contraire à l'intérêt commun et peuvent, par conséquent, bénéficier de la dérogation prévue à l'article 87, paragraphe 3, point c), du traité.

- 20) Concernant les aides destinées à financer les mesures opérationnelles liées au démarrage de nouvelles lignes maritimes à courte distance, la Commission constate que les mesures constituent des aides au fonctionnement qui sont, en principe, incompatibles avec le traité⁽¹¹⁾. Ce n'est qu'à titre exceptionnel que de telles aides peuvent être autorisées⁽¹²⁾.

⁽⁹⁾ Notamment cas N 389/99, décision du 19 janvier 2000, et cas N 694/99, décision du 13 juin 2000, non encore publiées au Journal officiel.

⁽¹⁰⁾ Cas N 121/99, décision du 8 juillet 1999 (JO C 245 du 28.8.1999); cas N 755/99, décision du 15 novembre 2000, non encore publiée Journal officiel; cas NN 13/98, décision du 22 décembre 1999 (JO C 55 du 26.2.2000).

⁽¹¹⁾ Voir notamment décisions d'ouvrir la procédure en application de l'ex-article 93, paragraphe 2, dans les cas C 2/97 le 20 janvier 1997 (JO C 93 du 22.3.1997) et C 21/98 le 4 mai 1999 (JO C 227 du 28.8.1999).

⁽¹²⁾ Voir encadrement communautaire des aides d'État pour la protection de l'environnement (JO C 72 du 10.3.1994), encadrement des aides à finalité régionale (JO 74 du 10.3.1998), lignes directrices de la Communauté concernant les aides d'État dans le secteur agricole (JO C 28 du 1.2.2000).

⁽⁸⁾ Communication de la Commission au Parlement européen, au Conseil, au Comité économique et social et au Comité des régions «Le développement du transport maritime à courte distance en Europe: une alternative dynamique dans une chaîne de transport durable», deuxième rapport d'avancement bisannuel, COM(1999) 317 final.

21) Dans le cas d'espèce, la Commission relève que les aides destinées à financer les mesures opérationnelles projetées ont une durée maximale de trois ans et que leur intensité est dégressive. La Commission considère à cet égard qu'une durée maximale de trois ans peut apparaître raisonnable pour assurer la viabilité des projets. Elle correspond également à la durée maximale des financements communautaires au titre du PACT. Concernant l'intensité de l'aide, la Commission considère que la combinaison du double plafond d'intensité, en valeur absolue et en pourcentage des dépenses opérationnelles, d'une part, et du caractère dégressif de l'aide, d'autre part, permet de limiter l'impact des mesures sur la concurrence dans le secteur. Elle constate également que la couverture à hauteur maximale de 30 % des dépenses éligibles correspond au plafond d'intensité retenu par le PACT.

22) Toutefois, pour pouvoir bénéficier de la dérogation prévue à l'article 87, paragraphe 3, point c), les mesures en cause doivent être strictement proportionnées à l'objectif poursuivi et ne pas altérer les conditions des échanges dans une mesure contraire à l'intérêt commun.

23) À cet égard, la Commission considère que l'objectif des aides opérationnelles envisagées cadre avec la politique de la Commission en faveur du transport maritime à courte distance. Cependant, à ce stade, la Commission a des doutes quant au fait que leurs modalités d'application garantissent que ces mesures sont à la fois nécessaires et strictement proportionnées à l'objectif poursuivi. Les doutes de la Commission portent notamment sur les points suivants:

a) les mesures d'aides envisagées doivent contribuer à réduire la part du trafic routier au profit de l'intégration du transport maritime à courte distance dans la chaîne intermodale des services de transport porte à porte. Elles ne doivent pas conduire, en revanche, à des détournements de trafic entre ports voisins ou entre modes de transport jouant également un rôle positif dans le cadre d'une politique de mobilité durable, comme le chemin de fer ou la navigation intérieure. Au stade actuel, le projet de régime d'aides n'offre pas de garanties suffisantes à cet égard;

b) afin d'assurer la transparence financière du régime d'aides, en faciliter le contrôle tant par les autorités nationales que par la Commission et éviter les risques de subventions croisées, l'entité juridique bénéficiaire de l'aide doit disposer d'une compatibilité séparée permettant de clairement identifier les flux financiers relatifs au financement des projets retenus. Le régime d'aides projeté n'apparaît pas suffisamment clair à cet égard;

c) la procédure de sélection des projets doit garantir que seuls les projets viables à terme et susceptibles de contribuer réellement au développement du secteur du transport maritime à courte distance seront retenus pour bénéficier des aides opérationnelles. Le régime d'aides envisagé ne précise pas suffisamment les modalités de sélection que les autorités françaises entendent appliquer à cet égard. Dans le cas d'un projet de liaison entre un port français et un port

d'un autre État membre, la Commission estime que la viabilité à terme du projet requiert que les autorités françaises s'assurent de l'accueil favorable des autorités de l'État membre en question.

Les modalités d'application du régime d'aides doivent également garantir l'absence de discrimination pour des raisons de nationalité entre tous les opérateurs de la chaîne de transport ainsi que les chargeurs. La Commission considère qu'un appel d'offres au niveau communautaire permettrait de garantir la transparence et l'égalité de traitement des opérateurs en cause. Il conviendrait, par ailleurs, de préciser ce qu'il faut entendre par «nouvelles lignes» de transport maritime à courte distance;

d) la finalité des aides opérationnelles étant uniquement de faciliter le démarrage de services de transport maritime à courte distance commercialement viables à terme, la Commission considère que de telles aides ne devraient pas, en principe, pouvoir être cumulées avec des compensations financières versées en contrepartie d'obligations de service public imposées sur les mêmes lignes. Le présent régime d'aides n'exclut pas cette possibilité.

24) Au vu de ce qui précède, la Commission émet des doutes quant à la compatibilité des aides opérationnelles au démarrage de lignes de transport maritime à courte distance avec l'article 87, paragraphe 3, point c), du traité.

Conclusion

25) La Commission ne soulève pas d'objections quant à la compatibilité avec l'article 87, paragraphe 3, point c), du traité de l'aide destinée à financer des études de faisabilité préalables au lancement de lignes de transport maritime à courte distance.

26) La Commission a décidé d'ouvrir la procédure prévue à l'article 88, paragraphe 2, du traité en ce qui concerne les aides opérationnelles destinées à financer les coûts de démarrage desdites lignes.

Pour les raisons exposées ci-dessus, la Commission a des doutes, à ce stade, sur la compatibilité de ces mesures avec l'article 87, paragraphe 3, point c) du traité.

27) Comme tenu des considérations qui précèdent, la Commission invite la France dans le cadre de la procédure de l'article 88, paragraphe 2, du traité CE, à présenter ses observations et à fournir toute information utile pour l'évaluation de ces mesures dans le délai d'un mois à compter de la date de réception de la présente. Elle invite les autorités françaises à transmettre immédiatement une copie de cette lettre aux bénéficiaires potentiels de l'aide.

28) La Commission rappelle à la France l'effet suspensif de la disposition précitée du traité et attire son attention sur l'article 14 du règlement (CE) n° 659/1999 du Conseil, selon lequel toute aide octroyée illégalement pourra faire l'objet d'une récupération auprès de son bénéficiaire."

STEUNMAATREGELEN VAN DE STATEN

Uitnodiging overeenkomstig artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag opmerkingen te maken betreffende steunmaatregel C 53/2000 (ex NN 38/2000) — Mines et Potasses d'Alsace (MDPA)

(2001/C 37/05)

(Voor de EER relevante tekst)

De Commissie heeft Frankrijk bij schrijven van 10 oktober 2000, dat na deze samenvatting in de authentieke taal is weergegeven, in kennis gesteld van haar besluit tot inleiding van de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag ten aanzien van de bovengenoemde steunmaatregel.

Belanghebbenden kunnen hun opmerkingen over de steunmaatregel ten aanzien waarvan de Commissie de procedure inleidt, maken door deze binnen één maand vanaf de datum van deze bekendmaking te zenden aan:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Concurrentie
Directoraat Overheidssteun II
Wetstraat 200
B-1049 Brussel
Fax (32-2) 296 95 80.

Deze opmerkingen zullen ter kennis van Frankrijk worden gebracht. Een belanghebbende die opmerkingen maakt, kan, met opgave van redenen, schriftelijk verzoeken om vertrouwelijke behandeling van zijn identiteit.

SAMENVATTING

Procedure

In 1994 verklaarde de Commissie op grond van artikel 87, lid 3, onder c), 500 miljoen FRF overheidssteun verenigbaar met de gemeenschappelijke markt; de steun zou via Entreprise Minière et Chimique (hierna: „EMC”), dat volledig in handen is van de staat, worden toegekend aan Mines de Potasse d'Alsace (hierna: „MDPA”). De Commissie was van oordeel dat met de steun de extra sociale uitgaven werden gedekt die MDPa moest maken in verband met het „Statut du Mineur” (speciale sociale premies voor de mijnbouwsector).

In april 1996 hechtte de Commissie haar goedkeuring aan drie nieuwe kapitaalverhogingen voor de periode 1995-1997 ten behoeve van EMC — telkens voor 250 miljoen FRF —; deze zouden dan door EMC aan MDPa worden overgedragen. De Commissie was namelijk van oordeel dat deze maatregelen op grond van artikel 87, lid 3, onder c), verenigbaar waren met de gemeenschappelijke markt, om dezelfde redenen als in 1994.

Op 7 december 1998 deden de Franse autoriteiten aanmelding van drie nieuwe kapitaalverhogingen van telkens 275 miljoen FRF (42 miljoen EUR) die de staat van 1998 tot 2000 jaarlijks aan EMC zou toekennen; deze bedragen zouden dan door EMC aan MDPa worden overgedragen om de sociale uitgaven te dekken die MDPa moest maken in verband met het „Statut du Mineur”.

De Commissie verzocht om aanvullende informatie bij brieven van 16 december 1998, 8 februari, 29 maart, 5 juli en 18 november 1999; deze informatie werd door de Franse autori-

teiten medegedeeld op 22 januari, 19 maart, 29 juni en 28 oktober 1999.

Bij schrijven van 29 maart 1999 deelde de Commissie de Franse autoriteiten mede dat zij, na een voorlopige beoordeling, van oordeel was dat het bedrag van de steun die in de periode 1995-1997 aan MDPa was toegekend hoger lag dan hetgeen was goedgekeurd in haar beschikking van april 1996. MDPa had immers, bovenop het door de Commissie goedgekeurde bedrag, zo'n 1,28 miljard FRF ontvangen uit de eigen middelen van EMC. In hun schrijven van 29 juni 1999 betwistten de Franse autoriteiten het standpunt van de Commissie en verklaarden zij dat de middelen die EMC aan MDPa had verstrekt, geen overheidssteun vormden. Volgens hen waren deze middelen opbrengsten van EMC's activiteiten geen overheidsmiddelen.

Na een bijeenkomst op 16 december 1999 hebben de Franse autoriteiten bij schrijven van 14 maart 2000 de gevraagde inlichtingen verstrekt en deelden zij de Commissie mede dat een deel van de aangemelde maatregelen ondertussen al ten uitvoer was gelegd ten behoeve van de onderneming. Bij schrijven van 10 april 2000 deelde de Commissie de Franse autoriteiten mede dat, aangezien een deel van de aangemelde steun al was uitgekeerd vóór zij een eindbeschikking had kunnen geven, deze steun als niet-aangemeld en onrechtmatig diende te worden beschouwd.

Beschrijving van de steunmaatregelen

MDPA is een mijnbouwonderneming die potas produceert in de Elzas. Zij staat onder de uitsluitende zeggenschap van EMC, een onderneming die volledig eigendom is van de staat en gespecialiseerd is in vier hoofdactiviteiten: chemicaliën, diervoeder, milieu en afvalverwerking, en potas (SCPA en MDPa).

Sinds het eind van het vorige decennium kreeg MDPA te maken met een dalende omzet en toenemende verliezen, als gevolg van de krimpende markt voor potas. In deze situatie is de productie van MDPA tussen 1984 en 1994 gekrompen met 35 % en namen de verliezen van de onderneming toe ondanks personeelsinkrimpingen.

In 1994 besloot MDPA al haar productie-installaties te sluiten. In 1997 stelde zij in overleg met de mijnwerkersvakbonden een plan op om al haar installaties tegen 2004 te sluiten, daarbij haar productiepeil geleidelijk aan inkrimpend. Op dat tijdstip had MDPA nog 2 675 werknemers en een marktaandeel van 13 % op de Europese markt.

De Commissie had voordien al twee steunmaatregelen goedgekeurd — in 1994 en in 1996 — omdat de steun bedoeld was voor het dekken van de extra sociale kosten die MDPA moest dragen in verband met het „Statut du mineur”.

Wat de in 1998 nieuw aangemelde maatregelen betreft, hebben de Franse autoriteiten medegedeeld dat de middelen die aan MDPA werden overgedragen in de periode die in de aanmelding behandeld werd, hoger lagen dan hetgeen was aangemeld; ook ontving MDPA in de periode 1995-1997 meer middelen dan waarvoor de Commissie in haar beschikking uit 1996 toestemming had gegeven. In totaal ziet de steun die Frankrijk in de periode 1995-2000 onrechtmatig aan MDPA heeft toegekend, er als volgt uit:

	(in miljoen FRF)					
	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Steun goedgekeurd door de Commissie in haar beschikking van 1996	250	250	250			
Steun aangemeld 1998-2000				275	275	275
Totaal aan MDPA overgedragen bedrag	550	640	840	770	550	500
Onrechtmatige steun	300	390	590	495	275	225

Alles samen kunnen de extra middelen die MDPA in de periode 1995-1997 (waarop de beschikking van 1996 betrekking had) ontving zonder voorafgaande goedkeuring van de Commissie, geraamd worden op 1,28 miljard FRF (195 miljoen EUR). Wat de aangemelde maatregelen voor de periode 1998-2000 betreft, valt gemakkelijk te constateren dat deze maatregelen slechts een beperkt deel uitmaken van de financiële middelen die feitelijk aan MDPA zijn overgedragen. Zoals de Franse autoriteiten hebben bevestigd, heeft EMC in 1998 en 1999 al 1,32 miljard FRF toegekend aan MDPA, zonder de goedkeuring van de Commissie af te wachten. Ook voor 2000 verwachten de Franse autoriteiten dat het feitelijke bedrag van de middelen die aan MDPA zullen worden overgedragen, hoger ligt dan hetgeen werd aangemeld.

Beoordeling

Zowel de aangemelde maatregelen als de maatregelen die EMC met haar eigen middelen nam ten behoeve van MDPA en welke niet werden aangemeld, vormen overheidssteun. Het ging in feite om overheidsmiddelen, aangezien EMC onder de uitsluitende zeggenschap staat van de staat, deze middelen werden

toegekend op voorwaarden die niet stroken met het beginsel van een particuliere investeerder in een markteconomie, en zij in staat zijn het handelsverkeer tussen lidstaten te verstoren.

Gezien de aard van de maatregelen, kan de verenigbaarheid ervan enkel worden getoetst aan artikel 87, lid 3, onder c).

In dit stadium betwijfelt de Commissie evenwel of deze maatregelen voor dergelijke afwijking in aanmerking komen, omdat het herstructureringssteun betreft die niet het herstel van de levensvatbaarheid van MDPA ten doel heeft. De onderneming zal immers in 2004 worden gesloten, en heeft tot dat tijdstip geen vooruitzichten op winstgevendheid.

In haar besluit van 1996 om geen bezwaren te maken was de Commissie van oordeel dat de steun MDPA vergoedt voor reeds gedane sociale uitgaven op een manier waarbij rekening wordt gehouden met zowel sociale als milieuovertuigingen. Ook kon worden gezegd dat de steun, aangezien hij de definitieve sluiting van de mijnen bevordert, bijdraagt tot het vergemakkelijken van de economische ontwikkeling van de sector.

Meer bepaald deed de Commissie opmerken dat MDPA belast werd met extra sociale uitgaven in verband met het „Statut du mineur”, hetgeen, ruw gerekend, overeenkwam met het bedrag van de steun die de staat had toegekend. Daarom kwam de Commissie tot de slotsom dat de aangemelde steun bedoeld was om deze extra sociale uitgaven te vergoeden en MDPA dus niet kon bevoordelen bij haar economische activiteiten.

De Franse autoriteiten hebben evenwel, op verzoek van de Commissie, verduidelijkt dat sinds 1998 het grootste deel van de sociale uitgaven niet langer door MDPA wordt gedragen, maar integendeel rechtstreeks door EMC wordt betaald. MDPA moest slechts 51 miljoen FRF betalen in 1997, 36 miljoen FRF in 1998, 16 miljoen in 1999 en 13 miljoen FRF in 2000; het resterende werd door EMC betaald.

Daarom heeft de Commissie in dit stadium twijfel of de redering die zij bij haar vorige beschikkingen volgde, wel kan worden toegepast, aangezien de aangemelde maatregelen en het extra bedrag aan overheidssteun dat MDPA van EMC in de periode 1995-1997 ontving, niet bedoeld leken te zijn als compensatie voor deze sociale premies.

De Franse autoriteiten hebben een raming meegedeeld van de milieukosten die MDPA moet dragen voor de omschakeling van de productie en de beveiliging van de mijnen die worden gesloten; de kosten daarvan zijn geraamd op 66 miljoen FRF in 1996, 135 miljoen FRF in 1997, 57 miljoen FRF in 1998, 77 miljoen FRF in 1999 en 84 miljoen FRF in 2000. De Commissie is in dit stadium van oordeel dat de steun die bedoeld was om deze kosten te dekken, in beginsel als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt kan worden aangemerkt. De inlichtingen die de Franse autoriteiten hebben meegedeeld, volstaan evenwel niet om deze verenigbaarheid na te gaan. Bovendien vertegenwoordigen deze milieukosten slechts een beperkt onderdeel van de steun die moet worden beoordeeld.

Om de hierboven uiteengezette redenen heeft de Commissie besloten de procedure van artikel 88, lid 2, in te leiden ten aanzien van de maatregelen ten behoeve van MDPA die in het onderhavige besluit worden onderzocht.

TEKST VAN DE BRIEF

„La Commission souhaite informer la France qu'après avoir examiné les informations transmises par les autorités françaises à propos des mesures d'aide mentionnées ci-dessus, elle a décidé d'engager la procédure prévue à l'article 88, paragraphe 2, du traité CE.

PROCÉDURE

1. Le 31 janvier 1994, les autorités françaises ont notifié une augmentation de capital de 500 millions de francs français qui devait être accordée par l'État à la société Entreprises minières et chimiques SA (ci-après dénommée «EMC») et transférée ensuite de celle-ci à la société Mines de potasse d'Alsace (ci-après dénommée «MDPA»).
2. Le 11 avril 1994, la Commission a décidé de ne pas soulever d'objections («décision de 1994») à l'encontre de cette mesure d'aide en faveur de MDPA, dans la mesure où elle la considérait comme compatible le marché commun en vertu de l'article 87, paragraphe 3, point c). La Commission estimait que cette aide était destinée à couvrir les coûts sociaux supplémentaires liés au «statut du mineur» (décret 46/1438 du 14 juin 1946 et arrêté du 1er juin 1963), y compris des coûts de «chauffage, logement, indemnités de raccordement et indemnités de départ». Ces obligations viennent s'ajouter aux charges sociales normales imposées par la législation générale sur les entreprises en ce qui concerne leurs salariés, et elles sont particulières au secteur minier.
3. Une communication relative à cette décision a été publiée au *Journal officiel des Communautés européennes* ⁽¹⁾. Le 8 septembre 1994, les autorités françaises ont confirmé que le transfert de l'aide d'EMC à MDPA avait bien eu lieu.
4. Le 29 décembre 1995, les autorités françaises ont notifié un deuxième train de mesures similaires, comportant trois augmentations de capital d'un montant de 250 millions de francs français chacune, qui devaient être accordées par l'État à EMC au cours de la période 1995-1997 et transmises ensuite selon les mêmes modalités à MDPA. Elles avaient pour l'objectif de couvrir les coûts sociaux supplémentaires relatifs aux mineurs pour la période 1995-1997.
5. En réponse à une demande de la Commission, les autorités françaises ont transmis, par lettre du 19 février 1996, des informations supplémentaires, comprenant notamment la description des modalités techniques du transfert des fonds d'EMC vers MDPA. Elles précisaient notamment que MDPA devait enregistrer des pertes de l'ordre de 600 millions de francs français. Afin de rétablir la santé financière de MDPA, EMC devrait souscrire une augmentation de capital en faveur de celle-ci d'environ 550 millions de francs français. Les autorités françaises précisaient que des pertes d'une envergure similaire étaient prévues pour 1996 et 1997, et qu'EMC était censée souscrire de nouvelles augmentations de capital pour ces années, en ayant recours à la fois aux ressources publiques notifiées et à ses propres ressources.
6. Le 30 avril 1996, la Commission a décidé de ne pas soulever d'objections à l'encontre des augmentations de capital notifiées en faveur d'EMC, soit 750 millions de francs français au cours de la période 1995-1997, dans la mesure où elle les jugeait compatibles avec le marché commun en vertu de l'article 87, paragraphe 3, point c) («décision de 1996»). Une communication relative à cette décision a été publiée au *Journal officiel des Communautés européennes* ⁽²⁾. Dans sa décision, la Commission ne prenait pas position sur les augmentations de capital censées être accordées par EMC à MDPA.
7. Le 7 décembre 1998, les autorités françaises ont notifié trois nouvelles augmentations de capital, de 275 millions de francs français (42 millions d'euros) chacune, qui devaient être accordées par l'État à EMC en 1998, 1999 et 2000, puis être transférées d'EMC vers MDPA, afin de couvrir les coûts sociaux liés aux départs en retraite de mineurs ainsi que le redéploiement économique et les problèmes environnementaux de la région concernée (ci-après dénommées «les mesures notifiées»).
8. La Commission a demandé un complément d'information par lettre du 16 décembre 1998, à laquelle les autorités françaises ont répondu le 22 janvier 1999. La Commission a demandé des informations complémentaires les 8 février, 29 mars et 5 juillet 1999. Les autorités françaises lui ont répondu les 19 mars, 29 juin et 28 octobre 1999. La Commission a posé quelques questions complémentaires le 18 novembre 1999.
9. Dans sa lettre du 29 mars 1999, la Commission a fait savoir aux autorités françaises que, sur la base de son appréciation préliminaire, elle estimait que le montant des aides accordées à MDPA en 1995-1997 excédait celui qu'elle avait autorisé dans sa décision. En effet, MDPA a reçu, outre le montant approuvé par la Commission, environ 1 280 millions de francs français provenant des ressources internes de EMC.
10. Dans une lettre du 29 juin, les autorités françaises ont contesté l'opinion de la Commission, estimant que les ressources accordées par EMC à MDPA ne constituaient pas des aides d'État. D'après elles, ces ressources devaient être considérées comme des recettes provenant des activités d'EMC, ne comportant aucune ressource d'État.
11. Au cours d'une réunion avec les autorités françaises, le 16 décembre 1999, la Commission a demandé des informations complémentaires concernant le montant total des aides accordées à MDPA et le montant des coûts sociaux et environnementaux que devait supporter l'entreprise.
12. Par lettre du 14 mars 2000, les autorités françaises ont fourni les informations demandées et informé la Commission qu'une partie des mesures notifiées avaient déjà été accordées à l'entreprise.

⁽¹⁾ JO C 196 du 19.7.1994, p. 5.

⁽²⁾ JO C 168 du 12.6.1996, p. 11.

13. Par lettre du 10 avril 2000, la Commission a informé les autorités françaises qu'une partie des aides notifiées ayant été accordées avant qu'elle ne rende une décision finale, celles-ci devaient être considérées comme non notifiées et illégales.

DESCRIPTION DES MESURES

14. MDPA est une société minière qui produit de la potasse en Alsace. Elle est contrôlée à 100 % par EMC.

15. EMC, quant à elle, est une société détenue à 100 % par l'État, spécialisée dans quatre activités principales: les produits chimiques, les aliments pour animaux, l'environnement et le retraitement des déchets ainsi que la potasse (SCPA et MDPA). En 1997, le chiffre d'affaires d'EMC s'était élevé à 19 841 millions de francs, avec un bénéfice net de 569 millions de francs français (2,9 %). En 1998, elle a réalisé un chiffre d'affaires de 19 503 millions de francs français et enregistré une perte nette de 541 millions de francs français.

16. Depuis la fin de la dernière décennie, MDPA est confrontée à un chiffre d'affaires en baisse et à des pertes en augmentation.

Tableau 1: Données économiques de MDPA, 1991-1997 (en millions de francs français)

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Recettes	1 319	1 196	1 202	1 142	n.d.	n.d.	808
Profits (pertes)	(321)	(411)	(343)	(287)			(708)

Source: Bilans de MDPA.

17. La chute des ventes est due au déclin du marché de la potasse. Dans ce contexte, la production de MDPA a diminué de 35 % entre 1984 et 1994, et les pertes de la société ont augmenté en dépit de réductions d'effectifs et d'un accroissement de la productivité.

18. En 1994, MDPA a décidé de fermer tous ses sites de production. Après de longues négociations avec les syndicats de mineurs, la société a accepté de fermer les usines d'ici à 2004, tout en réduisant progressivement la production de 1997 à 2004. Le plan de fermeture a été signé par MDPA et les syndicats en 1997. À cette époque, MDPA comptait 2 675 salariés et détenait une part du marché européen d'environ 13 %.

19. Ainsi qu'il a été dit ci-dessus, la Commission avait approuvé deux mesures d'aides antérieures, notifiées par les autorités françaises, parce que ces aides étaient destinées à couvrir les coûts sociaux supplémentaires supportés par MDPA du fait du «statut du mineur». En ce qui concerne sa décision de 1994, la Commission avait noté que les coûts sociaux supplémentaires supportés par MDPA s'étaient élevés à 144 millions de francs français en 1990, 145 millions en 1991, 150 millions en 1992 et 141 millions en 1993, ce qui faisait au total 580 millions de francs français sur l'ensemble de la période considérée.

20. La Commission avait donc estimé que les mesures d'aide notifiées à cette époque par les autorités françaises compensaient les coûts sociaux supplémentaires imposés à MDPA et n'étaient pas de nature à favoriser celle-ci dans son activité économique.

21. La Commission était parvenue aux mêmes conclusions à propos des mesures d'aide notifiées par les autorités françaises fin 1995, qui couvraient la période 1995-1997, et elle les avait approuvées en 1996.

22. En ce qui concerne les mesures notifiées en 1998, les autorités françaises ont fait savoir par lettre du 27 octobre 1999, en réponse à une demande de la Commission, que le montant total des ressources qui devaient être transférées à MDPA au cours de la période citée dans la notification, était supérieur au montant notifié. Elles ont également confirmé que, au cours de la période 1995-1997, MDPA avait reçu des ressources plus importantes que le montant autorisé par la Commission dans sa décision de 1996.

23. Dans cette même lettre, les autorités françaises précisait que les capitaux — dont la mesure notifiée faisait partie — qui devaient être apportés par EMC en 1998, avaient déjà été transférés à MDPA.

24. Globalement, l'État a accordé à MDPA, soit par transfert direct à celle-ci ou en utilisant des ressources d'EMC, un montant plus élevé que celui qui avait été approuvé par la Commission pour la période 1995-1997 et que celui qui avait été initialement notifié pour la période 1998-2000. Le tableau 2 reproduit ci-dessous indique le montant des ressources transférées ainsi que celui des ressources approuvées ou notifiées.

Tableau 2: Ressources accordées à MDPA, 1995-2000 (en millions de francs français)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Approuvées par la Commission dans sa décision de 1996	250	250	250			
Mesures notifiées 1998-2000				275	275	275
Montant total transféré à MDPA	550	640	840	770 (1)	550 (1)	500 (2)
Différence	300	390	590	495	275	225

Notes:

(1) Aides déjà accordées à MDPA, sans attendre la décision de la Commission.

(2) Estimation.

25. Ainsi qu'il ressort du tableau ci-dessus, la France a transféré à MDPA un montant de ressources sensiblement supérieur à celui qui avait été approuvé par la Commission dans sa décision de 1996. Globalement, le montant des ressources supplémentaires accordées par MDPA au cours de la période 1995-1997, qui est celle couverte par la décision de 1996, et ce sans l'accord préalable de la Commission, peut être estimé à 1 280 millions de francs français (195 millions d'euros).

26. En ce qui concerne les mesures notifiées pour la période 1998-2000, on constate que celles-ci ne constituent qu'une part infime du montant réel des ressources financières transférées à MDPA. Ainsi que les autorités françaises l'ont confirmé, EMC avait déjà accordé à MDPA 1 320 millions de francs français en 1998 et 1999, sans attendre d'avoir reçu l'accord de la Commission. Pour 2000 également, les autorités françaises estiment que le montant des ressources qui seront effectivement transférées à MDPA sera plus élevé que celui qui a été notifié.
27. En ce qui concerne ces mesures «supplémentaires» — c'est-à-dire les mesures octroyées en plus de celles qui avaient été approuvées par la Commission pour la période 1995-1997 et en plus de celles qui avaient été notifiées pour la période 1998-2000 —, les autorités françaises affirment qu'elles ne constituent pas des aides d'État, dans la mesure où elles n'ont pas été octroyées par l'État, mais par EMC, à partir de ses propres ressources internes.

APPRÉCIATION DES MESURES D'AIDE D'ÉTAT

28. Afin de déterminer si les relations financières entre l'État et les entreprises publiques peuvent être considérées comme des aides au sens de l'article 87, la Commission détermine si les aides sont accordées par l'État ou au moyen de ressources d'État, si elles faussent ou menacent de fausser la concurrence en favorisant certaines entreprises et si elles affectent les échanges entre États membres.
29. Dans le cas en cause, il s'agissait d'établir si les fonds octroyés à MDPA, soit par l'État, soit par EMC au moyen de ses ressources propres:
- étaient de l'argent public,
 - faussaient ou menaçaient de fausser la concurrence en favorisant le bénéficiaire,
 - étaient susceptibles d'affecter les échanges intracommunautaires.

Présence de ressources d'État

30. Les fonds notifiés pour la période 1998-2000, comme ceux approuvés par la Commission dans sa décision de 1996, sont directement versés par l'État à EMC et transférés par cette dernière à MDPA. Il est donc évident qu'il s'agit de ressources d'État. Cela est d'ailleurs confirmé par le fait que les autorités françaises ont notifié ces mesures dans le cadre de la procédure mentionnée à l'article 8, paragraphe 3.
31. En ce qui concerne les fonds accordés par EMC à partir de ses propres ressources internes, les autorités françaises, ainsi qu'il a déjà été dit, affirment qu'ils ne peuvent être considérés comme des aides d'État, puisqu'ils ne proviennent pas du budget de l'État. Or, la Commission considère que cet argument n'est pas recevable.
32. Tout d'abord, la Commission note que MDPA est détenue à 100 % par EMC, qui est elle-même une société détenue à 100 % par l'État. Dans des cas de ce type, conformément à un arrêt de la Cour de justice, «pour déterminer si une aide peut être qualifiée d'aide étatique au sens de l'article 92,

paragraphe 1, (désormais article 87) du traité, il n'y pas lieu de distinguer entre les cas où l'aide est accordée directement par l'État et ceux où l'aide est accordée par des organismes publics ou privés que l'État institue ou désigne en vue de gérer l'aide»⁽³⁾.

33. Or, dans le cas présent, ainsi qu'il a été dit, le capital d'EMC est détenu entièrement par l'État. Son organe de gestion est nommé par l'assemblée générale des actionnaires, dont le seul membre est en fait l'État. Conformément à la jurisprudence de la Cour de justice, toutes les ressources accordées par EMC à ses filiales doivent être considérées, aux fins de l'appréciation des aides d'État, comme des ressources d'État.
34. En outre, tout rendement plus faible des investissements d'EMC se traduira en définitive par un rendement plus faible pour l'actionnaire d'EMC, c'est-à-dire l'État. Dans la pratique, en permettant à EMC d'octroyer des fonds à une entreprise non rentable, l'État renonce à un rendement plus élevé et, par conséquent, à des ressources potentielles.
35. C'est pourquoi, bien que les fonds octroyés à MDPA par EMC ne proviennent pas directement du budget de l'État, il s'agit néanmoins de ressources publiques.

Octroi d'un avantage économique

36. La Commission estime que toute mesure financière accordée par l'État à une entreprise et qui, sous l'une ou l'autre forme, réduit les charges grevant normalement les comptes de cette entreprise, doit être considérée comme une aide d'État au sens de l'article 87.
37. En ce qui concerne les augmentations de capital, si elles sont accordées à des conditions autres que celles répondant au principe de l'investisseur dans une économie de marché, elles sont de nature à procurer un avantage économique au bénéficiaire. En effet, celui-ci peut utiliser ces ressources pour financer ses dépenses et ses investissements sans avoir à demander de prêts à des institutions financières ni à rémunérer de façon appropriée les ressources reçues.
38. Afin de déterminer si des augmentations de capital ont été octroyées dans des conditions normales de marché, il est nécessaire d'analyser les résultats économiques réalisés par le bénéficiaire au cours de la période précédant l'octroi de la mesure, ainsi que ses perspectives financières estimées sur la base d'une prévision de marché. Dans le cas en cause, le tableau 1 montre les résultats économiques de MDPA au cours de la période qui a précédé et suivi l'octroi des aides.
39. Ainsi qu'il ressort des données figurant au tableau 1, MDPA n'était plus rentable depuis longtemps. Compte tenu des résultats économiques passés de l'entreprise, le gouvernement français ne pouvait espérer un taux de rendement raisonnable de ses investissements. Il ne pouvait pas non plus l'espérer sur la base de l'estimation des futures performances de la société ni des prévisions de marché. De fait, MDPA elle-même a négocié avec les syndicats un plan de fermeture de son activité minière, qu'elle ne pouvait faire revenir à la rentabilité.

⁽³⁾ Affaire C-305-89, publiée en 1991, Rec. I-1603.

40. Il est clair que, dans une telle situation, aucun investisseur privé n'aurait apporté de fonds à MDPa, dont les perspectives étaient telles que même le plus petit rendement ne pouvait être escompté. En ce sens, les fonds octroyés par l'État à MDPa ne l'ont pas été conformément au principe de l'investisseur privé opérant dans une économie de marché.
41. La Commission considère donc que les augmentations de capital accordées par l'État à MDPa, soit directement, soit par l'intermédiaire d'EMC, au cours de la période 1995-2000, ont procuré au bénéficiaire un avantage économique susceptible de constituer une aide d'État au sens de l'article 87 du traité.

Distorsion de la concurrence et des échanges entre États membres

42. La troisième condition qui doit être remplie pour que des mesures d'aides d'État tombent sous le coup des dispositions de l'article 87 est qu'elles doivent avoir un effet réel ou potentiel sur la concurrence et les échanges entre États membres.
43. Dans le cas en cause, MDPa a produit près de 3 millions de tonnes de potasse en 1999, à partir desquelles environ 336 000 tonnes de matières commercialisables ont pu être produites. Bien que cela représente une réduction sensible par rapport aux 5,7 millions de tonnes de potasse (751 000 tonnes de matières commercialisables) produites par MDPa en 1996, ces quantités constituent toujours une part non négligeable du marché européen.
44. En 1998, conformément aux chiffres fournis par les autorités françaises, MDPa représentait environ 7 % de la production européenne de potasse et couvrait environ 25 % de la consommation française.
45. Il est évident que toute mesure procurant un avantage économique à MDPa et lui permettant de continuer à produire dans des conditions non rentables a un effet direct sur les autres producteurs de potasse de l'Union européenne, qui opèrent essentiellement en Allemagne, en Espagne et au Royaume-Uni. Bien que MDPa ait réduit sa production au cours des années passées, la poursuite de ses activités, en dépit de sa mauvaise situation économique, a réduit le marché dont peuvent disposer les autres producteurs qui n'ont pas bénéficié des mêmes mesures d'aide.
46. Étant donné que ces mesures comprennent des ressources d'État et ont procuré un avantage économique à MDPa, susceptible de fausser la concurrence et d'affecter les échanges entre États membres, la Commission considère, au stade actuel de l'analyse de l'affaire, qu'elles constituent des aides d'État au sens de l'article 87, paragraphe 1.
47. De même, une partie de ces aides ayant été accordées sans l'autorisation préalable de la Commission, elles doivent être considérées comme illégales.
- Commission doit apprécier si elles peuvent être déclarées compatibles avec le marché commun, conformément aux dispositions de l'article 87, paragraphes 2 et 3.
49. Les dispositions de l'article 87, paragraphe 2, peuvent être exclues, dans la mesure où les aides n'ont pas été accordées à des consommateurs individuels et qu'elles ne sont pas non plus destinées à remédier à des dommages causés par des calamités naturelles.
50. En ce qui concerne les dispositions de l'article 87, paragraphe 3, points a) et b), les aides ne semblent pas destinées à favoriser le développement économique de régions spécifiques, dans la mesure où elles ne sont pas destinées à des investissements particuliers, mais simplement au maintien en activité de MDPa pendant quelques années, malgré ses pertes. L'aide n'est pas non plus destinée à remédier à une perturbation grave de l'économie d'un État membre. Compte tenu de la nature des activités de MDPa, une dérogation au titre de l'article 87, paragraphe 3, point d), peut être exclue.
51. En conclusion, les mesures d'aide en cause ne peuvent bénéficier que de la dérogation prévue à l'article 87, paragraphe 3, point c).
52. Toutefois, en l'état actuel des choses, la Commission doute que les mesures en cause dans la présente décision puissent bénéficier de cette dérogation, dans la mesure où elles ne sont pas destinées à rétablir la rentabilité de MDPa. En effet, la société sera fermée d'ici à 2004 et, jusqu'à cette date, elle n'a aucune perspective de rentabilité. De ce fait, la Commission doute que l'article 87, paragraphe 3, point c), dans la mesure où il concerne les aides à la restructuration, soit applicable.
53. Dans sa décision de 1996 de ne pas soulever d'objections, la Commission avait estimé que les «aides remboursaient à MDPa des coûts sociaux qu'elle avait déjà supportés et lui permettaient ainsi de consacrer ses propres ressources à la poursuite de la réduction méthodique de la production dans ses mines de potasse, en tenant compte de considérations tout autant sociales qu'environnementales. Les aides favorisant ainsi la fermeture définitive des mines, elles pouvaient être considérées comme facilitant le développement économique du secteur».
54. La Commission notait en particulier que MDPa devait supporter des coûts supplémentaires liés au «statut du mineur», qui représentaient à peu près le même montant que l'aide accordée par l'État. La Commission en avait donc conclu que l'aide notifiée était destinée à rembourser ces coûts sociaux supplémentaires et à remettre MDPa dans la situation économique où elle se serait trouvée si elle n'avait pas eu à supporter les coûts en question. Le montant de l'aide étant égal aux coûts sociaux, la Commission en avait conclu que l'aide n'était pas de nature à favoriser MDPa dans ses activités économiques.
55. Toutefois, les autorités françaises ont précisé, à la demande de la Commission, que depuis 1998, ces coûts sociaux supplémentaires ne sont plus supportés par MDPa, mais sont payés directement par EMC. Seule une infime partie est encore directement facturée à MDPa, ainsi qu'il ressort du tableau 3.

Compatibilité avec le marché commun

48. Après avoir déterminé si les mesures en cause constituent des aides d'État au sens de l'article 87, paragraphe 1, la

Tableau 3: Charges sociales supplémentaires de MDPA (en millions de francs)

	1996	1997	1998	1999	2000
Charges sociales supplémentaires totales, dont:	123	171	153	139	131
payées par MDPA	123	51	36	16	13
payées directement par EMC	—	120	117	123	118

Source: Autorités françaises, lettre du 22 janvier 1999.

56. La Commission doute que le raisonnement suivi dans ses décisions antérieures puisse être reproduit dans le cas présent, du fait que les mesures notifiées, ainsi que le montant supplémentaire accordé par l'État à MDPA, par l'intermédiaire d'EMC, au cours de la période 1995-1997, ne semblent pas destinés à compenser ces charges sociales.
57. C'est pourquoi, en l'état actuel des choses, la Commission doute que les mesures d'aide en cause puissent être considérées comme compatibles en vertu de l'article 87, paragraphe 3, point c), au motif qu'elles couvrent les charges sociales supplémentaires imposées à MDPA.
58. Alors que l'appréciation était en cours, les autorités françaises ont également fourni une estimation des coûts environnementaux que devra supporter MDPA pour le redéploiement et la sécurisation des mines fermées. Ces coûts figurent au tableau 4 ci-dessous.

Tableau 4: Coûts environnementaux supportés par MDPA (en millions de francs)

	1996	1997	1998	1999 (est.)	2000 (est.)
Coûts environnementaux	66	135	57	77	84

Source: Autorités françaises, lettre du 14 mars 2000.

59. En l'état actuel des choses, la Commission considère que les aides destinées à la couverture de ces coûts pourraient en principe être jugées compatibles avec le marché commun. Toutefois, les informations fournies par les autorités françaises ne sont pas suffisantes pour établir cette compatibilité. En outre, celle-ci ne pourra être appréciée que pour les aides directement destinées à couvrir les coûts environnementaux mentionnés ci-dessus, qui pourraient ne représenter qu'une partie infime des mesures d'aide en cours d'examen.
60. Pour les raisons évoquées ci-dessus, la Commission a décidé d'ouvrir la procédure prévue à l'article 88, paragraphe 2, à l'encontre des mesures en faveur de MDPA analysées dans la présente décision.
61. Compte tenu de ce qui précède, la Commission, agissant dans le cadre de la procédure définie à l'article 88, paragraphe 2, demande à la France de lui soumettre ses observations et de lui fournir toutes les informations susceptibles de l'aider à évaluer les mesures d'aide en cause dans la présente décision, dans un délai d'un mois à compter de la date de réception de la présente lettre.
62. Elle demande également aux autorités françaises de transmettre sans délai une copie de la présente à MDPA.
63. La Commission rappelle à la France que l'article 88, paragraphe 3, a un effet suspensif et attire son attention sur la lettre envoyée à l'ensemble des États membres, le 22 février 1995, rappelant que toute aide octroyée illégalement doit être restituée par son bénéficiaire, conformément aux procédures prévues par le droit national. Les montants ainsi restitués seront porteurs d'intérêts calculés sur la base du taux de référence utilisé pour le calcul de l'équivalent-subvention pour les aides à finalité régionale et courants à compter de la date d'octroi de l'aide jusqu'à la date de sa restitution effective."

STEUNMAATREGELEN VAN DE STATEN

Uitnodiging overeenkomstig artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag opmerkingen te maken betreffende steunmaatregel C 55/2000 (ex NN 5/2000) ten gunste van Mesacon Messelektronik GmbH, Dresden

(2001/C 37/06)

(Voor de EER relevante tekst)

De Commissie heeft Duitsland bij schrijven van 27 oktober 2000, dat na deze samenvatting in de authentieke taal is weergegeven, in kennis gesteld van haar besluit tot inleiding van de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag ten aanzien van de bovengenoemde steunmaatregel.

Belanghebbenden kunnen hun opmerkingen over de betrokken steunmaatregel ten aanzien waarvan de Commissie de procedure inleidt maken door deze binnen een maand vanaf de datum van deze bekendmaking te zenden aan:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Concurrentie
Directoraat H
Wetstraat 200
B-1049 Brussel
Fax (32-2) 299 27 58.

Deze opmerkingen zullen ter kennis van Duitsland worden gebracht. Een belanghebbende die opmerkingen maakt, kan, met opgave van redenen, schriftelijk verzoeken om vertrouwelijke behandeling van zijn identiteit.

SAMENVATTING

Procedure

Op 10 januari 2000 stelde Duitsland de Commissie in kennis van steun ten gunste van Mesacon Messelektronik GmbH te Dresden. De Commissie heeft op 26 januari 2000 schriftelijk een aantal vragen gesteld. De antwoorden werden op 9 maart 2000 ontvangen. Op 19 april 2000 heeft de Commissie een aantal bijkomende vragen verzonden, waarop het antwoord op 5 juni 2000 werd ontvangen.

Beschrijving

De begunstigde komt in aanmerking voor steun ten bedrage van 2,669 miljoen DEM, waarvan 0,419 miljoen DEM uit hoofde van goedgekeurde steunregelingen wordt toegekend. Het resterende bedrag van 2,25 miljoen DEM moet als ad hoc-steun worden beoordeeld. De ad hoc-steun is in 1998 uitbetaald en omvat een achtergestelde lening van 1,5 miljoen DEM, een lening van 0,1 miljoen DEM, beide afkomstig van Stadsparkasse Dresden, en een lening van 0,65 miljoen DEM van de BvS.

De begunstigde van de steun is Mesacon Messelektronik GmbH Dresden (hierna „MMED”), de tweede Auffangesellschaft van het voormalige Messelektronik Dresden. De onderneming produceert radiometrische en laseroptische meetssystemen, met name voor de staal- en aluminiumindustrie.

De onderneming heeft momenteel 26 mensen in dienst, behaalt een jaaromzet van 4 miljoen DEM en beschikt over activa ter

waarde van 2,8 miljoen DEM. De enige aandeelhouder is de heer Riegel. MMED lijkt als een KMO te kunnen worden beschouwd, hoewel haar banden met Mesacon Gesellschaft für Messtechnik mbH Dortmund, LDV-Systeme en TSI Inc. enige twijfel doet rijzen of de onderneming aan het criterium van onafhankelijkheid voldoet.

Beoordeling

Bij haar oprichting in december 1997 had MMED krappe middelen, leed het bedrijf verlies en had het het vertrouwen van de traditionele klanten na de faillissementsprocedure verloren. De onderneming verkeerde dus in moeilijkheden.

De financiële maatregelen ten gunste van MMED vormen steun in de zin van artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag, omdat zij afkomstig zijn uit staatsmiddelen en de onderneming in moeilijkheden voordelen heeft opgeleverd die zij van een particuliere investeerder niet gekregen zou hebben. Aangezien er Europese concurrenten actief zijn op de productmarkt van MMED en er handel in de producten is, brengt de steun het risico met zich mee dat de mededinging op de gemeenschappelijke markt wordt vervalst en de handel tussen lidstaten ongunstig wordt beïnvloed.

De steun moet worden beoordeeld in het licht van artikel 87, lid 3, onder c), van het EG-Verdrag en de Kaderregeling voor reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden. De Commissie betwijfelt in dit stadium of in het onderhavige geval aan de in de kaderregeling vervatte criteria wordt voldaan.

De Commissie is van mening dat de door Duitsland beschreven herstructureringsmaatregelen onvoldoende lijken om een levensvatbaar herstructureringsprogramma in de zin van de kaderregeling te vormen. Op basis van de verstrekte gegevens kan de Commissie niet beoordelen of de verwachtingen met betrekking tot de resultaten van MMED realistisch zijn en of de onderneming in staat zal zijn om met eigen middelen op de markt actief te zijn.

Voorts zijn de gegevens die Duitsland heeft geleverd met betrekking tot zowel de markt als de productie van de onderneming ontoereikend. De Commissie kan daarom niet uitsluiten dat de steun tot een ongerechtvaardigde vervalsing van de mededinging heeft geleid.

Ten slotte kan de Commissie in dit stadium niet beoordelen of de steun beperkt is tot hetgeen strikt noodzakelijk is om de herstructurering te verwezenlijken en of de steun evenredig is met de totale herstructureringskosten.

Gelet op het voorgaande heeft de Commissie besloten de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag in te leiden en Duitsland te gelasten voldoende informatie te verstrekken om haar in staat te stellen de verenigbaarheid van de steun met de gemeenschappelijke markt te beoordelen.

Overeenkomstig artikel 14 van Verordening (EG) nr. 659/1999 van de Raad kan alle onrechtmatige steun van de begunstigde worden teruggevorderd.

TEKST VAN DE BRIEF

„Die Kommission teilt Deutschland mit, dass sie nach Prüfung der Angaben der deutschen Behörden über die vorerwähnte Beihilfe beschlossen hat, das Verfahren nach Artikel 88 Absatz 2 EG-Vertrag zu eröffnen.

I. DAS VERFAHREN

1. Die Kommission ist am 10. Januar 2000 mit Schreiben der deutschen Behörden vom 22. Dezember 1999 über die Beihilfe zugunsten der Mesacon Messelektronik GmbH Dresden unterrichtet worden.
2. Die diesbezüglichen Fragen der Kommission in einem Schreiben vom 26. Januar 2000 wurden mit Schreiben vom 8. März 2000, dessen Eingang am 9. März 2000 registriert wurde, beantwortet. Die Kommission stellte weitere Fragen mit Schreiben vom 19. April 2000, die ihr am 5. Juni 2000 beantwortet wurden.

II. BESCHREIBUNG

A. Das Unternehmen

3. Die Mesacon Messelektronik GmbH Dresden (nachstehend MMED) ist die zweite Auffanggesellschaft der früheren Messelektronik Dresden. Das Unternehmen stellt radiometrische und laseroptische Messsysteme vor allem für die Stahl- und die Aluminiumindustrie her.

4. Das Unternehmen wird seine gegenwärtige Belegschaft von 26 Mitarbeitern bis 2001 auf 30 Mitarbeiter erhöhen. Es erwirtschaftet einen Jahresumsatz von 4 Mio. DEM und verfügt über Aktiva von 2,8 Mio. DEM. Alleiniger Gesellschafter ist Herr Riegel. Die Mitarbeiter sind stille Gesellschafter, die mit 10 % am Gewinn beteiligt sind. MMED ist offensichtlich ein KMU im Sinne des Gemeinschaftsrahmens für staatliche Beihilfen an kleine und mittlere Unternehmen⁽¹⁾, obwohl ihre Beziehungen zu anderen Unternehmen, die in der Randnummer 18 der vorliegenden Entscheidung beschrieben werden, hinsichtlich der Erfüllung des Unabhängigkeitskriteriums Anlass zu gewissen Zweifeln gibt.
5. Die MMED hat ihren Sitz in Dresden, Sachsen, einem Fördergebiet nach Artikel 87 Absatz 3 Buchstabe a) EG-Vertrag mit einer Beschäftigungslosigkeit von 15 %.

B. Die Privatisierung

6. Nach einer Ausschreibung im Jahre 1993 wurde die frühere Messelektronik Dresden (nachstehend MED) von der Treuhandanstalt (nachstehend THA durch Verkauf an die INTECH Feinmechanik GmbH, der einzigen Bieterin, für 1,8 Mio. DEM privatisiert.
7. Im Rahmen der Privatisierung gewährte THA einen Zuschuss von 2 Mio. DEM aufgrund des THA-Beihilferegimes E 15/92⁽²⁾. Diese Regelung sieht Zuschüsse an Unternehmen mit weniger als 1 000 Beschäftigten vor, wenn diese zu einem negativen Verkaufspreis privatisiert werden. Durch die Privatisierung der MED erhielt der Staat 1,8 Mio. DEM, gewährte aber gleichzeitig den vorerwähnten Zuschuss von 2 Mio. DEM, verlor somit bei dieser Transaktion 0,2 Mio. DEM. Deswegen muss der Preis, der für das Unternehmen gezahlt wurde, als ein negativer Preis angesehen werden. Der Zuschuss fiel demnach in den Anwendungsbereich des einschlägigen THA-Beihilferegimes.
8. Nach Aussage Deutschlands geriet das Unternehmen im Anschluss wegen Managementfehlern, zu hoher Kosten und fehlerhafter Produkte in Schwierigkeiten. Am 16. August 1995 reichte die Mittelständische Beteiligungsgesellschaft Sachsen (MBG Sachsen) eine stille Beteiligung aus, für die die BvS in Höhe von 80 %, das Land Sachsen in Höhe von 10 % und die MBG Sachsen ebenfalls in Höhe von 10 % hafteten. Zur Absicherung der Rückzahlung zeichneten die beiden Investoren, die Eigentümer der INTECH Feinmechanik GmbH sind, Bürgschaften in Höhe von jeweils 1 Mio. DEM. Diese Bürgschaften sind jedoch niemals in Anspruch genommen worden.
9. Die vorerwähnte Beteiligung wurde angeblich aufgrund einer genehmigten Beihilferegulation für die Rettung und Umstrukturierung von Unternehmen in Schwierigkeiten⁽³⁾ ausgereicht. Dieser Regelung zufolge muss die Beihilfegewährung von der vollständigen Durchführung eines realistischen Umstrukturierungsplans abhängig gemacht werden, durch den die langfristige Rentabilität des Unternehmens

⁽¹⁾ ABl. C 213 vom 27.7.1996, S. 4.

⁽²⁾ THA-Beihilferegime E 15/92, SG(92) D/17613 vom 8.12.1992.

⁽³⁾ Konsolidierungsfonds des Landes Sachsen, N 117/95, SG(95) D/5782 vom 5.5.1995.

wiederhergestellt wird. Deutschland hat jedoch ausdrücklich erklärt, dass kein Umstrukturierungsplan für das Unternehmen vorlag. Die Beteiligung scheint demnach nicht in den Anwendungsbereich der Beihilferegelung zu fallen.

10. Nach erheblichen Verlusten im Jahre 1996 wurde zur Vermeidung der Insolvenz ein privates Unternehmen, die CMS-Data-Concept GmbH Berlin, als Treuhänder eingesetzt. Zu dieser Zeit gewährte die Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (BvS) ein Darlehen von 2,2 Mio. DEM unter der Voraussetzung, dass sämtliche Geschäftsanteile und künftigen Forderungen auf den Treuhänder übertragen würden. Diese Voraussetzung wurde am 15. Juli 1996 erfüllt. Doch lag noch immer kein annehmbarer Umstrukturierungsplan vor, durch den die Probleme des Unternehmens hätten gelöst werden können. Daher wurde am 11. September 1996 das Gesamtvollstreckungsverfahren eröffnet.
11. Die BvS meldete ihr Darlehen von 2,2 Mio. DEM zuzüglich Zinsen von 0,2 Mio. DEM zur Konkursmasse an. Die MBG stellte Anspruch auf die Bürgschaften für die Rückzahlung ihrer Beteiligung von 2 Mio. DEM, doch wurde dieser Betrag, da die Investoren die Inanspruchnahme ihrer Bürgschaften ablehnten, zur Konkursmasse angemeldet, und es wurden gerichtliche Schritte eingeleitet. Das Gesamtvollstreckungsverfahren ist noch nicht abgeschlossen. Deutschland erklärt, dass auf die Forderung nicht verzichtet, sondern eine Regelung mit den Schuldnern angestrebt wird. Die Kommission stellt fest, dass die Finanzmaßnahmen zugunsten der früheren MED für das Verständnis des vorliegenden Falls zwar wichtig, nicht aber Gegenstand dieses Verfahrens sind. Allerdings behält sie sich das Recht vor, gegebenenfalls diese staatlichen Maßnahmen getrennt zu untersuchen.

C. Die erste Auffanggesellschaft: Neue Messelektronik Dresden GmbH (nachstehend NMED)

12. Am 1. Oktober 1996 wurde vom Gesamtvollstreckungsverwalter die Neue Messelektronik Dresden als erste Auffanggesellschaft gegründet. Sie erhielt von der BvS einen Zuschuss von 1,5 Mio. DEM und vom Land Sachsen ein Darlehen von 1 Mio. DEM.
13. Die NMED wurde vom Gesamtvollstreckungsverwalter für 50 000 DEM an die SIBAG Sächsische Industrie- und Beteiligungs AG verkauft. Nach Angaben Deutschlands konnte das Unternehmen nicht umstrukturiert werden, weil keine ausreichenden Finanzmittel vorhanden waren, so dass am 5. Juni 1995 schließlich das Gesamtvollstreckungsverfahren eingeleitet wurde.
14. Alle finanziellen Mittel, die die NMED bis zu diesem Zeitpunkt von der öffentlichen Hand erhalten hatte, wurden zur Konkursmasse angemeldet. Das Gesamtvollstreckungsverfahren ist noch nicht abgeschlossen. Deutschland erklärt, dass auf die Forderung nicht verzichtet, sondern eine Regelung mit den Schuldnern angestrebt wird. Die Kommission stellt wiederum fest, dass die Finanzmaßnahmen zugunsten der früheren NMED für das Verständnis des vorliegenden Falls zwar wichtig, jedoch nicht Gegenstand dieses Verfahrens sind. Auch hier behält sich die Kommission das Recht vor, die betreffenden staatlichen Maßnahmen gegebenenfalls getrennt zu untersuchen.

D. Die zweite Auffanggesellschaft: MESAcon Messelektronik GmbH Dresden (nachstehend MMED)

15. Die Informationen über die Gründung der zweiten Auffanggesellschaft sind unklar. Nach Angaben Deutschlands verkaufte der Gesamtvollstreckungsverwalter im September 1997 einen Teil der Vermögenswerte des in der Gesamtvollstreckung befindlichen Unternehmens (NMED) an die MESAcon Gesellschaft für Messtechnik mbH Dortmund für 0,5 Mio. DEM. Die nichtrentablen Geschäftsbereiche (Bestückung von Platinen, radiometrische Messgeräte für Medizin und Labore sowie automatische Testeinrichtungen) wurden angeblich nicht übernommen. Der Kommission ist nicht erklärt worden; was aus diesen Bereichen geworden ist.
16. Der Vertrag sah die Möglichkeit vor, dass die Vermögenswerte auf einen Dritten übertragen und der Preis später gezahlt werden könnten. Herr Riegel, ein früherer Mitarbeiter der MESAcon Gesellschaft für Messtechnik mbH Dortmund, gründete am 3. Dezember 1997 als zweite Auffanggesellschaft die MESAcon Messelektronik GmbH Dresden (MMED), zahlte den Kaufpreis und übernahm die zuvor an die MESAcon Gesellschaft für Messtechnik mbH Dortmund veräußerten Geschäftsanteile einschließlich der Mitarbeiter.
17. Deutschland erklärt, dass seit dem 18. März 1999, nachdem die meisten öffentlichen Finanzmaßnahmen, die im weiteren Verlauf beschrieben werden, zugunsten der MMED durchgeführt waren, keine firmenähnlichen oder wirtschaftlichen Beziehungen mehr zur MESAcon Gesellschaft für Messtechnik mbH Dortmund bestehen. Diese Erklärung besagt aber gleichzeitig, dass ein Verhältnis zu diesem Unternehmen bestand. Trotz mehrerer Anfragen ist die Kommission bisher weder über Art noch Umfang der früheren Beziehungen zwischen den beiden Unternehmen unterrichtet worden. Deswegen kann sie auch nicht mit Bestimmtheit sagen, ob die MMED zum Zeitpunkt der Finanzmaßnahmen ein KMU war.
18. Nach Angaben Deutschlands wurde die MESAcon Gesellschaft für Messtechnik mbH Dortmund liquidiert und wurde ein Teil ihrer Belegschaft in die LDV-Systeme GmbH integriert, die laseroptische Messsysteme entwickelt und vertreibt. Ein Teil der Vermögenswerte der MESAcon Gesellschaft für Messtechnik mbH Dortmund wurde von dem amerikanischen Wettbewerber TSI Inc. erworben, der einen Teil seiner Belegschaft ebenfalls in die LDV-Systeme GmbH integrierte. Inzwischen hat die MMED eine Kooperationsvereinbarung mit der LDV-Systeme GmbH geschlossen.
19. Da diese Unternehmen alle auf demselben Markt tätig sind und sowohl Umfang als auch Art ihrer Beziehungen untereinander unklar bleiben, kann nicht ausgeschlossen werden, dass sie gemeinsam tätig sind und eine Gruppe bilden. Die Kommission fordert daher Deutschland auf, ihr genügend Informationen zu übermitteln, um diesen Punkt zu klären. Welche Auskünfte sie dazu benötigt, ist der Randnummer 75 der vorliegenden Entscheidung zu entnehmen. Obwohl die MMED für diese vorläufige Würdigung als ein KMU angesehen wird, was den Angaben Deutschlands entspricht, könnte sich diese Einstufung anhand der Informationen Deutschlands ändern.

E. Die Umstrukturierung

20. Aufgrund ihrer Situation in einem planwirtschaftlichen System verfügte die frühere MED über wenig Kapital, unzureichendes Management und unzulängliche Wirtschaftsstrukturen. Diese Probleme wurden an die NMED weitergegeben. Da weder die MED noch die NMED wesentlich umstrukturiert wurden, spricht einiges dafür, dass ein Teil dieser strukturellen Mängel, zwangsläufig auf die MMED übergegangen sind.
21. Im Dezember 1997, nach dem der MMED gegründet wurde, wurden die ersten Umstrukturierungsmaßnahmen durchgeführt. Die Kommission entnimmt den ihr vorliegenden Informationen die Beschreibung einiger Umstrukturierungsschritte, die aber ihrer Ansicht nach für einen umfassenden Umstrukturierungsplan offensichtlich nicht ausreichen. Nach Angaben Deutschlands sind folgende Umstrukturierungsmaßnahmen geplant, durch die die Rentabilität der MMED bis 2001 wieder hergestellt werden soll:
- Die Zusammenlegung sämtlicher Tätigkeiten, die sich auf zwei verschiedene Standorte verteilen, an einem einzigen Ort. Diese Zusammenlegung wurde zum 1. Februar 1998 durchgeführt.
 - Die Entwicklung eines neuen laseroptischen Messsystems für die Oberflächenrauigkeit. Mit diesem neuen Produkt will die MMED einen Marktanteil von 30 % erzielen.
 - Die Organisation des Vertriebs in Zusammenarbeit mit der LDV-Systeme. Letztere wird MMED-Erzeugnisse in Westeuropa, Südafrika und Nordamerika verkaufen und vertreiben. Die MMED dürfte mit der Erfahrung der früheren Mitarbeiter der NMED in der Lage sein, ihre Tätigkeiten in Osteuropa fortzuführen und auf diesem Markt Erzeugnisse der LDV-Systeme zu vertreiben. Durch diese Zusammenarbeit dürften sich die Vertriebskosten reduzieren und die Produktmärkte für die MMED vergrößern. Die MMED wird in Osteuropa außerdem laseroptische Messgeräte eines schwedischen Konkurrenten, nämlich der EPACKT Ltd., vertreiben.
22. Die Gesamtkosten des Umstrukturierungsplans belaufen sich auf 4,436 Mrd. DEM. 74 % dieses Gesamtbetrags werden Investitionen finanziert.
23. Übersicht:

Umstrukturierungsmaßnahmen	Kosten (in Mio. DEM)
Maschinen und Anlagen	1 898
Projektentwicklung	1 388
Betriebskapital	1 150
Insgesamt	4 436

F. Finanzielle Zusagen

24. Die Gesamtkosten der Umstrukturierung werden vom Land Sachsen, der Kreditanstalt für Wiederaufbau, der Stadtparkasse Dresden, der BvS und dem Investor finanziert.
25. Maßnahme A: Investitionszuschüsse in Höhe von 0,331 Mio. DEM und Investitionszulagen in Höhe von 0,088 Mio. DEM des Landes Sachsen zur Deckung eines

Teils der Investitionen in Maschinen und Anlagen. Diese Maßnahmen wurden im Laufe des Jahres 1999 teils finanziert, wobei das genaue Datum nicht bekannt gegeben wurde.

26. Maßnahme B: Ein von der Stadtparkasse Dresden am 27. August 1998 gewährtes nachrangiges Darlehen von 1,5 Mio. DEM mit einem Zinssatz von 8,5 %. Ein Teil dieses Darlehens soll für die Investitionen in Maschinen und Anlagen, ein anderer Teil für die Projektentwicklung verwendet werden. Die Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) garantiert 85 % des Ausfallrisikos, das sind 1,125 Mio. DEM, durch ein Refinanzierungsdarlehen zugunsten der Stadtparkasse Dresden. Die Bundesregierung trägt ihrerseits 75 % des Ausfallrisikos für das Refinanzierungsdarlehen der KfW.
27. Maßnahme C: Ein von der BvS am 20. November 1998 zur Finanzierung eines Teils der Investitionen gewährtes Darlehen von 0,65 Mio. DEM. Das Darlehen wird im Falle einer positiven Kommissionsentscheidung in einen Zuschuss verwandelt.
28. Maßnahme D: Ein weiteres von der Stadtparkasse Dresden 1998 gewährtes Darlehen in Höhe von 1,1 Mio. DEM. Dieses Darlehen bestand aus einer Kreditlinie von 0,5 Mio. DEM, die am 9. September 1999 bereitgestellt wurde, und 0,6 Mio. DEM, die am 1. Dezember 1998 ausbezahlt wurden.
29. Der Investor haftet persönlich für 1 Mio. DEM des Darlehens, was die Maßnahme D betrifft, und wird aus eigenen Mitteln einen weiteren Liquiditätsbeitrag von 0,1 Mio. DEM leisten. Schließlich sollen nach Angaben Deutschlands 0,667 Mio. DEM als Cashflow vom Unternehmen selbst beigetragen werden.
30. Übersicht:

Herkunft	Beträge in Mio. DEM
Land	
Investitionszuschüsse	0 331
Investitionszulagen	0 088
Stadtparkasse Dresden	
15 % eines nachrangigen Darlehens in Höhe von 1,5 Mio. DEM	0 225
Unverbürgter Teil eines Darlehens von 1,1 Mio. DEM	0 100
KfW	
85 % eines nachrangigen Darlehens von 1,5 Mio. DEM (*)	1 275
BvS	
Darlehen/Zuschuss	0 650
Investor	
Verbürgter Teil eines Darlehens von 1,1 Mio. DEM	1 000
Liquiditätsbeitrag	0 100
Cashflow	0 667
Insgesamt	4 436

(*) Das Ausfallrisiko für 75 % dieses Betrages, d. h. 0,956 Mio. DEM, wird von der Bundesregierung übernommen.

G. Marktanalyse

31. Die MMED entwickelt, fertigt, testet und vertreibt radio-metrische und laseroptische Messsysteme. Zu ihren Geschäftsfeldern gehören die Rauheitsmesstechnik, die Dicken- und Schichtdickenmesstechnik sowie die Füllstands-, Feuchte- und Dichtemesstechnik. Außerdem möchte die MMED eine laseroptische Oberflächenrauheitsmesstechnik entwickeln. Diese Systeme sind vor allem für die Stahl- und die Aluminiumindustrie bestimmt.
32. 1998 wurden in der EU Messgeräte (NACE 33.2) für einen Wert von fast 40 Mrd. EUR produziert. Dies war im Vergleich zu 1993, als der betreffende Industriezweig eine starke Rezession durchlief, eine erhebliche Zunahme. Nach einer raschen Expansion in den späten 80er Jahren wurden Feinmechanik und Optik in den frühen 90er Jahren in die Rezession gerissen, und die Produktion stagnierte. Ab 1994 ist die Produktion wieder gestiegen. Der größte EU-Hersteller ist Deutschland mit einem Anteil an der gesamten EU-Produktion von 27,7 %⁽⁴⁾. Um aber von den verbesserten Marktbedingungen profitieren zu können, müssen sich die EU-Hersteller weiterhin um niedrige Produktionskosten bemühen und gleichzeitig ausreichende Ressourcen in neue Technologien und die Produktentwicklung investieren, damit sie mit den Herstellern in Japan und in den USA konkurrieren können.
33. Während der sichtbare Verbrauch in den Jahren 1995—1998 ständig gestiegen ist, reicht er immer noch nicht an die Produktion heran. Die nachstehende Tabelle⁽⁵⁾ enthält klare Hinweise dafür, dass der Markt gesättigt ist und Produktionsüberkapazitäten bestehen⁽⁶⁾.

Beträge in Mio. EUR	1995	1996	1997	1998
Sichtbarer Verbrauch	9,863	10,270	10,680	11,130
Produktion	10,327	10,780	11,240	11,750

34. Andere Wettbewerber an diesem Markt haben ebenfalls Mühe. Endress & Hauser spricht beispielsweise von einem „schwierigen Umfeld“ auf dem Markt für industrielle Mess- und Kontrollgeräte. In seinem Geschäftsbericht nennt das Unternehmen 1999 ein Jahr mit einer „geringen weltweiten Wirtschaftstätigkeit im Bereich der Messinstrumente“. Auch der Wettbewerber Honeywell-Measuretex verzeichnete eine rückläufige Entwicklung. Obwohl der Absatz 1999 etwas stieg, ging die Kapitalrendite erheblich zurück.
35. Der Markt für Messgeräte ist allerdings sehr segmentiert und erstreckt sich auf sehr unterschiedliche Technologien und Kunden. Die Referenzmärkte von MMED sind die Produktion von Messsystemen für die Stahl- und Aluminiumindustrien und der Markt für laseroptische Messsysteme, in den MMED eintreten will.
36. Die Nachfrage am Markt, auf dem die MMED tätig ist, hängt unmittelbar von der Leistung der Stahl- und der

Aluminiumindustrie ab, die die Hauptabnehmer sind. Die metallherzeugende Industrie ist insgesamt mit einem weitreichenden Wettbewerb aufgrund bestehender Ersatzstoffe konfrontiert. Die Stahlindustrie arbeitet äußerst kapitalintensiv und leidet unter chronischen Überkapazitäten und wachsender Konzentration⁽⁷⁾. Der OECD-Stahlauschuss sagte 1999 einen Rückgang der weltweiten Stahlnachfrage von 2,8 % voraus⁽⁸⁾. Die Aluminiumproduktion ist im Bereich der Nicht-Eisenmetalle der größte Sektor; er verzeichnete infolge der zunehmenden Wiederverwendung von Metallen, insbesondere im Verkehrs- und im Verpackungssektor, nur ein geringes Wachstum.

37. Obwohl der Verkaufs- und Produktionsrückgang in dem relevanten Sektor nicht einschneidend ist, herrscht nach wie vor ein scharfer Wettbewerb, der die Unternehmen zu großen Investitionen zwingt, wenn sie dem künftigen Wettbewerb und einem Nachfragerückgang gewachsen sein wollen.

III. WÜRDIGUNG

38. Die MMED ist eine neugegründete Auffanggesellschaft, die die Tätigkeiten der früheren in der Gesamtvollstreckung befindlichen Gesellschaft, bei der sämtliche Verbindlichkeiten bleiben, fortführt und deren Vermögenswerte übernimmt. Nach Angaben Deutschlands sind weder die MMED noch die NMED, die beiden Auffanggesellschaften der früheren MED, als Tochtergesellschaften für die in die Gesamtvollstreckung gehenden Unternehmen gegründet worden. Sie wurden beide von ihren Gesamtvollstreckungsverwaltern an verschiedene Investoren verkauft. Aus diesem Grunde beschränkt sich die vorliegende Würdigung auf die öffentlichen Maßnahmen zugunsten der MMED.

A. Beihilfen im Sinne des Artikels 87 Absatz 1 EG-Vertrag

39. Zum Zeitpunkt ihrer Gründung verfügte die MMED über wenig Kapital, befand sich in einer Verlustsituation und hatte im Anschluss an das Gesamtvollstreckungsverfahren das Vertrauen ihrer herkömmlichen Abnehmer verloren. Das Unternehmen befand sich demnach in Schwierigkeiten.
40. In ihrer vorläufigen Einschätzung der Angelegenheit ist die Kommission der Meinung, dass die finanziellen Maßnahmen zugunsten der MMED Beihilfen im Sinne des Artikels 87 Absatz 1 EG-Vertrag darstellen, da sie aus staatlichen Mitteln stammen und dem Unternehmen in Schwierigkeiten Vorteile verschafft haben, die es von einem Privatinvestor nicht erhalten hätte. Da auf dem Produktmarkt der MMED in Europa Wettbewerber vorhanden sind und Handel besteht, drohen die Beihilfen den Wettbewerb im gemeinsamen Markt zu verfälschen und den Handel zwischen Mitgliedstaaten zu beeinträchtigen.
41. Zunächst muss untersucht werden, ob die Beihilfen in den Anwendungsbereich von Beihilferegulungen fallen, die die Kommission genehmigt hat.

⁽⁴⁾ Panorama der EU-Industrie 1999, Kapitel 12, S. 325.

⁽⁵⁾ Der Finanzbericht der Veeco Instruments Inc., ein Marktführer für die Entwicklung, Herstellung, Vermarktung und Wartung von Messgeräten, bestätigt diese Einschätzung. Darin heißt es unmissverständlich, dass am Markt Überkapazitäten bestehen und gegenwärtig der gesamte Industriezweig eine Rezession durchläuft.

⁽⁶⁾ Panorama der EU-Industrie 1997, Band II, 16-11.

⁽⁷⁾ Entscheidung der Kommission vom 26. November 1997 in der Sache IV/36.069 Wirtschaftsvereinigung Stahl (ABl. L 1 vom 3.1.1998).

⁽⁸⁾ Panorama der EU-Industrie 1999, Kapitel 8, S. 238.

1. Bestehende Beihilferegelungen

42. Die Zuschüsse im Rahmen der Maßnahme A beruhen auf von der Kommission genehmigten Regelungen. Die Investitionszuschüsse in Höhe von 0,331 Mio. DEM wurden vom Land Sachsen aufgrund der Gemeinschaftsaufgabe zur Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur gewährt⁽⁹⁾. Die Investitionszulagen in Höhe von 0,088 Mio. DEM wurden nach Maßgabe des Investitionszulagengesetzes gewährt⁽¹⁰⁾.

43. Für diese regionalen Investitionsbeihilfen gelten die Höchstgrenzen und Bedingungen, die die Kommission in ihrer Genehmigungsentscheidung der betreffenden Regelungen, auf deren Grundlage die Beihilfen gewährt wurden, festgelegt hat. Der betreffende Beihilfebetrug muss allerdings berücksichtigt werden, wenn es um die Feststellung geht, ob die Beihilfemaßnahmen in ihrer Gesamtheit in einem Verhältnis zu dem Ziel stehen, das mit ihnen angeblich verfolgt wurde.

2. Angeblich aufgrund genehmigter Beihilferegelungen gewährte Beihilfen

44. Das nachrangige Darlehen von 1,5 Mio. DEM der Stadtsparkasse Dresden im Rahmen der Maßnahme B wurde angeblich aufgrund einer genehmigten Beihilferegulung zur Förderung der Forschung und Entwicklung von KMU gewährt⁽¹¹⁾. Nachrangige Darlehen sind Darlehen, die im Falle der Zahlungsunfähigkeit des Schuldners zurückgezahlt werden, nachdem alle anderen Gläubiger befriedigt wurden und bevor die Gesellschafter etwas erhalten. Derartige Darlehen werden häufig vom Staat zur Verfügung gestellt. Der Kontaktausschuss für die Rechnungslegungsrichtlinien vertrat die Auffassung, dass nachrangige Darlehen in der Bilanz unter den „Verbindlichkeiten“ und nicht unter dem „Eigenkapital“ ausgewiesen werden sollten⁽¹²⁾. Diese Auffassung wurde in der Mitteilung der Kommission über Auslegungsfragen im Hinblick auf bestimmte Artikel der Vierten und Siebenten Richtlinie auf dem Gebiet der Rechnungslegung bestätigt⁽¹³⁾.

45. Nach der Regelung, aufgrund deren das Darlehen angeblich gewährt wurde, beteiligt sich jeder Risikokapitalgeber im

Falle der Refinanzierung, um die es hier geht, am Risikokapital einer KMU mit höchstens 4 Mio. DEM. Die Bundesregierung übernimmt bis zu 75 % des Ausfallrisikos für längstens 10 Jahre ab dem Zeitpunkt der Beteiligung.

46. Das aufgrund der Regelung zulässige Beihilfeelement betrifft die Absicherung des Ausfallrisikos. Es wird also davon ausgegangen, dass die Risikokapitalbeteiligung keine Beihilfe enthält. Im vorliegenden Fall kann die Kommission nicht ausschließen, dass ein Darlehen der Stadtsparkasse Dresden als eine bis zu 100%ige Beihilfe angesehen werden könnte, da es einem Unternehmen in Schwierigkeiten gewährt wurde. Obwohl Ähnlichkeiten zwischen einem nachrangigen Darlehen und einer Kapitalbeteiligung bestehen, sieht die Beihilferegulung nicht ausdrücklich die Gewährung nachrangiger Darlehen aus staatlichen Mitteln vor. Demnach fällt das Darlehen als solches offensichtlich nicht in den Anwendungsbereich der Regelung, auf deren Grundlage es angeblich gewährt wurde, und muss demnach als neue Beihilfe gewürdigt werden.

47. Was das Refinanzierungsdarlehen der KfW betrifft, so ist zu beobachten, dass die Regelung seit 1998 einen Haftungsanteil im Falle des Ausfalls von höchstens 75 % vorsieht. Im vorliegenden Fall übernimmt die KfW 85 % des Ausfallrisikos und überschreitet damit die zulässige Höchstgrenze um 10 %. Da, wie weiter oben beschrieben wurde, die Hauptvoraussetzungen der Regelung nicht erfüllt werden, fällt dieses Refinanzierungsdarlehen nicht in ihren Anwendungsbereich.

48. Aus diesen Gründen vertritt die Kommission die Auffassung, dass ein Gesamtbetrag von 1,5 Mio. DEM als neue Beihilfe gewürdigt werden muss.

3. Ad-hoc-Beihilfe

49. Abgesehen von dem vorerwähnten nachrangigen Darlehen in Höhe von 1,5 Mio. DEM wird auch das Darlehen der BvS in Höhe von 0,65 Mio. DEM im Rahmen der Maßnahme C als Ad-hoc-Beihilfe angesehen, da keine genehmigte Rechtsgrundlage für dieses Darlehen besteht.

50. Das Darlehen der Stadtsparkasse Dresden von 1,1 Mio. DEM im Rahmen der Maßnahme D könnte von der Kommission als Beihilfe angesehen werden, da es einem Unternehmen in Schwierigkeiten gewährt wurde. Für 1 Mio. DEM dieses Betrages haftete jedoch der Investor persönlich. Diese selbstschuldnerische Bürgschaft des Investors hat zur Folge, dass dieser Teil als privater Beitrag angesehen werden kann.

51. Das Ausfallrisiko für das restliche Darlehen von 0,1 Mio. DEM wurde nach Angaben Deutschlands zu 16 % von der staatlich kontrollierten Bürgschaftsbank Sachsen, zu 20 % von der Stadtsparkasse Dresden und zu 64 % vom „Staat“ (ohne nähere Bezeichnung) übernommen. Da sich der Staat für den Gesamtbetrag verbürgt, ist der Darlehensbetrag von 0,1 Mio. DEM als Ad-hoc-Beihilfe anzusehen. Im Hinblick auf die geringe Höhe des Betrages muss allerdings untersucht werden, ob nicht die Bedingungen für die Anwendung der de minimis-Regelung im vorliegenden Fall erfüllt sind.

⁽⁹⁾ 26. Rahmenplan der Gemeinschaftsaufgabe zur Förderung der Investitionen. Maßnahmen aufgrund dieses Gesetzes werden als regionale Investitionsbeihilfen nach Artikel 87 Absatz 1 EG-Vertrag angesehen und wurden von der Kommission aufgrund der Ausnahmeregel des Artikels 87 Absatz 3 Buchstabe a) EG-Vertrag genehmigt (Beihilfe C 52/97 ex N 123/97).

⁽¹⁰⁾ Investitionszulagengesetz 1999. Maßnahmen aufgrund dieses Gesetzes werden als regionale Investitionsbeihilfen nach Artikel 87 Absatz 1 EG-Vertrag angesehen und wurden von der Kommission aufgrund der Ausnahmeregel des Artikels 87 Absatz 3 Buchstabe a) EG-Vertrag genehmigt (N 702/97, SG(98) D/12438).

⁽¹¹⁾ Beteiligungskapital für kleine Technologieunternehmen, N 582/97, SG(97) D/9490 vom 14. November 1997.

⁽¹²⁾ Die Angleichung der Rechnungslegung in der Europäischen Gemeinschaften, Probleme bei der Anwendung der Vierten Gesellschaftsrechtsrichtlinie, Luxemburg, 1990, S. 14. Siehe auch die Definition der nachrangigen Verbindlichkeiten in Artikel 21 der Ratsrichtlinie 86/635/EWG vom 8. Dezember 1986 über den Jahresabschluss und den konsolidierten Abschluss von Banken und anderen Finanzinstituten (ABL L 372 vom 31.12.1986).

⁽¹³⁾ Siehe Dokument XV/7009/97 DE, Ziffer 2.3.3, Punkt 5.

B. Artikel 87 Absatz 3 Buchstabe c) EG-Vertrag

52. In ihrer vorläufigen Einschätzung der Angelegenheit ist die Kommission der Meinung, dass die Beihilfe zugunsten der MMED in Höhe von insgesamt 2,25 Mio. DEM von der Kommission als Ad-hoc-Beihilfe gewürdigt werden muss. Nach Artikel 87 Absatz 1 EG-Vertrag sind staatliche Beihilfen an einzelne Unternehmen mit dem Gemeinsamen Markt unvereinbar, wenn sie den Handel zwischen Mitgliedstaaten beeinträchtigen und den Wettbewerb im Gemeinsamen Markt verfälschen oder zu verfälschen drohen. Derartige Beihilfen sind grundsätzlich mit dem Gemeinsamen Markt unvereinbar, es sei denn, dass sie in den Anwendungsbereich der Ausnahmeregelungen des Artikels 87 Absatz 2 oder des Artikels 87 Absatz 3 EG-Vertrag fallen.
53. Die Ausnahmen des Artikels 87 Absatz 2 EG-Vertrag sind im vorliegenden Falle nicht anwendbar; da die Beihilfemaßnahmen weder einen sozialen Charakter haben noch an einzelne Verbraucher gewährt werden und mit ihnen auch keine Schäden, die durch Naturkatastrophen oder sonstige außergewöhnliche Ereignisse entstanden sind, beseitigt werden. Ebenso wenig handelt es sich um Beihilfen für die Wirtschaft bestimmter durch die Teilung Deutschlands betroffener Gebiete der Bundesrepublik.
54. Artikel 87 Absatz 3 Buchstaben a) und c) EG-Vertrag enthalten weitere Ausnahmen vom Beihilfeverbot: Im vorliegenden Fall ist Artikel 87 Absatz 3 Buchstabe c) EG-Vertrag von Bedeutung, da das Hauptziel der Beihilfe nicht die Regionalentwicklung, sondern die Herstellung der langfristigen Rentabilität eines Unternehmens in Schwierigkeiten ist. Demnach kann die Kommission staatliche Beihilfen zulassen, die für die Förderung der wirtschaftlichen Entwicklung bestimmter Wirtschaftszweige gewährt werden, soweit sie die Handelsbedingungen nicht in einer Weise verändern, die dem gemeinsamen Interesse zuwiderläuft.
55. In ihren Leitlinien für staatliche Beihilfen zur Rettung und Umstrukturierung von Unternehmen in Schwierigkeiten⁽¹⁴⁾ („die Leitlinien“) hat die Kommission die Voraussetzungen für eine positive Würdigung festgelegt. Sie vertritt die Auffassung, dass kein anderer Gemeinschaftsrahmen, wie der für staatliche Forschungs- und Entwicklungsbeihilfen, für staatliche Umweltschutzbeihilfen, für Beihilfen an kleine und mittlere Unternehmen oder für Ausbildungs- und Beschäftigungsbeihilfen, im vorliegenden Falle zur Anwendung gelangen könnte.
56. Generell kann ein neugegründetes Unternehmen nicht als ein Unternehmen in Schwierigkeiten im Sinne der vorerwähnten Leitlinien angesehen werden. Wegen der außergewöhnlichen Transformation in den neuen Ländern fährt die Kommission aber vorübergehend fort, diese Leitlinien bei Auffanglösungen (also bei der Gründung eines neuen Unternehmens im Anschluss an ein Gesamtvollstreckungsverfahren) anzuwenden, wenn die Tätigkeit des früheren Unternehmens fortgeführt wird und einzelne Vermögenswerte nicht einfach verkauft werden. Dies trifft für die MMED zu⁽¹⁵⁾.
57. Nach Angaben Deutschlands ist ein Teil der Beihilfen 1999 ausbezahlt worden. Trotz der ausdrücklichen Aufforderung der Kommission sind die genauen Zeitpunkte der Gewährung nicht angegeben worden. Für eine vorläufige Einschätzung stützt sich die Kommission auf die Leitlinien vom 23. Dezember 1994, obwohl, falls ein Teil des Umstrukturierungsbeihilfepakets nach In-Kraft-Treten der revidierten Fassung der Leitlinien gewährt worden sein sollte, diese Fassung anwendbar wäre⁽¹⁶⁾.
1. *Wiederherstellung der langfristigen Rentabilität*
58. Für die Gewährung von Umstrukturierungsbeihilfen muss ein realistischer, zusammenhängender und weitreichender Plan zur Wiederherstellung der langfristigen Rentabilität innerhalb eines angemessenen Zeitraums vorliegen. Besonders wichtig ist der genaue Zeitplan der Umstrukturierung. Zur Umstrukturierung gehört der Verzicht auf Tätigkeitsbereiche, die sogar nach der Umstrukturierung strukturell bedingte Verluste verursachen würden. Nach Angaben Deutschlands sind nur die rentablen Geschäftsbereiche der NMED von der MMED übernommen worden.
59. Die ersten Umstrukturierungsmaßnahmen wurden zum Zeitpunkt der Gründung der Auffanggesellschaft MMED im Dezember 1997 durchgeführt. Diese gingen offensichtlich mit einer finanziellen Unterstützung einher, die darauf abzielte, den Betrieb fortzuführen und die Kosten für noch nicht ausgeführte Aufträge und die Overhead-Ausgaben zu decken. Die MMED hat ihre Tätigkeiten seit 1998 in einem neuen Standort in Dresden zusammengelegt und entwickelt ein neues laseroptisches Messsystem.
60. Übersicht über die von Deutschland gelieferten Prognosen:
[. . .] (*)
61. Nach Angaben Deutschlands wurde 1999 ein ausgewogenes Betriebsergebnis erzielt und werden ab 2000 mit positiven Ergebnissen gerechnet. Die Kommission hat die konsolidierten Zahlen von 1999 noch nicht erhalten und kann folglich nicht überprüfen, ob tatsächlich ein ausgewogenes Ergebnis erzielt wurde.
62. Nach Einschätzung der Kommission bestehen Zweifel, ob die von Deutschland beschriebenen Umstrukturierungsmaßnahmen ausreichen, um als ein tragfähiges Umstrukturierungsprogramm im Sinne der Leitlinien bezeichnet werden zu können oder um die in Aussicht gestellten Ergebnisse zu erreichen. Die Kommission kann anhand der wenigen Informationen nicht beurteilen, ob die vorerwähnten Zahlen realistisch sind und ob die MMED ihre anfänglichen finanziellen Schwierigkeiten bereits überwunden hat.

⁽¹⁴⁾ ABl. C 368 vom 23.12.1984, S. 12, und ABl. C 288 vom 9.10.1999.

⁽¹⁵⁾ Siehe auch Fußnote 10 der Leitlinien für staatliche Beihilfen zur Rettung und Umstrukturierung von Unternehmen in Schwierigkeiten vom 9. Juli 1999 (AbI. C 288 vom 9.10.1999).

⁽¹⁶⁾ In Ziffer 7.5 der Leitlinien für staatliche Beihilfen zur Rettung und Umstrukturierung von Unternehmen in Schwierigkeiten vom 9.7.1999 heißt es: „Alle Rettungs- und Umstrukturierungsbeihilfen, die ohne Genehmigung der Kommission und somit in Widerspruch zu Artikel 88 Absatz 3 EG-Vertrag gewährt werden, wird die Kommission wie folgt auf ihre Vereinbarkeit mit dem Gemeinsamen Markt hin prüfen: Auf Grundlage der vorliegenden Leitlinien, wenn die Beihilfe oder ein Teil der Beihilfe nach Veröffentlichung der Leitlinien im *Amtsblatt der Europäischen Gemeinschaften* gewährt worden ist . . .“, (AbI. C 288 vom 9.10.1999).

(*) Betriebsgeheimnis.

2. Keine unzumutbaren Wettbewerbsverfälschungen

63. Zur Umstrukturierung müssen Maßnahmen gehören, um nachteilige Auswirkungen auf Konkurrenten nach Möglichkeit auszugleichen. Die Beihilfen würden sonst dem gemeinsamen Interesse zuwiderlaufen und könnten nicht gemäß Artikel 87 Absatz 3 Buchstabe c) EG-Vertrag freigestellt werden. Zeigt eine objektive Beurteilung der Nachfrage- und Angebotsbedingungen, dass keine strukturellen Überkapazitäten auf dem relevanten Markt bestehen, auf dem der Beihilfeempfänger tätig ist, so ist eine Reduzierung der Kapazität überflüssig. Bei der Frage, wie sich der Fortbestand der MMED am Markt und auf die Wettbewerber auswirkt, sind das Produktionsvolumen des Unternehmens und die Tatsache zu berücksichtigen, dass die Beihilfe in einem Fördergebiet nach Artikel 87 Absatz 3 Buchstabe a) EG-Vertrag gewährt wird.
64. Obwohl über die Kapazitätsauslastung der letzten Jahre auf diesem Markt keine Daten vorliegen, vertritt Deutschland die Auffassung, dass die Märkte für Dicken- und Rauheitsmesssysteme wegen der neuen Qualitätsanforderungen in der Stahl- und in der Aluminiumindustrie wachsen werden. Gleichzeitig wird aber angenommen, dass der Markt für die Füllstandsmessung in den kommenden Jahren schrumpfen wird.
65. Nach den der Kommission vorliegenden Informationen liegen gewisse Hinweise für Überkapazitäten auf dem Markt, auf dem die MMED tätig ist, vor. Einige Wettbewerber sind sich darin einig, dass sich die Wirtschaftstätigkeit im Bereich der Messgeräte weltweit verringert hat. Trotz eines beachtlichen Aufschwungs des Marktes für Messsysteme seit 1993 scheint zur Deckung der gegenwärtigen Nachfrage nicht die gesamte bestehende Produktionskapazität benötigt zu werden. Die Kommission trägt außerdem der Tatsache Rechnung, dass das MMED-Geschäft wesentlich durch die Tätigkeit der Stahlindustrie beeinflusst wird, die 70 % der MMED-Kunden ausmacht und unter chronischen Überkapazitäten leidet. Aus diesem Grunde sollte eine Kapazitätsheraufsetzung während der Dauer der Umstrukturierung vermieden werden.
66. Deutschland hat keine Angaben über die Produktionskapazität der MMED unterbreitet. Die Auffanggesellschaft hat nur drei der Geschäftsbereiche der früheren NMED übernommen und insbesondere die automatischen Testeinrichtungen, die radiometrische Medizin- und Labormesstechnik sowie die Bestückung von Platinen aufgegeben. Diese Bereiche haben allerdings nichts mit den relevanten Produktmärkten der MMED, d. h. mit Messsystemen für die Stahl- und die Aluminiumindustrie sowie laseroptischen Messsystemen, zu tun. In dem ersten Markt erweiterte die MMED ihre Marktanteile, so dass eine Kapazitätssteigerung nicht ausgeschlossen ist. In Hinsicht auf den zweiten Markt hat Deutschland weder Angaben betreffend MMED's Produktion übermittelt, noch der Kommission mitgeteilt, ob die Firma in diesem Markt bereits tätig ist.
67. Die Kommission ist der Meinung, dass die von Deutschland vorgelegten Angaben sowohl über den Markt als auch über die Produktion des Unternehmens nicht ausreichend sind und zur Folge haben, dass sie sich nicht zu diesem Punkt äußern kann.

3. Verhältnismäßigkeit der Beihilfe zu den Kosten und zum Nutzen der Umstrukturierung

68. Die Beihilfen müssen sich auf das für die Umstrukturierung notwendige Mindestmaß beschränken und in einem Verhältnis zu den gesamten Umstrukturierungskosten stehen. Außerdem muss der Beihilfeempfänger einen erheblichen Beitrag zu den Umstrukturierungskosten leisten. Im Übrigen müssen die Beihilfen in einer solchen Form gewährt werden, dass dem Unternehmen keine überschüssige Liquidität zufließt, die es zu einem aggressiven und marktverzerrenden Verhalten in Geschäftsbereichen verwenden könnte, die von dem Umstrukturierungsprozess nicht betroffen sind.
69. Im Falle der MMED wirken sich sämtliche Beihilfen auf die Liquidität des Unternehmens aus. Die der MMED gewährte Liquidität beläuft sich auf 2,669 Mio. DEM. Nur das Darlehen der Stadtsparkasse Dresden im Rahmen der Maßnahme D wurde in zwei Tranchen gewährt. Nach den vorliegenden Informationen ist keine der übrigen Beihilfemaßnahmen in Tranchen zerlegt worden, die ihre wettbewerbsverzerrende Wirkung hätte ausgleichen können.
70. Für die Umstrukturierung der MMED werden Kosten in Höhe von insgesamt 4,436 Mio. DEM veranschlagt. Nach Angaben der deutschen Behörden trägt der Investor zur gegenwärtigen Umstrukturierung wie folgt bei:
- Ein von der Stadtsparkasse Dresden gewährtes und von Herrn Riegel persönlich verbürgtes Darlehen von 1 Mio. DEM.
 - Ein Cash-Betrag von 0,1 Mio. DEM.
 - Cash flow in Höhe von 0,667 Mio. DEM als Beitrag des Unternehmens. Die Kommission hat allerdings keine Erklärungen zu der Art und Weise erhalten, wie und innerhalb welcher Zeit dieses Cash flow entstehen soll. Die Kommission bezweifelt, dass diese intern erzeugten Finanzmaßnahmen als Teil des Investorbeitrags angesehen werden können, da sie direkt oder indirekt weitgehend öffentlichen Interventionen zugunsten der MED, NMED und schließlich MMED zuzuschreiben sind: Sollte ein Unternehmen, das Beihilfen empfängt, in der Lage sein, während der Umstrukturierung überschüssiges Cash flow zu erzeugen, so stellt sich die Frage, ob der Beihilfebetrag nicht über das für die Umstrukturierung benötigte Maß hinausgeht.
71. Die Kommission kann also derzeit nicht mit Bestimmtheit sagen, ob sich die Beihilfen auf das für die Umstrukturierung notwendige Mindestmaß beschränken und ob sie in einem Verhältnis zu den gesamten Umstrukturierungskosten stehen.

4. Vollständige Durchführung des Umstrukturierungsplans

72. Ein Unternehmen, das Umstrukturierungsbeihilfen erhält, muss den der Kommission vorgelegten und von ihr genehmigten Umstrukturierungsplan vollständig durchführen. Da die Beschreibung der Umstrukturierungsmaßnahmen durch die deutschen Behörden als nicht hinreichend detailliert erscheinen, um einen Umstrukturierungsplan erkennen zu lassen, ist die Kommission nicht davon überzeugt, dass dieses Kriterium der Leitlinien erfüllt ist.

IV. SCHLUSS

73. Die Kommission hat beschlossen, wegen der Beihilfen zugunsten der MMED das Verfahren nach Artikel 88 Absatz 2 EG-Vertrag in Verbindung mit Artikel 6 und 16 der Verordnung (EG) Nr. 659/1999 des Rates zu eröffnen.
74. Wegen der vorstehenden Erwägungen fordert die Kommission Deutschland aufgrund von Artikel 10 Absatz 3 der Verordnung (EG) Nr. 659/1999 des Rates auf, innerhalb eines Monats nach Eingang dieses Schreibens alle für die Beurteilung der Beihilfen sachdienlichen Unterlagen, Angaben und Daten zu übermitteln, und zwar insbesondere:
- a) zu den Umständen, die zur Gründung der MMED geführt haben, und zum anschließenden Erwerb durch Herrn Riegel;
 - b) zum Verbleib der Geschäftsbereiche, die die MMED nicht von der früheren NMED übernommen hat;
 - c) zu Art und Umfang der Beziehungen der MMED zur früheren MESAcon Gesellschaft für Messtechnik mbH Dortmund;
 - d) zu allen an MMED gewährten staatlichen Beihilfen unter Angabe von Zweck, Rechtsgrundlage, Datum deren Gewährung sowie gewährende Stelle;
 - e) dazu, dass die MMED zum Zeitpunkt der Beihilfegewährung bzw. anschließend trotz ihrer Beziehungen zur MESAcon Gesellschaft für Messtechnik mbH Dortmund, LDV-Systeme und TSI Inc. als ein KMU angesehen werden konnte;
- f) zum Umstrukturierungsplan der MMED, insbesondere: genauer Zeitplan, Beschreibung der bereits durchgeführten Umstrukturierungsmaßnahmen und deren Kosten sowie derjenigen Umstrukturierungsmaßnahmen, die noch nicht durchgeführt worden sind, und ihre Kosten;
 - g) zur konsolidierten Bilanz sowie zur Gewinn- und Verlustrechnung für 1999;
 - h) zur Produktionskapazität der MMED und dazu, dass während der Umstrukturierung keine neuen Kapazitäten geschaffen werden;
 - i) dazu, dass sich die Beihilfe auf das für die Umstrukturierung notwendige Mindestmaß beschränkt und nicht für die Finanzierung neuer Investitionen, die durch die Umstrukturierung nicht erforderlich sind, bestimmt ist.
75. Anderenfalls wird die Kommission eine Entscheidung auf der Grundlage der ihr vorliegenden Elemente annehmen. Sie bittet ihre Behörden; dem etwaigen Empfänger der Beihilfe unmittelbar eine Kopie dieses Schreibens zuzuleiten.
76. Die Kommission erinnert Deutschland an die Sperrwirkung des Artikels 88 Absatz 3 EG-Vertrag und verweist auf Artikel 14 der Verordnung (EG) Nr. 659/1999 des Rates, wonach alle rechtswidrigen Beihilfen vom Empfänger zurückgefordert werden können."
-

STEUNMAATREGELEN VAN DE STATEN

Uitnodiging overeenkomstig artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag opmerkingen te maken betreffende de drie volgende, niet aangemelde steunregelingen: C 58/2000 (ex NN 81/2000) — Fiscale steunmaatregelen in de vorm van een vrijstelling van de vennootschapsbelasting voor bepaalde nieuw opgerichte ondernemingen in de provincie Álava (Spanje); C 59/2000 (ex NN 82/2000) — Fiscale steunmaatregelen in de vorm van een vrijstelling van de vennootschapsbelasting voor bepaalde nieuw opgerichte ondernemingen in de provincie Guipúzcoa (Spanje); C 60/2000 (ex NN 83/2000) — Fiscale steunmaatregelen in de vorm van een vrijstelling van de vennootschapsbelasting voor bepaalde nieuw opgerichte ondernemingen in de provincie Vizcaya (Spanje)

(2001/C 37/07)

(Voor de EER relevante tekst)

De Commissie heeft de Spaanse autoriteiten bij schrijven van 28 november 2000, dat na deze samenvatting in de authentieke taal is weergegeven, in kennis gesteld van haar besluit tot inleiding van de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag ten aanzien van bovengenoemde maatregelen.

Belanghebbenden kunnen hun opmerkingen over de betrokken steun maken door deze binnen één maand vanaf de datum van deze bekendmaking te zenden aan:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Concurrentie
Directoraat Overheidssteun I
Wetstraat 200
B-1049 Brussel
Fax (32-2) 296 98 15.

Deze opmerkingen zullen ter kennis van de Spaanse autoriteiten worden gebracht. Een belanghebbende die opmerkingen maakt, kan, met opgave van redenen, schriftelijk verzoeken om vertrouwelijke behandeling van zijn identiteit.

SAMENVATTING

1. C 58/2000 (ex NN 81/2000)

Lidstaat: Spanje (Provincie Álava)

Nummer van de steunmaatregel: C 58/2000 (ex NN 81/2000)

Benaming: Fiscale steunmaatregelen in de vorm van een vrijstelling vermindering van de vennootschapsbelasting voor bepaalde van nieuw opgerichte ondernemingen in de provincie Álava

Doelstelling: Stimuleren van de oprichting en het opstarten van bepaalde nieuwe ondernemingen

Begunstigden: Nieuwe ondernemingen met een gestort kapitaal van meer dan 20 miljoen ESP (120 202 EUR), die meer dan 80 miljoen ESP (480 810 EUR) investeren en meer dan 10 banen scheppen

Rechtsgrond: Territorio Histórico de Álava: artículo 14 de la Norma Foral nº 18/1993 de 5 de julio, de medidas fiscales urgentes de apoyo a la inversión e impulso de la actividad económica

Begrotingsmiddelen: Onbekend

Steunintensiteit of steunbedrag: Vrijstelling van vennootschapsbelasting gedurende tien opeenvolgende belastingjaren

Vorm van de steun: Vrijstelling vennootschapsbelasting

Looptijd: Tot eind 1994

Voorstel: Inleiden formele onderzoeksprocedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag

2. C 59/2000 (ex NN 82/2000)

Lidstaat: Spanje (Provincie Guipúzcoa)

Nummer van de steunmaatregel: C 59/2000 (ex NN 82/2000)

Benaming: Fiscale steunmaatregelen in de vorm van een vrijstelling van de vennootschapsbelasting voor bepaalde nieuw opgerichte ondernemingen in de provincie Guipúzcoa

Doelstelling: Stimuleren van de oprichting en het opstarten van bepaalde nieuwe ondernemingen

Begunstigden: Nieuwe ondernemingen met een gestort kapitaal van meer dan 20 miljoen ESP (120 202 EUR), die meer dan 80 miljoen ESP (480 810 EUR) investeren en meer dan 10 banen scheppen

Rechtsgrond: Territorio Histórico de Guipúzcoa: artículo 14 de la Norma Foral nº 11/1993 de 26 de junio, de medidas fiscales urgentes de apoyo a la inversión e impulso de la actividad económica

Begrotingsmiddelen: Onbekend

Steunintensiteit of steunbedrag: Vrijstelling van vennootschapsbelasting gedurende tien opeenvolgende belastingjaren

Vorm van de steun: Vrijstelling vennootschapsbelasting

Looptijd: Tot eind 1994

Voorstel: Inleiden formele onderzoeksprocedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag

3. C 60/2000 (ex NN 83/2000)

Lidstaat: Spanje (Provincie Vizcaya)

Nummer van de steunmaatregel: C 60/2000 (ex NN 83/2000)

Benaming: Fiscale steunmaatregelen in de vorm van een vrijstelling van de vennootschapsbelasting voor bepaalde nieuw opgerichte ondernemingen in de provincie Vizcaya

Doelstelling: Stimuleren van de oprichting en het opstarten van bepaalde nieuwe ondernemingen

Begunstigden: Nieuwe ondernemingen met een gestort kapitaal van meer dan 20 miljoen ESP (120 202 EUR), die meer dan 80 miljoen ESP (480 810 EUR) investeren en meer dan 10 banen scheppen

Rechtsgrond: Territorio Histórico de Vizcaya: artículo 14 de la Norma Foral nº 5/1993 de 24 de junio, de medidas fiscales urgentes de apoyo a la inversión e impulso de la actividad económica

Begrotingsmiddelen: Onbekend

Steunintensiteit of steunbedrag: Vrijstelling van vennootschapsbelasting gedurende tien opeenvolgende belastingjaren

Vorm van de steun: Vrijstelling vennootschapsbelasting

Looptijd: Tot eind 1994

Voorstel: Inleiden formele onderzoeksprocedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag

4. BEOORDELING VAN DE STEUN

4.1. De maatregelen vormen overheidssteun in de zin van artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag

De maatregelen zijn bijna identiek in deze drie provincies. De steun bestaat in de vrijstelling van vennootschapsbelasting en voldoet cumulatief aan de vier criteria uit artikel 87 van het EG-Verdrag. De vrijstelling van de vennootschapsbelasting is inzonderheid specifiek of selectief omdat zij bepaalde onder-

nemingen begunstigt. De voorwaarden voor toekenning van de steun sluiten meer bepaald uit dat de maatregel ten goede zou komen aan ondernemingen die vóór 1994 zijn opgericht, minder dan 80 miljoen ESP (480 810 EUR) investeren, minder dan tien banen creëren en geen vennootschappen zijn waarvan het gestort kapitaal meer dan 20 miljoen ESP (120 202 EUR) bedraagt. Bovendien wordt deze fiscale steunmaatregel niet gerechtvaardigd door de aard of het opzet van het stelsel, maar door het nagestreefde doel: het bevorderen van de oprichting en het opstarten van bepaalde nieuwe ondernemingen.

4.2. De niet-nakoming van de aanmeldingsverplichting uit artikel 88, lid 3, van het EG-Verdrag

Aangezien de maatregelen niet onder de minimis-regel vallen, is de voorafgaande aanmelding ervan verplicht op grond van artikel 88, lid 3, van het EG-Verdrag. De Spaanse autoriteiten hebben evenwel verzuimd die verplichting na te komen. Derhalve kan deze steun als onrechtmatig worden beschouwd.

4.3. De beoordeling van de verenigbaarheid van de vrijstelling van de vennootschapsbelasting

4.3.1. Repercussies in de verschillende sectoren

Omdat voor de belastingvrijstelling die aan de betrokken ondernemingen wordt toegekend, geen sectorale beperkingen gelden, kan zij worden toegekend aan bedrijven waarvoor communautaire sectorale regels van kracht zijn, zoals deze welke gelden voor de productie, de verwerking en het op de markt brengen van de landbouwproducten uit bijlage I bij het Verdrag, voor de visserij, de steenkoolindustrie, de ijzer- en staalindustrie, het vervoer, de scheepsbouw, de sector synthetische vezels en de automobiellindustrie. In de regionale wetgeving waardoor de betrokken belastingvermindering werd ingevoerd, is niet voorzien in de naleving van deze specifieke communautaire voorschriften. Het is dus mogelijk dat met deze fiscale steunmaatregelen in de vorm van een vrijstelling van de vennootschapsbelasting de communautaire sectorale regels worden overtreden. Onder deze omstandigheden rijst twijfel ten aanzien van de verenigbaarheid van genoemde steunmaatregelen ingeval de begunstigde behoort tot een sector die onderworpen is aan specifieke communautaire voorschriften.

4.3.2. De voorschriften inzake regionale steun

Volgens de punten 4.15 tot 4.17 van de richtsnoeren inzake regionale steunmaatregelen⁽¹⁾ is exploitatiesteun in beginsel verboden. Bij uitzondering kan dergelijke steun evenwel worden toegestaan, hetzij in de regio's die onder de afwijking van artikel 87, lid 3, onder a), van het EG-Verdrag vallen voorzover deze regio's aan bepaalde voorwaarden voldoen, hetzij in ultraperifere regio's of in regio's met een geringe bevolkingsdichtheid wanneer de steun bedoeld is als compensatie voor de extra transportkosten. De steunmaatregelen noch de regio's voldoen aan één van deze beide voorwaarden. Bovendien komen de drie provincies niet in aanmerking voor de afwijking uit artikel 87, lid 3, onder a), van het EG-Verdrag. In dit opzicht dient erop te worden gewezen dat de Commissie in haar beschikking van 11 april 2000 houdende goedkeuring van de regionale-steunkaart van Spanje voor de periode 2000-2006, van oordeel was dat

⁽¹⁾ PB C 74 van 10.3.1998.

deze drie provincies geen regio's zijn waar overheidssteun op grond van de afwijking uit artikel 87, lid 3, onder a), van het EG-Verdrag verenigbaar kan worden verklaard met de gemeenschappelijke markt; de levensstandaard is er immers niet abnormaal laag was en evenmin heerst er een ernstig gebrek aan werkgelegenheid. Wel werd vastgesteld dat deze drie provincies regio's waren waar overheidssteun verenigbaar met de gemeenschappelijke markt kon worden geacht op grond van de afwijking uit artikel 87, lid 3, onder c), van het EG-Verdrag. Onder deze omstandigheden dient dus te worden geconcludeerd dat twijfel rijst ten aanzien van de verenigbaarheid van de fiscale steunmaatregelen in het licht van de richtsnoeren inzake regionale steunmaatregelen.

4.3.3. Conclusie

Concluderend, bestaat er dus twijfel ten aanzien van de verenigbaarheid van de betrokken fiscale steunmaatregelen met de gemeenschappelijke markt op grond van de afwijkingen uit artikel 87, lid 2, en artikel 87, lid 3, van het EG-Verdrag. De maatregelen kunnen immers niet worden beschouwd als steunmaatregelen van sociale aard in de zin van artikel 87, lid 2, onder a), noch zijn zij bestemd tot herstel van de schade veroorzaakt door natuurrampen of andere buitengewone gebeurtenissen als bedoeld in artikel 87, lid 2, onder b). Evenmin vallen zij onder de bepalingen van artikel 87, lid 2, onder c), betreffende bepaalde streken van de Bondsrepubliek Duitsland. Wat betreft de overige uitzonderingen uit artikel 87, lid 3, — naast de reeds genoemde uit artikel 87, lid 3, onder a) en c) —, deze fiscale steunmaatregelen zijn niet gericht op de bevordering van de verwezenlijking van een belangrijk project van gemeenschappelijk Europees belang, noch op de opheffing van een ernstige verstoring in de economie van een lidstaat als bedoeld in artikel 87, lid 3, onder b). Zij vallen evenmin onder de toepassing van de overige bepalingen van artikel 87, lid 3, onder c), betreffende steunmaatregelen om de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid te vergemakkelijken, omdat zij geen enkele specificiteit vertonen ten aanzien van de activiteiten van de begunstigde ondernemingen. Tenslotte heeft de steun evenmin ten doel de cultuur en de instandhouding van het culturele erfgoed te bevorderen in de zin van artikel 87, lid 3, onder d).

In het licht van het bovenstaande heeft de Commissie besloten de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag in te leiden ten aanzien van de drie regelingen voor fiscale steun in de vorm van een vrijstelling van de vennootschapsbelasting.

Overeenkomstig artikel 14 van Verordening (EEG) nr. 659/1999 van de Raad kan alle onrechtmatige steun van de begunstigde worden teruggevorderd.

TEKST VAN DE BRIEF

„Por la presente, la Comisión tiene el honor de comunicar a las autoridades españolas que, tras haber examinado la información de que dispone, ha decidido incoar el procedimiento previsto en el apartado 2 del artículo 88 del Tratado CE.

PROCEDIMIENTO

Gracias fundamentalmente a la información transmitida por las autoridades españolas con motivo de la demanda interpuesta

por una empresa competidora, así como a los datos comunicados en la propia demanda, la Comisión tuvo la confirmación de la existencia de ayudas fiscales en la provincia de Álava, en forma de una exención del impuesto sobre sociedades a empresas de nueva creación. Según el demandante, la empresa Depósitos Tubos Reunidos Lentz TR Lentz, SA (en lo sucesivo denominada «Detursa») implantada en Lantarón (provincia de Álava), se beneficia, entre otras ayudas, de la exención fiscal del impuesto sobre sociedades durante diez años. Mediante una certificación con fecha de 1 de marzo de 2000, las autoridades provinciales de Álava confirmaron que la citada empresa es beneficiaria de la exención fiscal prevista por el artículo 14 de la Norma Foral nº 18/1993 de 5 de julio. Además, certificaron que la empresa Detursa, al no tener beneficios, no ha podido disfrutar de la mencionada exención hasta el 1 de marzo de 2000.

Por otra parte, la Comisión pudo comprobar la existencia de medidas similares en la provincia de Guipúzcoa y en la provincia de Vizcaya, provincias que gozan de la misma autonomía fiscal que la provincia de Álava.

En los términos del punto 37 de su Comunicación relativa a la aplicación de las normas sobre ayudas estatales a las medidas relacionadas con la fiscalidad directa de las empresas⁽²⁾ y tomando como base las orientaciones definidas en la misma, la Comisión procede a examinar las ayudas fiscales que se hayan concedido ilegalmente en los Estados miembros. Entre los regímenes de ayudas fiscales no notificadas a la Comisión con arreglo a las disposiciones del apartado 3 del artículo 88 del Tratado CE, se encuentran los tres regímenes de ayudas fiscales mencionados.

La Comisión constata que estos tres regímenes de ayudas fiscales fueron creados por el artículo 14 de cada una de las normas forales siguientes: la Norma Foral nº 18/1993 de 5 de julio de Álava⁽³⁾, la Norma Foral nº 11/1993 de 26 de junio de Guipúzcoa⁽⁴⁾ y la Norma Foral nº 5/1993 de 24 de junio de Vizcaya⁽⁵⁾. El texto de los citados artículos 14 es el siguiente⁽⁶⁾:

- «1. Estarán exentas de impuesto sobre sociedades durante un período de 10 ejercicios fiscales computados desde el ejercicio en que se constituyan, éste inclusive, las sociedades que se creen entre la entrada en vigor de esta Norma Foral y el 31 de diciembre de 1994, siempre que se cumplan los requisitos establecidos en el apartado siguiente.
2. Serán requisitos para poder gozar de la exención prevista en este artículo:
 - a) Que se constituyan con un capital mínimo de 20 millones de pesetas españolas, totalmente desembolsado.

⁽²⁾ DO C 384 de 10.12.1998.

⁽³⁾ Territorio Histórico de Álava: Norma Foral nº 18/1993 de 5 de julio, de medidas fiscales urgentes de apoyo a la inversión e impulso de la actividad económica.

⁽⁴⁾ Territorio Histórico de Guipúzcoa: Norma Foral nº 11/1993 de 26 de junio, de medidas fiscales urgentes de apoyo a la inversión e impulso de la actividad económica.

⁽⁵⁾ Territorio Histórico de Vizcaya: Norma Foral nº 5/1993 de 24 de junio, de medidas urgentes de apoyo a la inversión e impulso de la actividad económica.

⁽⁶⁾ En el presente texto sólo se recogen las partes necesarias para la valoración de la ayuda.

[...]

- f) Que realicen inversiones entre la fecha de la constitución de la sociedad y el 31 de diciembre de 1995 por un importe mínimo de 80 millones de pesetas españolas, debiendo realizarse todas las inversiones en bienes afectos a la actividad que no sean objeto de arrendamiento o cesión a terceros para su uso.
- g) Que impliquen la creación de un mínimo de 10 puestos de trabajo dentro de los seis meses siguientes a su constitución y mantengan en ese número el promedio anual de plantilla duante el período de la exención.

[...]

- i) Que dispongan de un plan de actuación empresarial que abarque un período mínimo de cinco años. [...].

3. [...]

4. [...]

5. [...]

6. Lo dispuesto en este artículo es incompatible con cualquier otro beneficio tributario.

7. El régimen de exención transitorio será solicitado al Departamento de Hacienda y Finanzas de la Diputación Foral [...], el cual, tras la verificación del cumplimiento de los requisitos inicialmente exigidos, comunicará a la sociedad solicitante, en su caso, su autorización provisional, que deberá ser adoptada por Acuerdo del Consejo de Diputados [...].».

DESCRIPCIÓN DETALLADA DE LAS AYUDAS FISCALES EN CUESTIÓN

La Comisión constata que el objetivo de la ayuda en cuestión sería impulsar la actividad económica mediante incentivos fiscales coyunturales a la creación de nuevas empresas. Efectivamente, la ayuda está dirigida a la categoría específica de algunas empresas de nueva creación, reservándoles una exención del impuesto sobre sociedades durante un período de diez años.

La Comisión observa que el objeto de las ayudas fiscales en cuestión lo constituye la base imponible positiva del impuesto sobre sociedades, derivada del ejercicio de las actividades económicas de algunas empresas, antes de la compensación de las bases imponibles negativas de los ejercicios anteriores. En este caso, los beneficiarios serán las sociedades que, por una parte, iniciaron su actividad comercial después de la fecha de entrada en vigor de las normas forales mencionadas y, por otra, han invertido en activos fijos materiales un importe mínimo de 80 millones de pesetas españolas (480 810 euros) y generado al menos 10 puestos de trabajo. Además, la Comisión pone de relieve que las empresas beneficiarias deberán: tener un plan de actuación empresarial que abarque un período mínimo de cinco años y emprender su actividad con un capital mínimo desembolsado de 20 millones de pesetas españolas (120 202 euros). En cuanto al plazo de que disponen para beneficiarse de la exención, corresponde al período de diez años computados a partir del ejercicio en que se constituya la empresa.

La Comisión constata que la ayuda fiscal en cuestión no está destinada a empresas que realicen determinadas actividades o que pertenezcan a determinados sectores ya que puede acogerse a la ayuda cualquier actividad o sector. Aparte de a las empresas de nueva creación, tampoco está destinada a determinadas categorías de empresas, por ejemplo las pequeñas y medianas empresas, ya que puede acogerse a ella cualquier empresa, siempre que satisfaga las condiciones mencionadas anteriormente.

La Comisión pone de relieve el carácter transitorio de las ayudas fiscales en cuestión ya que sólo podrán concederse a las nuevas empresas creadas durante un período limitado de tiempo que termina a finales de 1994. En cuanto a su acumulación con otras ayudas, se dice de manera explícita que las ayudas fiscales en cuestión son incompatibles con cualquier otro beneficio tributario motivado por la inversión mínima o la creación mínima de puestos de trabajo. Por lo demás, se desconoce el presupuesto de pérdidas por ingresos fiscales ya que debería fijarse anualmente en las leyes presupuestarias.

Valoración de las ayudas en cuestión

1. El carácter de ayuda estatal según el apartado 1 del artículo 87 del Tratado CE

La Comisión recuerda que, para la aplicación de las normas comunitarias en materia de ayudas estatales, el carácter fiscal de las medidas en cuestión es indiferente puesto que el artículo 87 se aplica a las medidas de ayuda «bajo cualquier forma». No obstante, la Comisión pone de relieve que para calificarse de ayuda, las medidas en cuestión deben satisfacer acumulativamente los cuatro criterios que define el artículo 87 y que se exponen a continuación.

En primer lugar, la Comisión señala que la exención del impuesto sobre sociedades procura a sus beneficiarios una ventaja que reduce las cargas que gravan normalmente su presupuesto, por medio de una exención de la cuota tributaria.

En segundo lugar, la Comisión estima que la citada exención del impuesto sobre sociedades implica una pérdida de ingresos fiscales y equivale, por tanto, al consumo de recursos públicos en forma de gastos fiscales.

En tercer lugar, la Comisión considera que la citada exención del impuesto sobre sociedades afecta a la competencia y a los intercambios comerciales entre Estados miembros. En efecto, dado que los beneficiarios ejercen actividades económicas que pueden ser objeto de intercambios comerciales entre los Estados miembros, la ayuda refuerza la posición de las empresas beneficiarias con relación a otras empresas competidoras en el comercio intracomunitario, por lo que influye en el mismo. Además, las empresas beneficiarias ven mejorada su rentabilidad por el aumento de su resultado neto (beneficios después de impuestos). De esta manera, están en condiciones de competir con las empresas excluidas del beneficio de dichas ayudas fiscales.

Por lo demás, la Comisión opina que la exención del impuesto sobre sociedades en cuestión es específica o selectiva en el sentido de que favorece a algunas empresas. En efecto, las condiciones para la concesión de las ayudas excluyen concretamente del beneficio de las mismas a las empresas creadas antes de la fecha de entrada en vigor de las citadas Normas

Forales o después del 31 de diciembre de 1994, cuyas inversiones sean inferiores al umbral de 80 millones de pesetas españolas (480 810 euros), que no sean sociedades con un capital desembolsado que supere los 20 millones de pesetas españolas (120 202 euros) y que creen menos de 10 puestos de trabajo. A este respecto, la Comisión recuerda que, según el cuarto. Informe sobre las empresas en Europa (7), en 1987, el número de empresas en la Unión Europea con menos de 10 trabajadores asalariados o sin trabajadores asalariados era de 14,629 millones, es decir, el 87,72 % (8) del total. En el caso de España, este porcentaje era aún más elevado, aproximadamente del 95,11 % (9). Es muy probable que estos porcentajes sean aún más elevados en el caso de nuevas empresas ya que habitualmente una empresa comienza con unos efectivos que van aumentando a medida que la empresa se consolida y alcanza su velocidad de crucero. Por consiguiente, parece que una de las condiciones establecidas para beneficiarse de las ayudas comporta, por sí sola, la exclusión de la mayoría de las empresas del beneficio de las mismas.

Hay que precisar que la presente identificación de los elementos mencionados de una especificidad material no excluye la existencia de otras características susceptibles de hacer específicas las medidas fiscales en cuestión, por ejemplo, su especificidad regional.

Además, la Comisión considera que esta ayuda fiscal no está justificada por la naturaleza o la economía del sistema. En efecto, según las normas forales en cuestión, el objetivo manifestado es impulsar la economía de estas provincias, que atravesaban en aquel momento una grave crisis económica. El objetivo no es consecuencia, por tanto, de exigencias fiscales primarias sino de la política económica externa a los regímenes fiscales en cuestión. Este carácter externo a dichos regímenes fiscales queda reforzado por el carácter transitorio de las medidas fiscales.

En conclusión, la Comisión considera, a título de evaluación preliminar de conformidad con el artículo 6 del Reglamento (CE) n° 656/1999 (10), que la exención del impuesto sobre sociedades mencionada tiene carácter de ayuda estatal según lo dispuesto en el apartado 1 del artículo 87 del Tratado CE y en el apartado 1 del artículo 61 del Acuerdo EEE ya que se trata de una ayuda concedida por el Estado, con recursos estatales, que favorece a algunas empresas, falsea la competencia y afecta a los intercambios comerciales entre los Estados miembros.

2. Incumplimiento de la obligación de notificación del apartado 3 del artículo 88 del Tratado CE

Habida cuenta de que las tres Normas Forales mencionadas no disponen la concesión de la exención del impuesto sobre sociedades en cuestión respetando las condiciones (11) para las

(7) Cuarto Informe sobre las empresas en Europa (Eurostat).

(8) Elaborado a partir de los datos del cuadro de la página 27 del citado Informe.

(9) Elaborado a partir de los datos del cuadro de la página 152 del citado Informe.

(10) Reglamento (CE) n° 659/1999 del Consejo, de 22 de marzo de 1999, por el que se establecen disposiciones de aplicación del artículo 93 del Tratado CE (DO L 83 de 27.3.1999).

(11) Véase la Comunicación de la Comisión relativa a las ayudas *de minimis* publicada en el DO C 68 de 6.3.1996.

ayudas *de minimis*, la Comisión estima que estas ayudas no pueden considerarse como ayudas sujetas a la norma *de minimis*.

La Comisión indica que las ayudas estatales que no se rigen por la norma *de minimis* están sujetas a la obligación de notificación previa establecida en el apartado 3 del artículo 88 del Tratado CE y en el apartado 3 del artículo 62 del Acuerdo EEE. Sin embargo, las autoridades españolas no han respetado esta obligación, razón por la que la Comisión opina que, en esta fase, estas ayudas pueden considerarse ilegales. La Comisión lamenta a este respecto el incumplimiento de las autoridades españolas de su obligación de notificación previa de las ayudas en cuestión.

3. Evaluación de la compatibilidad de la exención del impuesto sobre sociedades

Aunque la Comisión constata que las ayudas fiscales mencionadas son concedidas con la condición de la realización de una inversión mínima o de la creación de un número mínimo de empleos, los regímenes fiscales en cuestión no garantizan el cumplimiento de las reglas comunitarias en materia de ayudas estatales de finalidad regional. En particular, no satisfacen los criterios establecidos en la nota a pie de página 46 del anexo I de las Directrices de las ayudas estatales de finalidad regional (DO C 74 de 10.3.1998) donde se indica que «Las ayudas fiscales pueden considerarse ayudas a la inversión cuando ésta constituye su base imponible. Además, cualquier ayuda fiscal puede entrar en esta categoría si su importe alcanza un límite expresado en porcentaje de la inversión. Cuando la concesión de una ayuda fiscal se escalona a lo largo de varios años, el saldo restante a finales de un año puede trasladarse al año siguiente y aumentarse de acuerdo con el tipo de referencia». No respetan tampoco los límites regionales establecidos en el mapa español de ayudas con finalidad regional en vigor en la época. Por tanto, en esta fase, no tienen carácter de ayudas a la inversión o de ayudas al empleo.

En cambio, la Comisión considera que, en esta fase, estas ayudas fiscales tienen carácter de ayudas de funcionamiento. En efecto, su objeto es liberar a una empresa de los costes que ella misma habría debido normalmente sufragar con motivo de su gestión corriente o de sus actividades normales. Gracias a esta disminución de los gastos corrientes, las empresas beneficiarias mejorarán su rentabilidad debido al aumento de su resultado neto (beneficios después de impuestos). Procede, por tanto, examinar las ayudas fiscales en cuestión a la luz de las excepciones previstas en los apartados 2 y 3 del artículo 87 eventualmente aplicables a las ayudas de funcionamiento en cuestión.

Las ayudas de funcionamiento en cuestión a la luz de las excepciones regionales previstas en las letras a) y c) del apartado 3 del artículo 87

La Comisión recuerda que en los puntos 4.15 al 4.17 de las Directrices sobre las ayudas estatales de finalidad regional (12), se establece que las ayudas de funcionamiento, en principio, están prohibidas. No obstante, pueden concederse excepcionalmente, bien sea en las regiones acogidas a la excepción de la letra a) del apartado 3 del artículo 87 del Tratado CE, siempre que cumplan ciertas condiciones, o bien en las regiones ultraperiféricas o las regiones de baja densidad de población cuando

(12) DO C 74 de 10.3.1998.

estén destinadas a compensar los costes adicionales de transporte. Ahora bien, ni las ayudas en cuestión ni las regiones se encuentran en ninguno de estos dos casos. Además, estas tres provincias no pueden acogerse a la excepción de la letra a) del apartado 3 del artículo 87 del Tratado CE. En efecto, la Comisión recuerda que, según el mapa de las ayudas regionales ⁽¹³⁾, las tres provincias de Álava, Guipúzcoa y Vizcaya son regiones en las que las ayudas de desarrollo regional no pueden considerarse compatibles con el mercado común con arreglo a la excepción de la letra a) del apartado 3 del artículo 87 del Tratado CE ya que su nivel de vida no es anormalmente bajo ni existe una grave situación de empleo. En cambio, la Comisión consideró que estas tres provincias eran regiones en las que las ayudas estatales podían considerarse, parcialmente ⁽¹⁴⁾ hasta el 26 de septiembre de 1995 ⁽¹⁵⁾ y en adelante enteramente, compatibles con el mercado común con arreglo a la excepción de la letra c) del apartado 3 del artículo 87 del Tratado CE. En estas condiciones, la Comisión opina que la compatibilidad de las ayudas fiscales en cuestión suscita dudas a la luz de las normas en materia de ayudas estatales de finalidad regional.

Las ayudas de funcionamiento en cuestión a la luz de las normas sectoriales

La exención del impuesto sobre sociedades en cuestión, que carece de limitaciones sectoriales, puede concederse a empresas supeditadas a las normas comunitarias sectoriales, como las que se aplican a las actividades de producción, transformación y comercialización de los productos agrícolas del anexo I del Tratado, a la pesca, la industria del carbón, la siderurgia, el transporte, la construcción naval, las fibras sintéticas y la industria del automóvil. Sin embargo, las Normas Forales por las que se crea la exención fiscal en cuestión no prevén el respeto de dichas normas especiales comunitarias. La Comisión considera, pues, que las ayudas fiscales en forma de exención del impuesto sobre sociedades pueden no respetar dichas normas sectoriales. En esas condiciones, la Comisión tiene sus dudas sobre la compatibilidad de dichas ayudas cuando el beneficiario pertenezca a un sector sujeto a las normas especiales comunitarias.

Las ayudas de funcionamiento en cuestión a la luz de otras excepciones previstas en los apartados 2 y 3 del artículo 87 del Tratado CE

Por último, la Comisión duda de la compatibilidad de las ayudas fiscales en cuestión con el mercado común con arreglo a

las excepciones de los apartados 2 y 3 del artículo 87 del Tratado CE. En efecto, estas ayudas no pueden considerarse como ayudas de carácter social según lo dispuesto en la letra a) del apartado 2 del artículo 87, no están destinadas a reparar los perjuicios causados por desastres naturales o por otros acontecimientos de carácter excepcional según lo dispuesto en la letra b) del apartado 2 del artículo 87 y no están sujetas a las disposiciones de la letra c) del apartado 2 del artículo 87 relativas a determinadas regiones de la República Federal de Alemania. En cuanto a las excepciones del apartado 3 del artículo 87 distintas de las de las letras a) y c) ya citadas, la Comisión considera que no tienen por objeto promover la realización de un proyecto importante de interés europeo común o poner remedio a una grave perturbación en la economía de un Estado miembro según lo dispuesto en la letra b) del apartado 3 del artículo 87. Estas ayudas no entran en el ámbito de aplicación de las disposiciones de la letra c) del apartado 3 del artículo 87 relativas a las «ayudas destinadas a facilitar el desarrollo de determinadas actividades [...]» ya que no tienen especificidad alguna en cuanto a las actividades de las empresas beneficiarias. Por último, no están destinadas a promover la cultura ni la conservación del patrimonio según lo dispuesto en la letra d) del apartado 3 del artículo 87.

Conclusiones

Habida cuenta de las consideraciones expuestas, la Comisión ha decidido incoar el procedimiento previsto en el apartado 2 del artículo 88 del Tratado CE respecto a los regímenes de ayudas fiscales en forma de exención del impuesto sobre sociedades de algunas empresas de nueva creación en cada una de las tres provincias de Álava, Guipúzcoa y Vizcaya. La Comisión insta a las autoridades españolas, en el marco de dicho procedimiento, a que presenten sus observaciones y faciliten toda la información pertinente para la evaluación de los tres regímenes de ayudas fiscales mencionados en el plazo de un mes a partir de la fecha de recepción de la presente.

Hay que precisar que la presente decisión sólo se refiere a las medidas fiscales que en ella se examinan de manera explícita. No se pronuncia sobre las demás medidas contenidas en el régimen fiscal específico de cada una de las provincias en cuestión. La Comisión se reserva la posibilidad de examinar, ya sea a título general o en su aplicación a una empresa específica, aquellas medidas que puedan constituir ayudas.”

⁽¹³⁾ Los mapas de las ayudas regionales en vigor, desde la adhesión de España, son: el mapa aprobado en 1988 mediante la decisión 88/C 351/04 de la Comisión, el mapa modificado por decisión de 26 de julio de 1995 y el mapa aprobado mediante decisión de 11 de abril de 2000.

⁽¹⁴⁾ Las zonas donde las ayudas podían ser consideradas como elegibles a la excepción de la letra c) del apartado 3 del artículo 87 del Tratado CE eran solamente la zona industrial del valle del Nervión de las provincias de Álava y Vizcaya, las zonas pirenaicas de la provincia de Álava, las comarcas del Duranguesado y de Encartaciones de la provincia de Vizcaya. El resto de las zonas de las provincias de Álava y Vizcaya no eran elegibles.

⁽¹⁵⁾ Fecha de la entrada en vigor de la modificación del mapa precedente aprobado en 1988.

STEUNMAATREGEL VAN DE STATEN

Uitnodiging overeenkomstig artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag, opmerkingen te maken betreffende steunmaatregel C 57/2000 (ex NN 157/99) ten gunste van Valmont Nederland BV (ex Nolte), Nederland

(2001/C 37/08)

(Voor de EER relevante tekst)

De Commissie heeft de Nederlandse autoriteiten bij schrijven van 7 november 2000, dat na deze samenvatting in de authentieke taal is weergegeven, in kennis gesteld van haar besluit tot inleiding van de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag ten aanzien van de bovengenoemde steunmaatregel.

Belanghebbenden kunnen hun opmerkingen over de betrokken steunmaatregel ten aanzien waarvan de Commissie de procedure inleidt, maken door deze binnen een maand vanaf de datum van deze bekendmaking te zenden aan:

Europese Commissie
 Directoraat-generaal Concurrentie
 Directoraat Overheidssteun II
 Wetstraat 200
 B-1049 Brussel
 Fax (32-2) 296 12 42.

Deze opmerkingen zullen ter kennis van de Nederlandse autoriteiten worden gebracht. Een belanghebbende die opmerkingen maakt, kan, met opgave van redenen, schriftelijk verzoeken om vertrouwelijke behandeling van zijn identiteit.

SAMENVATTING

1. Procedure

In het voorjaar 1998 werd de Europese Commissie in kennis gesteld van berichten in de pers waarin werd beweerd dat gemeenten tussen 1993 en 1995 geld van de provincie Noord-Brabant op verschillende manieren hadden misbruikt om bedrijven aan te trekken. De Commissie verzocht met verschillende brieven om informatie. Op basis van de door de Nederlandse autoriteiten verstreekte inlichtingen werd deze zaak ingeschreven als een niet-aangemelde steunmaatregel.

2. Beschrijving van de steun aan Valmont Nederland BV (ex Nolte)

In 1994 verkocht de gemeente Maarheeze 3 ha grond aan Nolte BV, thans Valmont Nederland BV (hierna Valmont), voor een bedrag van 900 000 NLG (30 NLG per m²). Volgens een taxatierapport van een onafhankelijke deskundige, dat in 1998 door de Nederlandse overheid werd voorgelegd, bedroeg de prijs van grond in Maarheeze destijds 42,50 NLG per m². Op basis van deze prijs zou de waarde van de grond 1 275 000 NLG bedragen. De Commissie veronderstelde dan ook dat de grondverkoop een steunelement bevatte van 375 000 NLG (170 168 EUR). Naar aanleiding van het onderzoek van de Commissie verzochten de Nederlandse autoriteiten de onderneming het veronderstelde steunelement terug te betalen (evenwel na aftrek van het „de minimis“-bedrag van 100 000 EUR). De onderneming heeft dit tot dusverre geweigerd.

Daarnaast betaalde de gemeente 250 000 NLG (113 445 EUR) voor de aanleg van een openbare parking op het bedrijfsterrein van Valmont.

De vermeende steun lijkt te zijn verleend om de investering van Valmont in het bedrijfsterrein te verzekeren.

3. De onderneming

Valmont is een dochteronderneming van Valmont Industries Inc., een internationale onderneming die gemechaniseerde irrigatiesystemen, masten voor verlichting, verkeer, stroomdistributie en communicatie, alsmede volgens klantenspecificatie beklede en vervaardigde producten voor uiteenlopende industriële doeleinden vervaardigt. De onderneming exploiteert 21 fabrieken in vier continenten, en brengt haar producten in meer dan 100 landen op de markt. De jaaromzet bedraagt circa 614 miljoen USD. De onderneming heeft ongeveer 4 000 werknemers. De productielocaties van de onderneming in de EU bevinden zich in Nederland, Frankrijk, Spanje en Duitsland ⁽¹⁾.

In 1991 kocht Valmont Industries Inc. de Nederlandse onderneming Nolte BV, die sinds de jaren veertig masten voor de openbare verlichting en voor verkeersborden produceerde. De onderneming opereert thans onder de naam Valmont Nederland BV. De huidige producten omvatten verschillende soorten stalen of aluminiummasten van 3 tot 80 meter of zelfs hoger, die voor alle soorten traditionele en moderne doeleinden kunnen worden gebruikt ⁽²⁾.

4. Beoordeling

Het steunelement in de grondprijs

De verkoop van grond en gebouwen door openbare autoriteiten kan staatsteun in de zin van artikel 87, lid 1, van het

⁽¹⁾ www.valmont.com

⁽²⁾ www.valmont.nl

EG-Verdrag inhouden ten gunste van de kopers. De mededeling van de Commissie betreffende staatssteunelementen bij de verkoop van gronden en gebouwen door openbare instanties (PB C 209 van 10.7.1997, blz. 3) bevat een algemeen richtsnoer dat moet worden gehanteerd om vast te stellen of er al dan niet sprake is van een dergelijk staatssteunelement. De Commissie beoordeelt de onderhavige zaak in het licht van deze mededeling.

In dit geval werd in 1998 een taxatierapport opgesteld. De hierin vervatte berekening is gebaseerd op de prijzen van 1994 bij andere gevallen van grondverkoop door de desbetreffende gemeente en de grondprijzen van andere partijen. Het verslag concludeert dat de marktprijs voor de aan Valmont verkochte grond 42,50 NLG per m² bedroeg, hetgeen betekent dat de transactie een voordeel van 375 000 NLG voor de koper inhield.

Volgens de Commissie valt dit voordeel onder het verbod van artikel 87, lid 1, omdat:

- het voordeel specifiek ten goede komt aan de kopende onderneming; Valmont;
- het voordeel met staatsmiddelen is bekostigd omdat de grond rechtstreeks door de lokale overheid is verkocht;
- verwacht kan worden dat het voordeel het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt omdat de producten van Valmont en van de moederonderneming Valmont Industries Inc. op internationaal niveau worden verhandeld.

Het steunelement in de parking

Over het algemeen is de Commissie van mening dat het aanleggen van een openbare parking geen voordeel inhoudt voor een bepaalde onderneming, omdat de kosten van deze investeringen gewoonlijk uit lokale belastingen worden gefinancierd, waaraan de begunstigde ondernemingen en particulieren zelf bijdragen. In dit geval heeft de Commissie echter niet kunnen vaststellen of de parking een openbaar karakter heeft. Het feit dat de parking zich op het bedrijfsterrein van Valmont bevindt doet hierover twijfels rijzen. De Commissie kan in dit stadium niet uitsluiten dat de parking alleen door Valmont wordt gebruikt. Zij beschouwt de kosten voor de aanleg van een particuliere parking als normale bedrijfskosten. Het feit dat de gemeente voor de parking heeft betaald zou een specifieke begunstiging van de onderneming kunnen inhouden, welke evenals het hierboven beschreven geval onder het verbod van artikel 87, lid 1, valt.

De Commissie vermoedt derhalve dat zowel de grondverkoop als de aanleg van de parking staatssteun inhouden in de zin van artikel 87, lid 1.

Beoordeling van de verenigbaarheid van de vermeende steun

De Commissie is nagegaan of de uitzonderingen van artikel 87, leden 2 en 3, van het EG-Verdrag van toepassing zijn op de vermeende steun. Dit lijkt niet het geval te zijn, met name omdat de gemeente Maarheeze niet in een regio ligt die in aanmerking komt voor regionale steun ingevolge artikel 87, lid 3, onder c).

5. Conclusie

Gelet op de bovenstaande overwegingen heeft de Commissie besloten de procedure van artikel 88, lid 2, in te leiden ten

aanzien van de bovenbeschreven vermeende steun. Zij verzoekt de Nederlandse autoriteiten hun opmerkingen te maken en alle dienstige inlichtingen te verstrekken voor de beoordeling van de steunmaatregel.

Overeenkomstig artikel 14 van Verordening (EG) nr. 659/1999 kan onrechtmatige steun van de begunstigde worden teruggevorderd.

TEKST VAN DE BRIEF

„De Commissie deelt de Nederlandse autoriteiten mee dat zij, na onderzoek van de door uw autoriteiten ingediende informatie over bovenbedoelde steunmaatregel, heeft besloten de procedure van artikel 88, lid 2, EG-Verdrag in te leiden.

1. Procedure

In het voorjaar van 1998 werd de Europese Commissie in kennis gesteld van berichten in de pers waarin werd beweerd dat gemeenten tussen 1993 en 1995 geld van de provincie Noord-Brabant op verschillende manieren hadden misbruikt om bedrijven aan te trekken⁽³⁾. De Commissie verzocht bij schrijven van 1 april 1998 (D/51488) om informatie. De Nederlandse autoriteiten antwoordden bij brief van 2 juli 1998, ingeschreven op 6 juli 1998 (A/35148). De Commissie vroeg om aanvullende informatie en herinnerde de Nederlandse regering aan deze verzoeken bij brieven van 29 oktober 1998 (D/54414), 21 december 1998 (D/55299), 31 maart 1999 (D/51425), 2 augustus 1999 (D/63284), 6 september 1999 (D/63682), 27 oktober 1999 (D/64481), 24 januari 2000 (D/50335) en 30 augustus 2000 (D/54456). De Nederlandse autoriteiten verstrekten de inlichtingen waarom was verzocht bij brieven van 19 januari 1999 (ingeschreven als A/30448 op 19 januari 1999), 23 augustus 1999 (ingeschreven als A/36473 op 25 augustus 1999), bij e-mail van 29 november 1999 en brieven van 10 februari 2000 (ingeschreven als A/31270 op 15 februari 2000), 22 augustus 2000 (ingeschreven als A/36991 op 24 augustus 2000) en 5 september 2000 (ingeschreven als A/37421 op 13 september 2000). De Nederlandse autoriteiten gaven nadere uitleg over de situatie op bijeenkomsten van 14 april 1999 en 23 mei 2000.

Nadat de moederonderneming van de Nederlandse begunstigde contact met hem had opgenomen, ondernam de vice-voorzitter van „Committee on International Relations” van het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden stappen met betrekking tot deze zaak. In zijn brief van 11 juli 2000 aan de ambassadeur van de delegatie van de Europese Commissie in Washington en aan de ambassadeur van de Nederlandse ambassade in de VS verzocht hij om steun bij de oplossing van de zaak, omdat de grondverkoop die hieronder wordt beschreven reeds zes jaar geleden, in 1994, had plaatsgevonden. De Commissie antwoordde bij brief van 11 augustus 2000, waarbij zij wees op de noodzaak van toezicht op staatssteun door de Europese Commissie en op het belang van het beginsel dat onrechtmatige steun door de bevoegde autoriteiten van de begunstigde wordt teruggevorderd.

⁽³⁾ „Gedeputeerden werkten mee aan U-bocht”, Brabants Dagblad, 6 maart 1998, „U-bocht rammelde flink”, Brabants Dagblad, 10 maart 1998, „U-bocht strijdt met regels EU”, Brabants Dagblad, 10 maart 1998.

2. Achtergrond

In 1993 en 1994 investeerde de provincie Noord-Brabant 20 miljoen NLG (9,1 miljoen EUR) in het versterken van de economische structuur en de verbetering van het ondernemingsklimaat van de provincie. De financiële middelen werden gebruikt om knelpunten in de infrastructuur van bedrijfsterreinen in de provincie op te lossen. De projecten werden uitgevoerd door de gemeenten, die hiertoe geld van de provincie ontvingen. Enkele gemeenten hadden reeds eigen middelen voor deze projecten uitgetrokken. Het geld van de provincie maakte het mogelijk om deze reserveringen voor andere doeleinden aan te wenden. Daarom werd deze handelwijze „U-bocht” genoemd. De provincie had bepaald dat de gemeenten deze middelen niet voor directe (financiële) bedrijfssteun mochten gebruiken.

3. Beschrijving van de steun aan Valmont Nederland BV (ex Nolte)

In 1994 verleende de provincie Noord-Brabant 400 000 NLG aan de gemeente Maarheeze voor het infrastructuurproject „Philipscomplex/Den Engelsman”. Het project omvatte de uitbreiding en verbetering van de infrastructuur van het bedrijfsterrein voor in totaal 1 469 000 NLG. Zoals hierboven is beschreven had de gemeente reeds financiële middelen voor dit project uitgetrokken, die vervolgens aan andere doeleinden werden besteed. In dit geval gebruikte de gemeente deze middelen om de gecumuleerde verliezen af te schrijven van de gemeentelijke afdeling die met het beheer van het bedrijfsterrein was belast, waardoor het mogelijk was grond tegen een lagere prijs te verkopen. Vervolgens verkocht de gemeente Maarheeze in 1994 3 hectare grond aan Nolte BV, thans Valmont Nederland BV (hierna Valmont), voor 900 000 NLG (30 NLG per m²).

De Nederlandse regering verstrekke op 4 december 1998 een taxatierapport van een onafhankelijke deskundige. Volgens dit rapport bedroeg de prijs van onroerend goed in Maarheeze ten tijde van de transactie 42,50 NLG per m². Op basis van deze prijs zou de waarde van de grond 1 275 000 NLG bedragen. De Commissie veronderstelde daarom dat de grondverkoop een steunelement bevatte van 375 000 NLG (170 168 EUR). Na de bijeenkomst met de Commissie van 14 april 1999 vroegen de Nederlandse autoriteiten de onderneming om het vermeende steunelement (evenwel na aftrek van het „de minimis”-bedrag van 100 000 EUR), terug te betalen. De onderneming heeft dit tot dusverre geweigerd.

Bovendien betaalde de gemeente 250 000 NLG (113 445 EUR) voor de aanleg van een openbare parkeerplaats op het terrein van Valmont.

Het doel van de veronderstelde steun lijkt te zijn geweest om de investering van Valmont in het bedrijfsterrein te verzekeren.

4. De onderneming

Valmont is een dochteronderneming van Valmont Industries Inc., een internationale onderneming die gemechaniseerde irrigatiesystemen, masten voor verlichting, verkeer, stroomdistributie en communicatie, alsmede volgens klantenspecificatie beklede en vervaardigde producten voor uiteenlopende industriële doeleinden vervaardigt. De onderneming exploiteert 21 fabrieken in vier continenten, en brengt haar producten in meer dan 100 landen op de markt. De jaaromzet bedraagt circa 614 miljoen USD. De onderneming heeft ongeveer 4 000 werk-

nemers. De productielocaties van de onderneming in de EU bevinden zich in Nederland, Frankrijk, Spanje en Duitsland (4).

In 1991 kocht Valmont Industries Inc. de Nederlandse onderneming Nolte BV, die sinds de jaren veertig masten voor de openbare verlichting en voor verkeersborden produceerde. De onderneming opereert thans onder de naam Valmont Nederland BV. De huidige producten omvatten verschillende soorten stalen of aluminiummasten van 3 tot 80 meter of zelfs hoger, die voor alle soorten traditionele en moderne doeleinden kunnen worden gebruikt (5). Zoals hierboven is opgemerkt kocht de onderneming in 1994 3 ha grond, waarop een nieuwe productielocatie werd gevestigd.

5. Beoordeling

Het steunelement in de grondprijs

In artikel 87, lid 1, EG-Verdrag wordt gesteld dat, tenzij anders is bepaald, steun die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties vervalst of dreigt te vervalsen, overtuigbaar is met de gemeenschappelijke markt, voor zover deze steun het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt. De verkoop van grond en gebouwen door openbare instanties kan dergelijke staatssteun inhouden ten gunste van de kopers. De mededeling van de Commissie betreffende staatssteunelementen bij de verkoop van gronden en gebouwen door openbare instanties (PB C 209 van 10.7.1997, blz. 3) bevat een algemeen richtsnoer dat moet worden gehanteerd om vast te stellen of er al dan niet sprake is van een dergelijk staatssteunelement. Hoewel deze mededeling pas in 1997 werd aangenomen zijn de erin vervatte beginselen gebaseerd op meerdere jaren ervaring van de Commissie. De Commissie beoordeelt de onderhavige zaak derhalve in het licht van deze mededeling.

In hoofdstuk II, punt 1 en 2a) van de mededeling gaat de Commissie in op twee beginselen die de nationale autoriteiten in acht moeten nemen om ervoor te zorgen dat bij de verkoop van grond en gebouwen geen staatssteun wordt verleend.

In het onderhavige geval hebben de Nederlandse autoriteiten niet aangetoond dat het eerste beginsel inzake een voldoende openbaar gemaakte, open en onvoorwaardelijke biedprocedure in acht is genomen.

Wat het tweede beginsel betreft had een taxatie door een onafhankelijke deskundige moeten zijn verricht vóór de verkooponderhandelingen om de marktwaarde vast te stellen. In dit geval werd een taxatierapport uitgebracht na de verkoop. Het dateert van 4 december 1998 en de berekening is gebaseerd op de prijzen van 1994 van andere grondverkoop door de desbetreffende gemeente en de prijzen van de grondverkoop door andere partijen. Het rapport komt tot de conclusie dat de marktprijs voor de aan Valmont verkochte grond 42,50 NLG per m² bedraagt, hetgeen inhoudt dat de transactie een voordeel van 375 000 NLG voor de koper inhoudt.

Volgens de Commissie valt dit voordeel onder het verbod van artikel 87, lid 1, omdat:

— het specifiek ten goede komt aan de kopende onderneming;

(4) www.valmont.com

(5) www.valmont.nl

- het voordeel met staatsmiddelen wordt bekostigd omdat de grond rechtstreeks door de lokale overheid is verkocht;
- verwacht kan worden dat het voordeel het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt omdat de producten van Valmont en van de moederonderneming Valmont Industries Inc. international worden verhandeld.

Het steunelement in de aanleg van de parkeerplaats

Over het algemeen is de Commissie van mening dat het aanleggen van een openbare parkeerplaats geen voordeel inhoudt een bepaalde onderneming, omdat de kosten van deze investeringen gewoonlijk uit lokale belastingen worden gefinancierd, waaraan de begunstigde ondernemingen en particulieren zelf bijdragen.

In dit geval heeft de Commissie echter niet kunnen vaststellen of de parkeerplaats een openbaar karakter heeft. Het feit dat de parkeerplaats zich op het bedrijfsterrein van Valmont bevindt doet hierover twijfels rijzen. De Commissie kan in dit stadium niet uitsluiten dat de parkeerplaats alleen door Valmont wordt gebruikt. Zij beschouwt de kosten voor de aanleg van een particuliere parkeerplaats als normale bedrijfskosten. Het feit dat de gemeente voor de parkeerplaats heeft betaald kan een specifieke begunstiging van de onderneming inhouden, welke op dezelfde wijze als hierboven beschreven onder de voorwaarden van artikel 87, lid 1, valt.

De Commissie vermoedt derhalve dat zowel de grondverkoop als de aanleg van de parkeerplaats staatssteun inhouden in de zin van artikel 87, lid 1.

Beoordeling van de verenigbaarheid van de steun

De Commissie moet de verenigbaarheid van de vermeende steun beoordelen in het licht van het EG-Verdrag. Zij is derhalve nagegaan of de uitzonderingen van artikel 87, leden 2 en 3 EG-Verdrag van toepassing zijn. De uitzonderingen van lid 2 van artikel 87 EG-Verdrag zouden als grondslag kunnen dienen om steun als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt te beschouwen. De vermeende steun betreft evenwel (a) geen steunmaatregelen van sociale aard aan individuele verbruikers, (b) geen steunmaatregelen tot herstel van de schade veroorzaakt door natuurrampen of andere buitengewone gebeurtenissen en (c) zij zijn niet noodzakelijk om de door de deling van Duitsland berokkende economische nadelen te compenseren. De uitzonderingen van artikel 87, lid 3, onder a), b) en d). EG-Verdrag die betrekking hebben op de bevordering van de economische ontwikkeling van streken waarin de levensstandaard abnormaal laag is of waar een ernstig gebrek aan werkgelegenheid heerst, op projecten van gemeenschappelijk Europees belang of op het bevorderen van de cultuur en de instandhouding van het culturele erfgoed, zijn evenmin van toepassing.

De Nederlandse autoriteiten hebben ook niet getracht de steun op de hierboven vermelde gronden te rechtvaardigen.

Wat het eerste gedeelte van de uitzondering van artikel 87, lid 3, onder c), EG-Verdrag betreft, namelijk steunmaatregelen om de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid te vergemakkelijken, dit is niet van toepassing omdat de steun niet bedoeld was voor O & O, milieudoelstellingen of investeringen door het MKB. De Commissie baseerde haar beoordeling op grond van de overweging dat de voorgestelde steun bedoeld lijkt te zijn om de investering in de gemeente Maarheeze te waarborgen. De Commissie heeft derhalve deze steun onderzocht in het licht van de regionale richtsnoeren die gebaseerd zijn op het tweede gedeelte van de uitzondering van artikel 87, lid 3 onder c), namelijk steunmaatregelen om de ontwikkeling van bepaalde regionale economieën te vergemakkelijken. De gemeente Maarheeze maakte ten tijde van de grondverkoop evenwel geen deel uit van de regio's die in aanmerking kwamen voor regionale steun.

De Commissie betwijfelt derhalve of de uitzondering van artikel 87, lid 3, onder c), EG-Verdrag van toepassing is.

6. Conclusies

Gelet op de bovenstaande overwegingen verzoekt de Commissie de Nederlandse autoriteiten in het kader van de procedure van artikel 88, lid 2, EG-Verdrag binnen een maand vanaf de datum van ontvangst van dit schrijven hun opmerkingen te maken en alle dienstige inlichtingen te verstrekken voor de beoordeling van de steunmaatregel. De Commissie verzoekt met name om informatie over het al dan niet openbare karakter van de parkeerplaats. Zij verzoekt uw autoriteiten onverwijld een afschrift van deze brief aan de begunstigde van de steunmaatregel te doen toekomen.

De Commissie wijst de Nederlandse autoriteiten op de schorsende werking van artikel 88, lid 3, EG-Verdrag. Zij verwijst naar artikel 14 van Verordening (EG) nr. 659/1999, volgens hetwelk onrechtmatige steun van de begunstigde kan worden teruggevorderd.

Voorts deelt de Commissie de Nederlandse autoriteiten mee, dat zij de belanghebbenden door de bekendmaking van dit schrijven en van een samenvatting ervan in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* in kennis zal stellen. Tevens zal zij de belanghebbenden in de lidstaten van de EVA die partij zijn bij de EER-Overeenkomst door de bekendmaking van een mededeling in het EER-Supplement van het Publicatieblad in kennis stellen, alsmede de toezichthoudende autoriteit van de EVA door haar een afschrift van dit schrijven toe te zenden. Alle bovengenoemde belanghebbenden zullen worden verzocht hun opmerkingen te maken binnen een maand vanaf de datum van deze bekendmaking.”

Goedkeuring van de steunmaatregelen van de staten in het kader van de bepalingen van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag

(Gevallen waartegen de Commissie geen bezwaar maakt)

(2001/C 37/09)

(Voor de EER relevante tekst)

Datum waarop het besluit is genomen: 20.9.2000

Lidstaat: België (uitsluitend regio's in de zin van artikel 87, lid 3, onder c))

Nummer van de steunmaatregel: N 799/99

Benaming: Regionalesteunkaart voor België (2000-2006)

Doelstelling: Regionale ontwikkeling

Steunintensiteit of steunbedrag:

Grote ondernemingen: maximaal 10 %, 15 %, 17,5 % of 20 % NSE, afhankelijk van de betrokken regio

KMO's: Plafond van regionale steunintensiteit voor grote ondernemingen + 10 % BSE

Looptijd: De kaart is geldig tot 31.12.2006

De tekst van het besluit in de authentieke taal (talen), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrapt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Rechtsgrond: Articles 1-4, 5 *ter*, 10-17, 36-40 et 43-48 de la loi du 30 décembre 1970 sur l'expansion économique, telle que modifiée par le décret du 25 juin 1992. Projet d'arrêté du gouvernement wallon portant exécution des articles 2, 12, 16 et 38 de la loi du 30 décembre 1970 sur l'expansion économique

Steunintensiteit of steunbedrag:

Grote ondernemingen: 10, 15, 17,5 of 20 % NSE, naargelang het betrokken gebied;

KMO's: verhoging met 10 % BSE van het regionale steunplafond voor grote ondernemingen

Looptijd: De regeling loopt af per 31.12.2006

De tekst van het besluit in de authentieke taal (talen), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrapt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum waarop het besluit is genomen: 4.10.2000

Lidstaat: Ierland

Nummer van de steunmaatregel: N 172/2000

Benaming: Start- en risicokapitaalregeling

Doelstelling: De regeling is gericht op de ontwikkeling van de start- en risicokapitaalmarkt ten behoeve van KMO's in Ierland

Rechtsgrond: Industrial Development Act, 1995, Section 6

Begrotingsmiddelen: 140 miljoen IEP (circa 178 miljoen EUR)

Looptijd: 2000-2006

De tekst van het besluit in de authentieke taal (talen), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrapt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum waarop het besluit is genomen: 18.10.2000

Lidstaat: Spanje (Madrid)

Nummer van de steunmaatregel: N 431/2000

Benaming: Investeringssteunregeling in de steunzones van Madrid (Precoma)

Doelstelling: Regionale ontwikkeling

Rechtsgrond: Orden reguladora de la Comunidad de Madrid

Begrotingsmiddelen: 25 000 miljoen ESP (± 150 miljoen EUR)

Steunintensiteit of steunbedrag: Maximaal 20 % NSE, verhoogd met 10 % bruto voor kleine en middelgrote ondernemingen

Looptijd: Tot 30.9.2005

De tekst van het besluit in de authentieke taal (talen), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrapt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum waarop het besluit is genomen: 18.10.2000

Lidstaat: België (Regio's ex artikel 87, lid 3, onder c), in Wallonië)

Nummer van de steunmaatregel: N 226/2000

Benaming: Regionale-steunregeling uit de wet van 30 december 1970 op de economische expansie (Waals Gewest)

Doelstelling: Regionale ontwikkeling

Datum waarop het besluit is genomen: 24.10.2000

Lidstaat: Spanje (Baskenland)

Nummer van de steunmaatregel: N 293/2000

Benaming: Verlenging van de regionale regeling voor steun ten behoeve van het milieu

Doelstelling: Milieubescherming

Rechtsgrond: Proyecto de modificación del Decreto nº 15/1992, de 4 de febrero, por el que se establecen las normas básicas para la concesión de subvenciones a empresas en materia de medio ambiente

Begrotingsmiddelen: 500 miljoen ESP (3 miljoen EUR)

Steunintensiteit of steunbedrag:

Investeringssteun: van 7,5 tot 40 % BSE, naargelang de doelstelling van de diverse steunmaatregelen

Steun voor milieuaudits: 20 % NSE voor grote ondernemingen, 50 % BSE voor het MKB

Looptijd: 2001

De tekst van het besluit in de authentieke taal (talen), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrapt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum waarop het besluit is genomen: 31.10.2000

Lidstaat: Portugal

Nummer van de steunmaatregel: N 457/2000

Benaming: Projecten ter bevordering van de technologische ontwikkeling

Doelstelling: Onderzoek en technologische ontwikkeling

Rechtsgrond: Decreto-Lei

Begrotingsmiddelen: 19,95 miljoen EUR

Steunintensiteit of steunbedrag: Variabel, naargelang het soort project, de ondernemingen en de regio

Looptijd: Tot eind 2006

De tekst van het besluit in de authentieke taal (talen), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrapt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum waarop het besluit is genomen: 13.11.2000

Lidstaat: Frankrijk

Nummer van de steunmaatregel: N 402/2000

Benaming: Guyana 2000-2006 — Vestigingsfonds

Doelstelling:

Regionale ontwikkeling

Steun voor schepping van werkgelegenheid in het kader van investeringen, met maximaal 10 700 EUR per arbeidsplaats, en met:

— 28 % bruto voor het MKB,

— 25 % bruto voor grote ondernemingen

Begrotingsmiddelen: 1,22 miljoen EUR voor de periode 2000-2006

Looptijd: Tot eind 2006

De tekst van het besluit in de authentieke taal (talen), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrapt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum waarop het besluit is genomen: 13.11.2000

Lidstaat: Frankrijk

Nummer van de steunmaatregel: N 628/2000

Benaming:

Tien steunmaatregelen ten behoeve van kleine en zeer kleine bedrijven in de regio Guyana

Maatregel a): Oprichting en modernisering van bedrijven (industrie en dienstverlening aan bedrijven)

Maatregel b): Oprichting en modernisering van handelsbedrijven en van ambachtelijke bedrijven

Maatregel c): Regionale steun voor de oprichting van bedrijven

Maatregel d): Steunfonds kleine projecten

Maatregel e): Regionale premie voor toeristische accommodatie in plattelands- en bosgebieden

Maatregel f): Regionale premie voor het hotelwezen

Maatregel g): Regionale premie voor gemeubileerde toeristische verblijven

Maatregel h): Regionale premie voor gastenkamers

Maatregel i): Regionale premie voor het aanschaffen van middelen voor het vervoer van toeristen

Maatregel j): Regionale premie voor aanvullende aanpassingen en voorzieningen

Doelstelling: Regionale ontwikkeling

Rechtsgrond: Maatregelen c) tot en met j): Article L 1511, tirets 1 à 5, du code des collectivités territoriales

Begrotingsmiddelen:

Maatregel a): 2,3 miljoen EUR voor de periode 2000-2006

Maatregel b): 1,9 miljoen EUR voor de periode 2000-2006

Maatregelen c) en d): 1,3 miljoen EUR voor de periode 2000-2006

Maatregelen e) tot en met j): 3,1 miljoen EUR voor de periode 2000-2006

Steunintensiteit of steunbedrag:

Maatregel a): Subsidie van maximaal 50 000 FRF (7 622 EUR)

Maatregel b): Subsidie van maximaal 60 000 FRF (9 147 EUR)

Maatregel c): Subsidie van maximaal 40 000 FRF (6 098 EUR)

- Maatregel d): Subsidie van maximaal 150 000 FRF (22 867 EUR), voor het scheppen van ten minste één vaste fulltime arbeidsplaats voor onbepaalde duur
- Maatregel e): Subsidie van maximaal 300 000 FRF (45 735 EUR), voor het scheppen van ten minste twee vaste fulltime arbeidsplaatsen voor onbepaalde duur
- Maatregel f): Subsidie van maximaal 50 000 FRF (7 622 EUR) per kamer, voor het scheppen van ten minste twee vaste fulltime arbeidsplaatsen voor onbepaalde duur
- Maatregel g): Subsidie van maximaal 60 000 FRF (9 147 EUR) per gemeubileerd toeristisch verblijf
- Maatregel h): Subsidie van maximaal 18 000 FRF (2 744 EUR) per gastenkamer
- Maatregel i): Subsidie van maximaal 80 000 FRF (12 196 EUR) per minibus, 20 000 FRF (3 050 EUR) per prauw en 200 000 FRF (30 490 EUR) voor de andere boten
- Maatregel j): Subsidie van maximaal 30 000 FRF (4 574 EUR)

Looptijd: Tot 31.12.2006

Andere inlichtingen: Voor de maatregelen a), b), e), f), g), h), i) en j) kan de steun worden gecumuleerd met het fiscale voordeel van de belastingvrijstelling (wet Pons)

De tekst van het besluit in de authentieke taal (talen), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrappt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum waarop het besluit is genomen: 15.11.2000

Lidstaat: Duitsland

Nummer van de steunmaatregel: N 156/2000

Benaming: Navigatie- en maritieme technologie voor de 21ste eeuw

Doelstelling: Bevordering van onderzoeksprojecten op het gebied van de navigatie- en maritieme technologie met het oog op de totstandbrenging van de wetenschappelijke en technische basis voor de ontwikkeling van nieuwe technologieën voor de maritieme industrie

Rechtsgrond: Jährliche Haushaltsgesetze

Begrotingsmiddelen: In totaal 86,5 miljoen EUR (173 miljoen DEM) over vijf jaar; gemiddeld jaarlijks budget: 17,5 miljoen EUR (35 miljoen DEM) (16 miljoen EUR in 2000, 16,5 miljoen EUR in 2001, 17 miljoen EUR in 2002, 18 miljoen EUR in 2003 en 19 miljoen EUR in 2004), met inbegrip van steun voor openbare onderzoekinstellingen

Steunintensiteit of steunbedrag:

Voor fundamenteel onderzoek: maximaal 100 %; voor industrieel onderzoek: maximaal 50 %; voor precommerciële ontwikkeling: maximaal 25 %; voor haalbaarheidsonderzoeken: maximaal 75 %/50 %.

Plus 10 procentpunten voor projecten die worden uitgevoerd in steungebieden als bedoeld in artikel 87(3)(a);

Plus 10 procentpunten voor kleine en middelgrote ondernemingen;

Plus 10 procentpunten overeenkomstig punt 5.10.4. van de Kaderregeling voor O & O-steun.

De totale steun, rekening houdend met verhogingen en cumulering, bedraagt maximaal 75 % voor industrieel onderzoek en 50 % voor precommerciële ontwikkeling

Looptijd: Vijf jaar, vanaf 1.1.2000

De tekst van het besluit in de authentieke taal (talen), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrappt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum waarop het besluit is genomen: 15.11.2000

Lidstaat: Spanje (Andalusië)

Nummer van de steunmaatregel: N 538/2000

Benaming: Regionale steun ten behoeve van milieubeschermt

Doelstelling: Milieubeschermt

Rechtsgrond: Proyecto de Decreto por el que se establece el marco regulador de las ayudas concedidas por la Junta de Andalucía afectadas por las Directrices comunitarias sobre ayudas estatales en favor del medio ambiente

Begrotingsmiddelen: 40 411 755 ESP (242 879 539,14 EUR)

Steunintensiteit of steunbedrag:

Investerings: 40 % BSE, te verhogen met 10 procentpunt bruto voor het MKB en nog eens 10 procentpunt bruto indien de steun gaat naar duurzame energiebronnen

Overige, uitsluitend voor het MKB bestemde steun: 50 % BSE

Looptijd: 2000-2006

De tekst van het besluit in de authentieke taal (talen), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrappt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum waarop het besluit is genomen: 22.11.2000

Lidstaat: Duitsland

Nummer van de steunmaatregel: N 555/2000

Benaming: Tijdelijke belastingvrijstelling voor bepaalde warmte/krachtcentrales in het kader van de voortzetting van de milieubelastinghervorming in Duitsland

Doelstelling: Bevordering van investeringen in bepaalde warmte/krachtcentrales ter verhoging van de energie-efficiëntie bij de productie van elektriciteit om milieuvoordelen te behalen

Rechtsgrond: Gesetz zur Änderung des Mineralölsteuergesetzes

Begrotingsmiddelen: De gedeerde belastinginkomsten zijn niet te ramen

Looptijd: Vijf jaar vanaf de inbedrijfstelling van iedere installatie en uiterlijk vanaf 1.1.2004

De tekst van het besluit in de authentieke taal (talen), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrapt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum waarop het besluit is genomen: 27.11.2000

Lidstaat: Frankrijk

Nummer van de steunmaatregel: N 317/2000

Benaming: La Réunion 2000-2006 — Producten in verband met toeristische vrijetijdsbesteding

Doelstelling: Regionale ontwikkeling en bescherming van het erfgoed

Steunintensiteit of steunbedrag: 60 % bruto van de investeringen, binnen het plafond van 0,8 miljoen EUR

Looptijd: Tot 2006

De tekst van het besluit in de authentieke taal (talen), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrapt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Voorafgaande aanmelding van een concentratie

(Zaak COMP/M.2277 — Degussa-Hüls/SKW Trostberg/Laporte)

(2001/C 37/10)

(Voor de EER relevante tekst)

1. Op 26 januari 2001 ontving de Commissie een aanmelding van een beoogde concentratie in de zin van artikel 4 van Verordening (EEG) nr. 4064/89 van de Raad ⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1310/97 ⁽²⁾, waarin is medegedeeld dat de Duitse ondernemingen Degussa-Hüls AG en SKW Trostberg AG, die onder zeggenschap staan van E.ON AG, in de zin van artikel 3, lid 1, onder b), van de genoemde verordening gezamenlijk zeggenschap verkrijgen over de Britse onderneming Laporte plc door een openbaar bod dat op 15 december 2000 is aangekondigd.

2. De bedrijfswerkzaamheden van de betrokken ondernemingen zijn:

- Degussa-Hüls: bijzondere en andere chemische producten
- SKW Trostberg: bijzondere en andere chemische producten en werkzaamheden
- E.ON: elektriciteits- en gasdistributie, chemicaliën, telecommunicatie, olie, verpakking, aluminium, handel
- Laporte: bijzondere en andere chemische producten.

3. Op grond van een voorlopig onderzoek is de Commissie van oordeel dat de aangemelde concentratie binnen het toepassingsgebied van Verordening (EEG) nr. 4064/89 kan vallen. Ten aanzien van dit punt wordt de definitieve beslissing echter aangehouden.

4. De Commissie verzoekt belanghebbende derden haar hun eventuele opmerkingen ten aanzien van de voorgenomen concentratie kenbaar te maken.

Deze opmerkingen moeten de Commissie uiterlijk tien dagen na dagtekening van deze mededeling hebben bereikt. Zij kunnen per fax ((32-2) 296 43 01 of 296 72 44) of per post, onder vermelding van referentie COMP/M.2277 — Degussa-Hüls/SKW Trostberg/Laporte, aan onderstaand adres worden toegezonden:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Concurrentie
Directoraat B — Task Force Fusiecontrole
Jozef II-straat 70
B-1000 Brussel.

⁽¹⁾ PB L 395 van 30.12.1989, blz. 1. Verordening gerectificeerd in PB L 257 van 21.9.1990, blz. 13.

⁽²⁾ PB L 180 van 9.7.1997, blz. 1. Verordening gerectificeerd in PB L 40 van 13.2.1998, blz. 17.

Voorafgaande aanmelding van een concentratie**(Zaak COMP/M.2294 — Etex Group/Glynwed Pipe Systems)**

(2001/C 37/11)

(Voor de EER relevante tekst)

1. Op 26 januari 2001 ontving de Commissie een aanmelding van een beoogde concentratie in de zin van artikel 4 van Verordening (EEG) nr. 4064/89 van de Raad ⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1310/97 ⁽²⁾, waarin is medegedeeld dat de onderneming Etex Group SA, die deel uitmaakt van het Etex-concern en onder zeggenschap staat van Fineter SA, in de zin van artikel 3, lid 1, onder b), van de genoemde verordening zeggenschap verkrijgt over de Pipe Systems division van Glynwed International plc, door de aankoop van aandelen.

2. De bedrijfswerkzaamheden van de betrokken ondernemingen zijn:

- Etex Group SA: vervaardiging, marketing en distributie van dakbedekkingsmaterialen, kunststofproducten (hoofdzakelijk buissystemen en onderdelen daarvan), platen, vloer- en wandproducten en andere bouwmaterialen
- Glynwed Pipe Systems division: vervaardiging, marketing en distributie van buissystemen en onderdelen daarvan.

3. Op grond van een voorlopig onderzoek is de Commissie van oordeel dat de aangemelde concentratie binnen het toepassingsgebied van Verordening (EEG) nr. 4064/89 kan vallen. Ten aanzien van dit punt wordt de definitieve beslissing echter aangehouden.

4. De Commissie verzoekt belanghebbende derden haar hun eventuele opmerkingen ten aanzien van de voorgenomen concentratie kenbaar te maken.

Deze opmerkingen moeten de Commissie uiterlijk tien dagen na dagtekening van deze mededeling hebben bereikt. Zij kunnen per fax ((32-2) 296 43 01 of 296 72 44) of per post, onder vermelding van referentie COMP/M.2294 — Etex Group/Glynwed Pipe Systems, aan onderstaand adres worden toegezonden:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Concurrentie
Directoraat B — Task Force Fusiecontrole
Jozef II-straat 70
B-1000 Brussel.

⁽¹⁾ PB L 395 van 30.12.1989, blz. 1. Verordening gerectificeerd in PB L 257 van 21.9.1990, blz. 13.

⁽²⁾ PB L 180 van 9.7.1997, blz. 1. Verordening gerectificeerd in PB L 40 van 13.2.1998, blz. 17.

Voorafgaande aanmelding van een concentratie**(Zaak COMP/M.2280 — BASF/Bertschi/Hoyer/VTGL/JV)****Zaak die in aanmerking kan komen voor een vereenvoudigde procedure**

(2001/C 37/12)

(Voor de EER relevante tekst)

1. Op 25 januari 2001 ontving de Commissie een aanmelding van een voorgenomen concentratie in de zin van artikel 4 van Verordening (EEG) nr. 4064/89 van de Raad ⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1310/97 ⁽²⁾, waarin wordt meegedeeld dat de Duitse ondernemingen BASF AG, Hoyer GmbH en VTG-Lehnkering AG en de Zwitserse onderneming Bertschi AG in de zin van artikel 3, lid 1, onder b), van genoemde verordening zeggenschap verkrijgen over de nieuwe Duitse onderneming rail4chem Eisenbahnverkehrsgesellschaft mbH (rail4chem).

2. De bedrijfswerkzaamheden van de betrokken ondernemingen zijn:

- BASF AG: aardgas, olie, chemicaliën en farmaceutische producten
- Bertschi AG: dienstverlening voor vrachtovervoer
- Hoyer GmbH: dienstverlening voor logistieke diensten en vrachtovervoer
- VTG-Lehnkering AG: logistieke diensten
- rail4chem: goederenvervoer per spoor.

3. Op grond van een voorlopig onderzoek is de Commissie van oordeel dat de aangemelde concentratie binnen het toepassingsgebied van Verordening (EEG) nr. 4064/89 kan vallen. Ten aanzien van dit punt wordt de definitieve beslissing echter aangehouden. In het licht van de mededeling van de Commissie betreffende een vereenvoudigde procedure voor de behandeling van bepaalde concentraties krachtens Verordening (EEG) nr. 4064/89 van de Raad ⁽³⁾ wordt vermeld dat deze zaak in aanmerking kan komen voor deze procedure.

4. De Commissie verzoekt belanghebbende derden hun eventuele opmerkingen ten aanzien van de voorgenomen concentratie kenbaar te maken aan de Commissie.

Deze opmerkingen moeten de Commissie uiterlijk tien dagen na dagtekening van deze bekendmaking hebben bereikt. Zij kunnen per fax ((32-2) 296 43 01 of 296 72 44) of per post, onder vermelding van referentie COMP/M.2280 — BASF/Bertschi/Hoyer/VTGL/JV, aan onderstaand adres worden toegezonden:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Concurrentie
Directoraat B — Task Force Fusiecontrole
Jozef II-straat 70
B-1000 Brussel.

⁽¹⁾ PB L 395 van 30.12.1989, blz. 1. Verordening gerechtigd in PB L 257 van 21.9.1990, blz. 13.

⁽²⁾ PB L 180 van 9.7.1997, blz. 1. Verordening gerechtigd in PB L 40 van 13.2.1998, blz. 17.

⁽³⁾ PB C 217 van 29.7.2000, blz. 32.

Voorafgaande aanmelding van een concentratie**(Zaak COMP/M.2324 — Sanmina Corporation/AB Segerström & Svensson)****Zaak die in aanmerking komt voor de vereenvoudigde procedure**

(2001/C 37/13)

(Voor de EER relevante tekst)

1. Op 26 januari 2001 ontving de Commissie een aanmelding van een voorgenomen concentratie in de zin van artikel 4 van Verordening (EEG) nr. 4064/89 van de Raad ⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1310/97 ⁽²⁾, waarin is medegedeeld dat de onderneming Sanmina Corporation („Sanmina”), VS, in de zin van artikel 3, lid 1, onder b), van genoemde verordening volledig zeggenschap verkrijgt over de onderneming AB Segerström & Svensson („Segerström & Svensson”), Zweden, door een openbaar aanbod, openbaar gemaakt op 26 januari 2001.

2. De bedrijfswerkzaamheden van de betrokken ondernemingen zijn:

- Sanmina: vervaardiging van elektronica voor de oorspronkelijke fabrikanten in de communicatie-, industriële en medische instrumenten- en computerindustrie, in het bijzonder printplaten en het testen en assembleren van afgewerkte systemen
- Segerström & Svensson: vooral behuizingssystemen voor de telecommunicatie- datacommunicatie- en automobiëlindustrie.

3. Op grond van een voorlopig onderzoek is de Commissie van oordeel dat de aangemelde concentratie binnen het toepassingsgebied van Verordening (EEG) nr. 4064/89 kan vallen. Ten aanzien van dit punt wordt de definitieve beslissing echter aangehouden. Overeenkomstig de mededeling van de Commissie ⁽³⁾ betreffende een vereenvoudigde procedure voor de behandeling van bepaalde concentraties krachtens Verordening (EEG) nr. 4064/89 van de Raad dient te worden opgemerkt dat deze zaak in aanmerking komt voor een behandeling volgens de in de mededeling uitgezette procedure.

4. De Commissie verzoekt belanghebbende derden haar hun eventuele opmerkingen ten aanzien van de voorgenomen concentratie kenbaar te maken.

Deze opmerkingen moeten de Commissie uiterlijk tien dagen na dagtekening van deze bekendmaking hebben bereikt. Zij kunnen per fax ((32-2) 296 43 01 of 296 72 44) of per post, onder vermelding van referentie COMP/M.2324 — Sanmina Corporation/AB Segerström & Svensson, aan onderstaand adres worden toegezonden:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Concurrentie
Directoraat B — Task Force Fusiecontrole
Jozef II-straat 70
B-1000 Brussel.

⁽¹⁾ PB L 395 van 30.12.1989, blz. 1. Verordening gerectificeerd in PB L 257 van 21.9.1990, blz. 13.

⁽²⁾ PB L 180 van 9.7.1997, blz. 1. Verordening gerectificeerd in PB L 40 van 13.2.1998, blz. 17.

⁽³⁾ PB C 217 van 29.7.2000, blz. 32.

III

(Bekendmakingen)

COMMISSIE

OPROEP TOT HET INDIENEN VAN VOORSTELLEN

Europees initiatief voor democratie en mensenrechten, uitgeschreven door de Europese Commissie

Steun aan de revalidatiecentra voor slachtoffers van foltering

(2001/C 37/14)

1. **Publicatienummer**
SCR-E/111916/C/G.
2. **Programma en financieringsbron**
Europees initiatief voor democratie en mensenrechten
Steun aan de revalidatiecentra voor slachtoffers van foltering
Begrotingslijnen: B5-813 (Centra binnen de Europese Unie)
B7-701 (Centra buiten de Europese Unie)
3. **Aard van de activiteiten, geografisch gebied en looptijd van het project**
 - a) Dit Europees initiatief bundelt de begrotingslijnen voor het bevorderen van de mensenrechten, de democratie en conflictpreventie in landen buiten de Europese Unie. Wat deze oproep tot het indienen van voorstellen betreft, kunnen organisaties alleen verzoeken indienen voor de financiering van activiteiten die de revalidatie steunen van personen of hun gezin die het slachtoffer zijn geweest van foltering, d.w.z. gewelddaden die hevige pijn of hevig leed veroorzaken of andere vormen van ernstige en opzettelijk wrede, onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing, wanneer
 - i) de persoon die bij dergelijke handelingen is betrokken of daarmee instemt, een overheidsfunctionaris is of een persoon die in een officiële hoedanigheid handelt; of
 - ii) deze gewelddaden om politieke doeleinden door een groep worden gepleegd.
 - b) Geografisch gebied: lidstaten van de Europese Unie en alle voor het programma in aanmerking komende landen.
 - c) Projectduur: ten hoogste 36 maanden
Voor bijzonderheden zie de in punt 12 genoemde „Guidelines for Applicants”.
4. **Voor deze oproep tot het indienen van voorstellen beschikbaar totaalbedrag**
12 miljoen EUR waarvan 6 miljoen voor de centra binnen de Europese Unie en 6 miljoen voor de centra buiten de Europese Unie.
5. **Minimaal en maximaal subsidiebedrag**
 - a) Minimumsubsidie voor een project:
300 000 EUR voor centra binnen de Europese Unie,
200 000 EUR voor centra buiten de Europese Unie.
 - b) Maximumsubsidie voor een project: geen maximum.
 - c) Maximaal gedeelte van de projectkosten waarvoor de Gemeenschap subsidies verstrekt:
60 % voor centra binnen de Europese Unie,
80 % voor centra buiten de Europese Unie.
6. **Maximum aantal te verstrekken subsidies**
Geen maximum vastgesteld.
7. **Ontvankelijkheidscriteria: Wie kan een aanvraag indienen?**
Aanvragen kunnen worden ingediend door non-profitorganisaties, niet-gouvernementele organisaties, ondernemingen uit de particuliere en openbare sector en lokale autoriteiten. Hun hoofdzetel moet in de Europese Unie of een begunstigd land zijn gevestigd. In uitzonderlijke gevallen mag de hoofdzetel ook in een ander derde land zijn gevestigd.
8. **Voorlopige datum van kennisgeving van de resultaten van de gunning**
Juli 2001.
9. **Gunningscriteria**
Zie afdeling 2.3 van de in punt 12 genoemde „Guidelines for Applicants”.
10. **Aanvraagformaliteiten: vorm van de aanvraag en te verstrekken gegevens**
De aanvragen moeten worden ingediend op het standaard-aanvraagformulier dat is gevoegd bij de in punt 12 genoemde „Guidelines for Applicants”. De vorm en instructies van dit formulier moeten strikt worden aangehouden. De aanvrager moet voor elke aanvraag **een ondertekend origineel en vijf kopieën** indienen.

11. Uiterste termijn voor de indiening van de aanvragen**2 april 2001 om 16.00 uur.**

Aanvragen die na het verstrijken van deze termijn door de contracterende instantie worden ontvangen, worden niet in aanmerking genomen.

12. Nadere inlichtingen

Nadere inlichtingen over deze oproep tot het indienen van voorstellen zijn te vinden in de „Guidelines for Applicants”, die tegelijk met deze aankondiging worden gepubliceerd op de Internet-site van de SCR:

http://europa.eu.int/comm/scr/tender/index_en.htm

Alle vragen in verband met deze oproep tot het indienen van voorstellen moeten per e-mail (met vermelding van het in punt 1 genoemde publicatienummer van deze oproep tot het indienen van voorstellen) worden gericht aan

Claudine.Delvoye@cec.eu.int

De aanvragers wordt aangeraden deze website regelmatig te raadplegen vóór de uiterste datum voor indiening van de aanvragen aangezien de Commissie de meest gestelde vragen met hun antwoorden hierop zal publiceren.
